ಮದಿಪು

ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಸಂಪುಟ–2 ಸಂಚಿಕೆ–5
ಮಂಗಳೂರು 5 ಎಪ್ರಿಲ್ 2016
ಬೆಲೆ : ರೂ. 15 ಪುಟಗಳು : 70

ತುಳು ಕಬಿತೆ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟ ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಉದಿಪನ.

ತುಳು ಕಬಿತೆ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟೊಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು

ತುಳು ಸಾಕ್ಷಚಿತ್ರೊಲೆ ಬುಡುಗಡೆ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣೆರೆಡ್ದ್

ತುಳು ಸಾಕ್ಷಚಿತ್ರ ಬುಡುಗಡೆಡ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿತ ಸುರುತ್ತ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಡಾ. ದೇವರಾಜ್ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ಮುಡಿ 69

ಪೊನ್ನಿ-ಮಾಯಿ-ಸುಗ್ಗಿ

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

MADIPU Tulu Quarterly

VOL - 2, ISSUE - 1

Date : 05 April 2016

Pages : 70

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563

Price : Rs. 15/-

MANGALURU

Cover Photo : **Sathish Ira**

Cover Design : **Kallur Nagesh**

Published & printed by CHANDRAHASA RAI B. on behalf of Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy, owned by KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY, published at KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY, TULU BHAVANA, ASHOK NAGAR POST, MANGALURU-575 006, DAKSHINA KANNADA, KARNATAKA. Printed at AKRUTHI PRINTS, Light House Hill Road, Mangalore.

Managing Editor : CHANDRAHASA RAI B. on behalf Registrar, Karnataka Tulu Sahitya Academy

email : tulu.academy@yahoo.co.in

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಉಡಲ್ದ ಸುಕ ಸುಮನೊನ್ ಪಂಡ್ ತೋಜಾವನ 'ಮದಿಪು' ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ತನ್ನನೇ ಒಂಜಿ ಗುಣ, ತನ್ನನೇ ಒಂಜಿ ದೇಕಿ. ತುಳುಬಾಸೆ ಪದಸಂಪೊತ್ತುದ ಪೆರ್ಗೆನ್, ಜಾನಪದ ಸಿರಿತುಪ್ಪೆನ್ ಪಡೆವೊಂದು, 'ಸಾರ ಎಸಲ್‌ದ ತಾಮರೆ' ಆದಿಪ್ಪುನಗ ತುಳು 'ಮದಿಪು'ನ್ ಪತ್ತಾಜಿ ಎಸಲ್‌ಡಾಂಡಲಾ ಪೊರ್ಲುಡ್ ನೆಯ್ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮದಿಪುದ ಸಂಪಾದಕ ಕೂಟದವು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಡಕೆನ್ ತೆರ್ಪಾವುನ ನಿಲೆಟ್ 'ಮದಿಪು' ತನ ಇತಿಮಿತಿಟ್ ಬೆನೊಂದುಪ್ಪುನನೇ ಯೆಂಕ್ಲೆಗ್ ಸಲ್ಮಂತೊದ ಸಂಗತಿ. ಮದಿಪುದ ಚಂದಾದಾರೆರ್ ಮದಿಪುಗಾದ್ ಕಾತೊಂದಿಪ್ಪುನೆನ್ ತೆರಿನಗ ಕುಸಿ ಆಪುಂಡು. "ಪೊಸ ಮದಿಪು ಕಯಿಕ್ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್ ಇಡೀ ಓದುದೇ ತಿರ್ತ್ ದೀಪಿನಿ." ಇಂಚ ಪಣ್ಪಿನ ಮುಂಬಯಿದ ಶ್ರೀ ಜಯಕರ ಡಿ.ಪೂಜಾರಿ ಲೆಕಂತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಊರು ಪರವೂರೊರ್ಮೆಲ ಉಲ್ಲೆರ್.

ತುಳು ಬಂದುಲು ತೆರಿಯೊಂದಿಲೆಕ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತರ್ಗೊನುನ ಬೇಲೆದ ಪಟ್ಟಿ ಮಲ್ಲೆನೆ. ತಿಂಗೊಲುಗೊಂಜಿ 'ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್', ತಾಲೂಕುಡೊಂಜಿ 'ತುಳು ಮಿನದನ' ದುಂಬರಿಯೊಂದಿತ್ತಿಲೆಕನೇ ರಡ್ಡ್ ಜಿಲ್ಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾಪಿನ 'ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ' (ಗೆಯ್ಮೆದ ಕಳ) ನಡತೊಂದೇ ಉಲ್ಲ. ಶಾಲಾಕಾಲೇಜಿಲೆಡ್ ತುಳು ಸಂಘೊಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪಂತೊಲು, ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣೊಲು ಆವೊಂದುಲ್ಲ. ತುಳುಲಿಪಿ ಕಲ್ಪಾವನ ಬೇಲೆನ್ಲಾ ತುಳು ಬಂದುಲು ತರ್ಗೊಂದೆರ್. ಪರಜಿಲ್ಲೆ, ಪರರಾಜ್ಯೊಲೆಡ್ ತುಳುಕೂಟೊದ ತುಳು ಬಂದುಲು ನಡಪಾವುನ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗೋಷ್ಠಿಲೆಗ್, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಲೇಸ್‌ಲೆಗ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಪಣವುದ ಸಾಯ ಕೊರ್ದು, ಪಾಲ್ ಪಡೆಪುಂಡು. ತುಳು ನಾಟಕ, ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ, ತುಳು ನೃತ್ಯ ರೂಪಕ, ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸೊತ್ತುಲೆನ ತೂಪಾಟಿಕೆ ಇಂಚಿತ್ತಿನೆಕ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರೊಂದೇ ಉಂಡು. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುತಿರ್ಲ್‌ನ್ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಾದ್ ತೆರ್ಪಾವುಲೆಕದ ತುಳು ಪರ್ಬೊಲಾಯಿನ 'ಬಿಸು', 'ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ', 'ಸೋಣದ ದೇಸೆ', 'ತುಡರ್ ಪರ್ಬ' 'ಕೆಡ್ಡಸ', ಇಂಚಿತ್ತಿನೆತ ಅಟ್ಟಣೆ, 'ಅಟಿಲ್ ಅರಗಣೆ'ಕ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಉರ್ಬುಉಲ್ಲೆಸೊ (ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ) ಕೊರ್ಪುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುಲೆಡ್ ಮೋಕೆ ಒರಿತೊಂದಿನ ಊರೂರ್ದ ಜವಣೆರ್ನ ಕೂಟೊಲು ಒಕ್ಕಟ್ಟ್‌ಡ್

ನಡಪಾವುನ 'ಕೆಸರ್‌ಡೊಂಜಿ ದಿನ', 'ಗ್ರಾಮೊಡೊಂಜಿ ದಿನ', 'ಗ್ರಾಮೊದ ಪರ್ಬ' ಇಂಚಿತ್ತಿನೆಕ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೆರಿಸಾಯ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ತುಳುತ್ತ ಏಳ್ಗೆದ ಬೇಲೆ ದಿಂಜ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಆವೊಡಾತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ, ತುಳು ಬದ್ಕ್‌ದ ನಿಲೆಟ್ ಮನದೀದ್ ಸೋದನೆ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಫೆಲೋಶಿಪ್ ಯೋಜನೆ' ಕೈಕೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಶಾಸನೊಲೆನ್ ನಾಡುನ, ಓದುನ, ಓಟ್ಟುಪಾಡುನಕ್ಲೆಗ್ ಸಾಯ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳುಟು ಬರೆಪಿನಕ್ಲೆನ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಕಣಪಿನೆಕ್ ಪಣವುದ ಸಾಯ (ರೂ. 5000) ಕೊರ್ಪಿನೆಕ್ ದುಂಬಾತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ನಿಯಮದಂಚ ಕಿರಯೊಗ್ ದೆತೊಂಬಿನೆನ್ ದುಂಬರಿತೊಂದುಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರದ ಆದೇಶದಂಚ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಜಾನಪದೊತ ತುಳು ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿನ್ ಬಾರಿ ಸಂಬುರ್ದೊಡು ಕೊರೊಂದುಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ತಿರ್ಲ್‌ದ ತುಳು ಬೂಕುಲೆಗ್ ಬಲ್ಮಣಲಾ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಸರಕಾರ ಪಂಡ್ ತೆರ್ಪಾಯಿನಂಚ ಪದಿನಾಲ್ ಜನ ತುಳು ಸಾದಗೊದ ಮಾನ್ಯೆರೆನ 'ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಚಿತ್ರ' ನಿರ್ಮಿತಿ ಆದ್, 27–2–2016 ಈ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ಬುಡುಗಡೆ ಆಂಡ್. ಸರಕಾರದ ಆದೇಶದಂಚ ತುಳು ಪಠ್ಯ ಯೋಜನೆನ್ ಚುರ್ಕು ಮಲ್ತಿನೆಟಾದ್ ಈ ವರ್ಸ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಮೂಜಿನೇ ಬಾಸೆ ಆದ್ ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸಂಕೆ ಎಚ್ಚಿದ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಂಜಿ ಮುಕ್ಯ ಯೋಜನೆ 'ತುಳು ಜ್ಞಾತಿ ಪದಕೋಶ'ದ ಬೇಲೆ ದುಂಬರಿಯೊಂದುಂಡು.. ಈ ಮಾತ ಬೇಲೆದ ನಡುಟು ಅಕಾಡೆಮಿದ ನನೊಂಜಿ ಇಸ್ಪೊದ ಬೇಲೆ, ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಕಣಪಿನವು. ಅಯಿತ ಜತೆಟೇ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ರಿಕೆ 'ಮದಿಪು' ಒರು ತೋಜಾವೊಂದುಂಡು. 1994ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡಾಯಿನೆಡ್ದಿಂಚನೇ ಸುರು ಆತಿನ ಈ ಪತ್ರಿಕೆ ಬೇತೆಬೇತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಗೆ(ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರ)ಕ್ಲೆಡ್ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲೆನ್ ಬುಳೆಪಾವೊಂದೇ ಬಯ್ಯ್‌ದ್ಂಡ್. ಈ ಸರ್ತಿದ ಮದಿಪು–69 ಉಂದುಲಾ ಬೇತೆಬೇತೆ ಬಗೆತ ಬರವುಲೆನ 'ಕೋಪೆ'ನೆ. ಈ ಮಾತ ಬರವುದಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೊಲ್ಮೆಲ್. ಮದಿಪುದ ತಿರ್ಲ್ ಗಟ್ಟಿ ಆವೊಡಾಂಡ ಪೊಸಕಾಲೊದ ಪೊಸಗೇನೊದ ಬರವುಲುಲಾ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ಅಂಚ ಮದಿಪುದ ಗುಣೊಕು ಸರಿಯಾಯಿನ ತಿರ್ಲ್ ಗಟ್ಟಿದ ಬರವುಲೆನ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ ಪಣ್ದ್ ಬರೆಪಿನಕ್ಲೆಡ ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೊನುವೆ.

ಮದಿಪುದ ಸಂಪಾದಕೆರ್ ಪ್ರೊ. ವೇದಾವತಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ಮೊಕ್ಲೆಗ್, ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶೆರೆಗ್ ಮದಿಪುನ್ ಓದಿಯೆರೆ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪಿನ ಮಾತ ತುಳು ಬಂದುಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯ್ತು ಮಲ್ತೊನುವೆ.

ತುಳು ಭವನ, ಕುಡ್ಲ — **ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**

5–4–2016 — ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಾದಕೆರ್ನ ಪಾತೆರೊ

ಮದಿಪುದ 69ನೇ ಮುಡಿನ್ ನಿಕ್ಲೆನೆದ್‌ರ್ ದೀಯೆರೆ ಬಾರೀ ಸಂತೋಸು ಆಪುಂಡು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯೊಲು ಒಂಜೆತ ಬೆರಿ ಒಂಜೆತ ಲೆಕ್ಕ ಸುಸೂತ್ರ ಆದ್ ನಡತೋಂದುಂಡು ನನಲಾತ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ಸಾಲ್‌ಸಾಲಾದ್ ನನದುಂಬು ನಡಪೆರೆ ತಯಾರಾದುಲ್ಲೊ.

ಮಾಯಿ । ಪೋಪಿನಾನಿ ಸುಳ್ಯ ತುಳು ಮಿನದನ ದುಗ್ಗಲಡ್ಕದ ಶಾಲಾ ವಠಾರೊಡು ಬಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕುರಲ್, ತುಳುಕೂಟ ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ, ಮಿತ್ರ ಯುವಕ ಮಂಡಲ, ಕೈೂಕುಳಿ ಮುಕ್ಲೆನ ಸಕಾಯೊಡು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ನೆರೆಲ್ಡ್ ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ಲೇಸ್ ಬಾರೀ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಸುಳ್ಯದ ಪಾಕ ಗಣ್ಯೆರ್ ನೆಟ್ಟ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಸುಳ್ಯದ ತುಳು ಅಭಿಮಾನಿ ಜವಣೆರ್ ತುಳುತ ಬೆನ್ನಿನ್ ಬಾರೀ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಫೆಬ್ರವರಿ ಆಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಏಳೆತಾನಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಎಜ್ಯುಕೇಶನ್ ಸೊಸೈಟಿದಾಕುಲು ಬಲ್ಮಠ ಮೈದಾನ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಶಾಂತಿಗಾದ್ ಆಹಾರ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾಮೇಳೊನು ರಡ್ಡ್‌ದಿನ ನಡಪಾಯೆರ್. ಕಲಾಮೇಳದಾನಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಾನಾ ನಮೂನೆದ ಕಲಾ ಪ್ರದರ್ಶನ ಆಂಡ್. ಆಹಾರೋತ್ಸವದಾನಿ ತುಳುವೆರೆನ ಬಗೆಬಗೆತ ಒನಸ್ ತೆನಸ್‌ದ ಪ್ರದರ್ಶನ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಜರ್ಮನಿಡ್ದ್‌ಲಾ ಮೂಜಿನಾಲ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್ 'ಸಾಮರಸ್ಯ'ದ ವಿಷಯೊಡು ವಿಚಾರಗೋಷ್ಠಿಲಾ ನಡತ್‌ಂಡ್.

ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡು ಸಾಮರಸ್ಯಗಾತರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲು ನಡಪಾವುನವು ಉಚಿತ. ಲೋಕೊಡೇ ಅಶಾಂತಿ, ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ, ಗೊಂದಲ ದಿಂಜೋದಿತ್ತಿನ ಈ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಶಾಂತಿ, ಸಾಮರಸ್ಯದ ಅಗತ್ಯ ಏತುಂಡು ನೆಕ್ಕಾತರ ನಮ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆನ ಮೂಲಕ

ಎಂಚ ಶಾಂತಿದ ವಾತಾವರಣೊನು ಸೃಷ್ಟಿಸಾವೊಲಿ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆ ಆಂಡ್.

ಮಾಯಿ 18 ಪೋಪಿನಾನಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ 14 ಜನ ಸಾಧಕೆರೆನ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲೆನ ಬುಡುಗಡೆದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಚ್ಚ್‌ಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲವು ಸಾಧಕೆರ್‌ಲಾ ನನ ಕೆಲವರೆನ ಬಂಧುಲುಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಲಾವಿದೆರ್ ತಯಾರಿಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಸಾಧಕೆರೆನ ಸಾಧನೆನ್ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರೊಲೆಡ್ ತೂದು ಬಾರೀ ಕುಸಿ ಆಂಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್‌ಲಾ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರ್‌ಲಾ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಮೆಚ್ಚ್‌ದ್ ಪುಗರ್ಯೆರ್.

ಸುರತ್ಕಲ್ ಗೋವಿಂದದಾಸ ಕಾಲೇಜ್‌ಡ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲೆಡ್ದ್ ಪೊಸ ಆಲೋಚನೆದ ಕಬಿತೆಲು ಪುಟ್ಟೊಡು ಪನ್ಪಿ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ತುಳು ಕವನ ರಚನಾ ಕಮ್ಮಟ ನಡತ್‌ಂಡ್ ಡಾ. ವಿವೇಕ ರೈಕುಲು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಬಿತೆದ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆದ ಮದಿಪು ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಮಾರ್ಚಿ 5ನೇ ತಾರೀಕ್‌ದಾನಿ "ಬಂಟ್ವಾಳದ ತುಳು ಮಿನದನ" ನಡತ್‌ಂಡ್ ಈ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಶಾಸಕೆರ್, ಸಂಸದೆರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್ ಸ್ಥಳೀಯ ಜವಣೆರ್ ಬಾರೀ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ "ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯ' ನಡಪಾದ್ ಕೊರ್ಯೆರ್.

ಮಾರ್ಚಿ 9ತಾನಿ ಮುಡಿಪುಡು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ಪನ್ಪಿನ ಜೋಕ್ಲೆಗಾತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಬಾರೀ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಸಂತೋಸುಡು ಈ ಉಚ್ಚವೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್.

ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಂಜಿ ಅದೆಟ್ಟ್ ಕೇಂದ್ರ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಅಶೋಕನಗರ ಶಾಖೆನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತೆರೆಗ್ ಓದೆರೆ ಅನುಕೂಲ ಆಪಿಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಲಾ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಎಚ್ಚದಾಕುಲು ನೆತ್ತ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯೋಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಂದತ್ತಾಂದೆ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಗ್ ಚಾವಡಿಡ್ ಇಡೆ ಕೊರೋಂದು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ದಿನೊಡ್ದು ದಿನೊಕ್ಕು ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯೋಂದುಂಡು.

ನನಲಾತ್ ಕೆಲಸೊಲು ಬಾಕಿ ಉಲ್ಲೊ ತುಳುಬಾಸೆನ್ ಎನ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಡು ಸೇರಾವುನ ನಿಲೆಟ್ ಪೂಜ್ಯ ಖಾವೆಂದೆರ್‌ಲಾ ಮುಲ್ತ ಮಾತ ಗಣ್ಯೆರ್‌ಲಾ ತುರ್ತು ನಿರ್ಣಯ ದೆತೋನುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪುನ ಭರವಸೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ತುಳುವ ಬಂಧುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜೇ ಮನಸ್‌ಡ್ ಒರಿಯಗೊರಿ ಸಕಾಯ ಕೊರೋಂದು ತುಳು ಅಪ್ಪೆನ ಪೆರ್ಮೆನ್ ಬಾನೊದ ಏರ್‌ಗ್ ಏರ್ಪಾಗೋಂದು ಕೈಮುಗಿದ್ ನಟೋನುವೊ.

ತುಳುಭವನ, ಕುಡ್ಲ
05-04-2016

ಪ್ರೊ. ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ಮುಡಿ
ಗಿಪ್ರುನಗ

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ನ ಮದಿಪು / 5
ಸಂಪಾದಕೆರ್ನ ಪಾತೆರೊ / 7

❋ ಮೇರ್ ನಮ್ಮಾರ್

ತುಳುವೆರೆ ತೆನಾಲಿ
ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯಣ್ಣೆ / ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ / 11

❋ ಲೇಖನೊಲು

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗ ಸಮಾದಿ ಜಾಗೆನೇ ನಾಗಬನ /
ಇರ್ವತ್ತೂರು ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ / 15
ನಂಬಿಕೆ, ರೂಢನಂಬಿಕೆ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ / ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ / 19

❋ ಕಬಿತೆದ ಗೊಂಚಿಲ್

ಪಾರ್ ಬತ್ತಿ ಪಕ್ಕಿಲು / ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ ಭರಣ್ಯ / 22
ನಿನ್ನ ಕಡಪುಡಿ ಬೊಕ್ಕ / ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಮ ಭಟ್ / 23
ಎಂಕಲ್ಲೂನ್ದರ್ ಕಡಲ್ / ಜಿ.ಪಿ. ಕುಸುಮ / 24
ಮಾಯಕೊದ ಬೆದುರ್ದ ಬಲ್ಲೆ / ಬಿ.ಎಸ್. ಕುರ್ಕಾಲ್ / 25
ಪಲ್ಲ ನಿಗಿಪುಲೆ - ಬಲ್ಲೆ ಕಡುಪುಲೆ / ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್ / 27
ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಪದ / ಲತೀಶ್ / 29
ಪೂವರಿ / ಸುರೇಖಾ ಬಿ. / 30

❋ ಕತೆತ್ತ ಕೋಪೆ

ದೈವ ಚಾವಡಿ / ನರೇಶ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು / 32
ತಾಮರೆದ ಪೂ / ಶಶಿಲೇಖಾ ಬಿ. / 39

❋ ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಕಬಿತೆ

ಒರಿ ಕಂಡನಿಯನ ಪದ / ತುಳುಕು-ರಇ / 44

❋ ಜೋಕ್ಲೆ ಜೋಉಗೆ

ಕುದ್ಕನ ಕುಸೇಲ್ / ವಿನಮ್ರ / 45
ನೀಲಿ ಅಂಗಿದ ನೀಲಯೆ / ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾವೂರು / 46

❋ ಕುಸೇಲ್ದ ಬರವು

ಸೇನೆರ್ / ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ / 47

❋ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು

ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸ (ಕ್ರಿ.ಶ.2ನೇ ಶತಮಾನ) / 50

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು / 53
ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು / 56
ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು / 58
ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು / 62
ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 67
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆ / ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 68

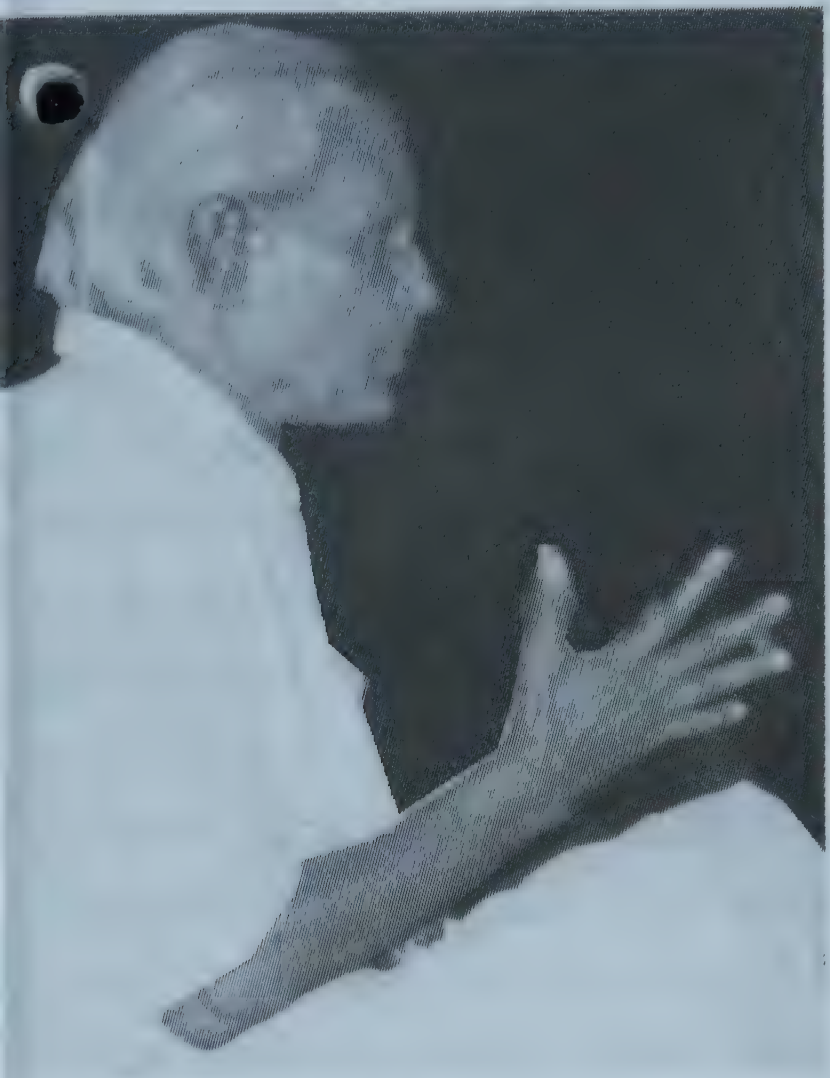

ಮೇರ್ ನಮ್ಮಾರ್

ತುಳುವೆರೆ ತೆನಾಲಿ
ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯಣ್ಣೆ

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

'ಇನಿತ ಆಟೊಗು ಪುಳಿಂಚೆರುಲ್ಲೆರಾ...?' ಪತ್ತ್ ನಲ್ಪ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಆಟೊದ ಅಭಿಮಾನಿಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊದ ಟೆಂಟ್ ಇತ್ತಿನಲ್ಪ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬೊತ್ತ ಕೇನೊಂದಿತ್ತಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉಂದು. ಕಾರಣ ಆನಿದ ಮಾತಾ ತುಳು ಪ್ರಸಂಗೊಳೆಡ್ ಜನೊಕ್ಲು ಎದ್‌ರ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ವೇಷಧಾರಿ ಪಂಡ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್. ಪ್ರಸಂಗೊ ಒವುಲಾ ಆವು, ಆಂಡ ರಾಮಯಣ್ಣೆ ಲೈಟ್ ಉಪ್ಪೊಡು!

ಯಕ್ಷಗಾನ ರಂಗತಳೊಡು ಪುಳಿಂಚದಾರ್ ಮಲ್ಪಂದಿ ಏಸೊ ಇಜ್ಜಿ. ಪುಂಡುವೇಷೊ, ರಾಜವೇಷೊ, ಬಣ್ಣದ ವೇಷೊ, ಹಾಸ್ಯ-ಮಾತೆಡ್ಲಾ ಆರ್ ಬಿರ್ಸೆ. ಒಂಜಿಲೆಕ್ಕೊಡು ಆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ದಶಾವತಾರಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಹಿಮ್ಮೇಳ-ಮುಮ್ಮೇಳ ರಡ್ಡೆಡ್ಲಾ ಎಡೇನ ಪೊಲಬು ಇತ್ತಿನ ಚಾತುರ್ಪುದ ಕಲಾವಿದೆ ರಾಮಯಣ್ಣೆ. ತುಳು ಆಟೊಳೆಗ್ ಜನ ಪುಗಾರ್ತೆ ಹೆಚ್ಚಾಯಿಲೆಕೊ ಪುಳಿಂಚೆರ್ನಂಚಿನ ಮಿಸ್ಮ ಕಲಾವಿದೆರೆಡ್ದ್ ಜನ ಬಯಕಿನಿ ತೆಲಿಕೆ-ಕುಸೆಲ್‌ದ ಹಾಸ್ಯೊನು. ಆರ್ನ ಸಿದ್ದು, ಮಾಚು, ಬಳ್ಳು, ಕುಕ್ಕುಮುಡಿ ಸೋಂಪೆ, ಸೂಳೆ ನಾಗು, ಪೋಂಕ್ರೆ, ಎಂಕಮ್ಮ ನಾಯ್ಕೆದಿ ಮುಂತಾಯಿ ಏಸೊಳೆಗ್ ನರಮಾನಿ ಮರ್ಲ್ ಕಟೊಂದಿತ್ತೆರ್.

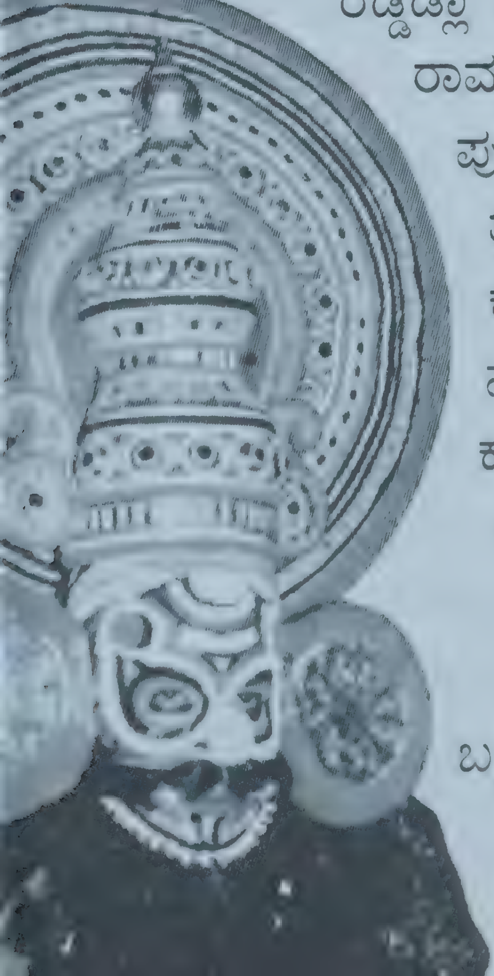

ಅಂಚಾಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಬಜೀ ತೆಲಿಪಾಯೆರೆಂದೇ ಇತ್ತಿ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆರತ್ತ್. ಆರ್ ಒರಿ ಸಂಪ್ರದಾಯಬದ್ಧ ವೇಷಧಾರಿಯಾದೇ ರಂಗೊಗು ಬತ್ತಿನಾರ್. ಅಳಿಕೆ ರಾಮಯ್ಯ ರೈ, ಕುರಿಯ ವಿಠಲ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಬೊಕ್ಕ ರಾಮ ನಾಯಕೆರೆಡ್ದ್ ನಲಿಕೆ-ಅರ್ಥಗಾರಿಕೆ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬಣ್ಣೊದ ಮಾಲಿಂಗೆರೆಡ್ದ್ ರಕ್ಕಸ ಪಾತ್ರೊಳೆನ ನಡೆ ತೆರಿಯೊಂದು ಬಣ್ಣೊದ ವೇಷೊಡ್ಲಾ ಸೈ ಪನ್ಪಾವೊಂದಿನಾರ್. 1956ಡ್ದ್ 1973 ಮುಟ್ಟ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮೇಳೊಡು ಪುಂಡು ವೇಷೊಧಾರಿಯಾದ್ ರಂಗಸ್ಥಳ ಪೊಡಿ ರಟ್ಟಾಯಿನ ಪುಳಿಂಚದಾರ್ 1973ಡ್ದ್ 1975 ಮುಟ್ಟ ಮೂಲ್ಕಿ ಮೇಳೊಡು ಕೋಲು ಕಿರೀಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ರಾಜವೇಷೊ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. 1977ಡ್ದ್ 1981 ಮುಟ್ಟ ಕೂಡ್ಲು ಮೇಳೊಡು ಒಂಜಿನೇ ಬಣ್ಣೊದ ವೇಷಧಾರಿಯಾದ್ ಯಕ್ಷರಾತ್ರೆಳೆನ್ ನಡ್‌ಗಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ರಾಮಯಣ್ಣೆ, ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲಾವೊಂಡಾಂಡ್ ತನ್ನ ತಡ್ಪೆ ಕಿರೀಟೊನು ಜಾದ್, ತುಳು ಆಟೊಳೆಡ್ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆರಾದ್ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆನ್ ರಂಗ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡ ಆರೆನ ನಟನಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊಗು ಬೇತೆ ತಾರ್ಕಣೆ ಬೊಡ್ಚಿ.

ಅಭಿಮನ್ಯು, ಭಾನುಕೋಪೆ, ಅರ್ಜುನೆ, ದೇವೇಂದ್ರೆ, ಕಂಸೆ, ರಾವಣೆ, ಹಿರಣ್ಯಕಶ್ಯಪೆ, ಮಹಿಷಾಸುರೆ, ಶೂರಪದ್ಮೆ – ಇಂಚಿತ್ತಿ ನಾಯಕ ಪ್ರತಿನಾಯಕ ಪಾತ್ರೊಳೆಡ್ ಮೆನ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಆರ್ 1981ಡ್ದ್ 2000 ಮುಟ್ಟ ಕಲ್ಲಾಡಿ ವಿಠಲ ಶೆಟ್ರೆನ ಕರ್ನಾಟಕ ಮೇಳೊಡು ಮಲ್ಲಯ ಬುದ್ಯಂತೆ, ನಕ್ಕುರೆ, ಸಿದ್ದು, ಸೋಂಪೆ-ಮುಂತಾಯಿ ಏಸೊಳೆಡ್ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನವು ಪೊಸ ಇತಿಹಾಸ. 'ಕಾಡ ಮಲ್ಲಿಗೆ' ಪ್ರಸಂಗೊಡು ಆರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಸಿದ್ದುನ ಪಾತ್ರೊ ಅಭಿಮಾನಿಳ್ನ ಉಡಲ್ಡ್ ಅಚ್ಚಿ ಆದ್ ಪೋತ್ಂಡ್. 'ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ'ದ ಪರಬು ಗೋಪಮ್ಮನ ಸೇಲೆ ಒಂಜಿ ಮೆಯಿಟಾಂಡ 'ಚಂದ್ರಾವಳಿ ವಿಲಾಸೊ'ದ ಚಂದಗೋಪೆ, 'ಮಾನಿಷಾದ'ದ ಎಬಗೆ ಶಿಷ್ಯೆ ಆರ್ನ ಬೊದ್ದು ಸುಬಾವೊತ ಪಾತ್ರೊಳೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಮೇಳೊ ತಿರ್ಗಾಟೊದ ಏರ್ತೆದ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ ರಂಗ್‌ದ ಬದ್ಕ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಮರ್ಗಿಲ್‌ನ್ ತೂಪಾಂಡ್. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯೊಳೆನ್ ಗ್ರಾಮೀಣ ಶೈಲಿಡ್ ಒಪ್ಪಾವುನ, ತುಳು ಬದ್‌ಕ್‌ದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಚಿತ್ರಣ, ನಂಜಿ-ಮಚ್ಚರ, ಕೋಮಟಿಗೆ-ದಗ್‌ಲ್ಬಾಜಿಲೆನ ಸಾಜೊ ನಟನೆಳೆಡ್ ಆರ್ನ ಏಸೊಲು ಯಾಪೊಲಾ ಗೆಂದೊಂದಿತ್ತೊ. ರಂಗ್-ನಕಾರಿದ ಕುಸೆಲ್ ಪಾತೆರೊಳೆಡ್, ಒವ್ವೇ ಬಂಡ್‌ದಾಂತೆ ಆರ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ತೆಲಿಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಾನ್ ತೆಲಿಪಾಂದೆ, ತೂಪಿ ಪ್ರೇಕ್ಷಕೆರೆಡ್ ತೆಲಿಕೆ ಉರ್ಕಾವುನ ಆರ್ನ ಚಾತುರ್ಪುಡ್ದಾತ್ರ ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಆರ್‌ಲಾ ಒರಿ ಮರ್ಚ್‌ದಿನ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆರೇ ಆಯೆರ್.

ಇತ್ತೆ ಕೆಲವು ಮೇಳೊಳೆಡ್ ರಡ್ಡ್ ಹಾಸ್ಯಗಾರೆರೆನ್ ಗಳಸುನೆಕ್ ರಾಮಯಣ್ಣೆನೇ ಪ್ರೇರಣೆಂದ್ ಪನೊಲ್ಯಾಪುಂಡು. ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗೆರ್, ಕೋಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಯೆರ್, ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆರ್, ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್, ಗುಂಪೆ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್, ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್, ಜೆಪ್ಪು ದಯಾನಂದ ಶೆಟ್ರ್ ಮುಂತಾಯಿ ಸರ್ಕೆದ ಕಲಾವಿದೆರ್ನೊಟ್ಟುಗು ಪುಳಿಂಚದಾರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಏಸೊಲು ಒಂಜಿ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡು ಯಕ್ಷರಂಗೊದ ರಸದಿಂಜಿ ಪರ್ಬದೊಣಸ್‌ದಂಚ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್ ಪಂಡ ಆಚಿರೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರ್ ಪುಟ್‌ದಿನ ಊರು ವಿಟ್ಲ ಕೈತಲ್‌ದ ಕೇಪು ಗ್ರಾಮೊ.

ಕಾಸ್ರೋಡು ಜಿಲ್ಲೆಗ್ ಸೇರ್ನ ಮಂಜೇಶ್ವರ ಮೂಡಂಬೈಲ್‌ದ ಪುದರ್‌ಪೋಯಿ ಬೆಜ್ಜದ ಗುತ್ತು ಕುಟುಮೊಗು ಸೇರ್ನಾರ್ ಆರ್. ಕರಿದ್‌ಪೋಯಿ ಬಂಟಪ್ಪ ಶೆಟ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಂಞಕ್ಕೆ ದಂಪತಿಗ್ 1939ಡ್ ಉದಿತ್ತಿನ ರಾಮಯಣ್ಣೆ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗು 'ಪುಣಚ' (ತುಳುಟು ಪುಳಿಂಚ)ಡ್ ನಿಲೆ ಉಂತುದು 'ಪುಳಿಂಚೆರ್'ಂದೇ ಪನ್ಪಾವೊಂಡೆರ್. ವಿಟ್ಲದಲ್ಪ ಎರುಂಬು ಶಾಲೆಡ್ ಆಜಿನೇ ತರಗತಿ ಕಲ್ತ್‌ದ್, ತನ್ನ ಪದಿನಾಲ್‌ನೇ ಪಿರಯೊಡು (1953) ಆಟೊದ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮೇಳೊ ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಅಲ್ಪ ಕಟ್ಟ್ ವೇಷೊ ಬೊಕ್ಕ ಕೋಡಂಗಿಯಾದ್ ರಂಗತಳೊಗು ಬತ್ತಿನಾರ್ ಪುಂಡುವೇಷಧಾರಿಯಾದ್ ಬುಳೆಯೆರ್. ಆಯೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಡ್ಲು, ಇರಾ, ಕರ್ನಾಟಕ, ಕುದ್ರೋಳಿ, ಇರುವೈಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಲ್ಕಿ ಮೇಳೊಲೆಡ್ ನಲ್ಪತ್ತೇಳ್ ವರ್ಷೊದಾದ್ ದೀರ್ಘಕಾಲ ತಿರ್ಗಾಟೊದ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದೆರ್. ಅವು ಯಾವುಂದಾನಗ 2000 ಇಸವಿ ಮೇ 28ಕ್ ತಿರ್ಗಾಟೊ ಉಂತಯೆರ್.

ಒರಿ ಕಲಾವಿದೆ ಆತ್ ಪುಳಿಂಚದಾರ್ನ ಸಾಧನೆ ಎಲ್ಯವತ್ತ್. 1963ಡ್ 'ಸಂಚಾರಿ ಮೇಳ' ಕಟೊಂದು ಮೈಸೂರು, ಕೇರಳ, ತಮಿಳ್ನಾಡ್, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಬೊಕ್ಕ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರೊಲೆಡ್ ಆರ್ ಯಕ್ಷಗಾನೊದ ಕೀರ್ತಿದ ಕೊಡಿ ರಾಪಾದೆರ್. ಬಜೀ ಒರಿ ಆಟೊದ ಏಸೊದಾರಾವಂದೆ ಪ್ರಸಂಗಕರ್ತುಲಾದ್‌ಲಾ ಪುದರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಗಜಾಸುರ ವಧೆ, ತಾಳಿಕೋಟೆ ಕದನ, ಶಾಂತಲ ಸ್ವಯಂವರ, ಭಾನುಸೇನ ಕಾಳಗ, ಅಜರಾಜ ವಿಜಯ, ಅತಿಕಾಯ ಕಾಳಗ, ವಿಜಯಸೇನವಿಜಯ–ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕನ್ನಡ ಪ್ರಸಂಗೊಳೆನ್ ಮುಡೆತ್ತಿನಿ ಅತ್ತಾಂದೆ 'ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ್ಮ ಕಥೆ' ಪನ್ಪಿ ಕಾದಂಬರಿನ್ಲಾ ಬರೆತ್ತೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಇರ್ನೂದೆಡ್ದ್‌ಲಾ ಹೆಚ್ಚ ತುಳು ಹಾಸ್ಯ ಪ್ರಸೊಂಗೊಳೆನ್ ಮುಡೆದ್ ಅವೆನ್ ಕ್ಯಾಸೆಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಮೆಚ್ಚಾಯೆರ್. ಆರ್ನ ಮಾಮಿಗಾವಂದಿನ ಮರ್ಮಲ್, ಯಮನ ಸೋಲು, ಲಚ್ಚುನ ಮದಿಮೆ ಮುಂತಾಯಿ ದನಿತಟ್ಟೆಲು ನೀರ್‌ದೋಸೆದ ಲೆಕ ಖರ್ಚಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.ಅಪಗದ ಆಟ, ನಾಟಕ, ಕೋಲ–ಕಂಬುಳ, ಜಾತ್ರೆಲೆಡ್ ಓಲು ತೂಂಡಲಾ ಮೈಕಾಸುರನ ದೊಂಡೆಡ್ದ್ ಪುಳಿಂಚದಾರ್ನ ನರಿಕೊಟೆ ಸೊರೊ ಕೇಂದ್ ಜನ ಬಂಜಾರ ತೆಲಿತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಪುತ್ತೂರು ವಿವೇಕಾನಂದ ಕಾಲೇಜಿ, ಬೀದರ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸಂಘೊ, ಬೇಲಾಡಿ ನಾಡಹಬ್ಬ, ಬೊಂಬಾಯಿ ಬಂಟರ ಸಂಘ, ಬಾಳ್ತಿಲ ಯುವಕ ಮಂಡಲ, ತುಳುವ ಚಾವಡಿ ದಾಸಕೋಡಿ–ಇಂಚ ಪಾಕ ಸಂಘ–ಸಂಸ್ಥೆಳೆಡ್ದ್ ತಮ್ಮನ–ಬಲ್ಮನ ದೆತೊಂದಿನ ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯಣ್ಣೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಬೋಳೂರು ದೋಗ್ರ ಪೂಜಾರಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ್ಲಾ ಪಡೆವೊಂದೆರ್. ಪಿರಯದ ಪೋಕುಗು ಕಲ್ಲಡ್ಕ ಕೈತಲ್ ಬಾಳ್ತಿಲೊದ 'ಚೆಂಡೆ' ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಬುಡೆದಿ ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ರಡ್ಡ್ ಆಣ್ ಬೊಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕ್ಲೆನೊಟ್ಟುಗಿತ್ತಿನ ಆರ್ ಅನಾರೋಗ್ಯಡ್ದಾತ್ರ ಏಸ ಮಲ್ಪುನೆನ್ ಉಂತಾದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಲಾ ಅೈತ ನಂಟ್ ಬುಡಾಂದೆ ಕಲ್ಲಡ್ಕಡ್ ಶ್ರೀರಾಮ ಯಕ್ಷಗಾನ ನಾಟ್ಯ ತರಬೇತಿ

ಕೇಂದ್ರ ನಡಪಾವೊಂದು ಪಾಕ ಜನ ಶಿಷ್ಯೆರೆನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಎಲ್ಯವೊಂಜಿ ಕಾಯಿಲೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಸೇರ್ನ ಆರ್ ಜುಲೈ 22, 2002ಡ್ ತನ್ನ 63ನೇ ಪಿರಯೊಡು ಸೊರ್ಗೊಗು ಸಂದ್ಯೆರ್.

ರಾಮಯಣ್ಣೆ ತೀರ್‌ನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ನ ಎಲ್ಯ ಮಗೆ, ಕುಡ್ಲದ ಪುಗಾರ್ತೆದ ವಕೀಲೆ ಪುಳಿಂಚ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ರ್ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ನೆಂಪುಗು 'ಪುಳಿಂಚ ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೊ' ಒಂಜೆನ್ ಕಟ್‌ದ್ ಅೃತ ಮುಕಾಂತ್ರ ತರಾವಳಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಯೋಜನೆಳೆನ್ ಪಾಡೊಂದೆರ್. ಅಂಚನೆ ಇಂಚೊಗು 'ಪುಳಿಂಚ ಚಿಟ್ಸ್' ಪನ್ಪಿ ಪನವು ಕಾಸ್‌ದ ಸಂಸ್ಥೆನ್ಲಾ ತಾಪನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಪುಳಿಂಚ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ರೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ 2013, ಮೇ 13ಗ್ ನಡತಿನ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ರೆನ 'ಪತ್ತ್‌ನೇ ವರ್ಸೊದ ನೆಂಪು' ಲೇಸ್‌ಡ್ ಆರ್ನ ಒಡನಾಡಿ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಅರುವ ಕೊರಗಪ್ಪ ಶೆಟ್ರೆಗ್ ಕಡೀರ್ದ 'ಪುಳಿಂಚ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಪತ್ರ್‌ದೆರ್. ಇಂಚಿಪ ಫೆಬ್ರವರಿ 20, 2016ಗ್ ಬಾಳ್ತಿಲ ನೀರಪಾದೆದ 'ಚೆಂಡೆ ಶ್ರೀ ಕಾರಣೀಕ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ದೈವಸ್ಥಾನೊಡು 'ಪುಳಿಂಚ ಸೇವಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ' ನಡಪಾಯಿನ 'ಪುಳಿಂಚ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಬೊಕ್ಕ ನೆಂಪು ಸಂಚಿ ಬುಡುಗಡೆ' ಲೇಸ್‌ಡ್ ಹಿರಿಯ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಮಿಜಾರ್ ಅಣ್ಣಪ್ಪೆರ್, ಡಾ. ಕೊಳ್ಯೂರು ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್, ಕುಂಬ್ಳೆ ಸುಂದರರಾವ್, ಕೆ.ಎಚ್. ದಾಸಪ್ಪ ರೈ, ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಟ್ಟಿಕೆರೆ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೂಂಜೆರೆಗ್ 'ಪುಳಿಂಚ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಅತ್ತಾಂದೆ ನಿವೃತ್ತ ಪೊಲೀಸ್ ಅಧಿಕಾರಿ ಕೇಪು ಗೌಡೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವಪಾತ್ರಿ ಪದ್ಮ ಪಂಬದೆರೆಗ್ 'ಪುಳಿಂಚ ಸೇವಾರತ್ನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ಕೊರ್ದು ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ರಾಮಯಣ್ಣನ ಬದ್‌ಕ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಧನೆದ ಪಾರಿ ಪನ್ಪಿನ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಗ್ರಂಥ 'ಪುಳಿಂಚ' ಸ್ಮೃತಿ–ಕೃತಿ ಬುಡುಗಡೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ರಂಗ್‌ದ ಕುಂಟುನು ಮಾತ್‌ದ್ ಎಕ್ಕ್ ತೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಮದೆ ಆಯಿನ ಕಲಾವಿದನ ನೆಂಪು ಮಾಜಂದಿನಂಚ ಆರೆ ಮಗೆ ಮಲ್ತಿ ಈ ಕಜ್ಜ ಸಾರ ಕಾಲ ಒರಿವು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸಂದೆಗೊ ಇಜ್ಜಿ.

ಎನ್ನ ತುಳುನಾಡ್

ಭರತೇಶ್ ಅಲಸಂಡೆಮಜಲು

ಕಲಿತ ಅಮಲ್,
ಕೋರಿಕಟ್ಟತ ಮಜಲ್,
ಪಜಿ ಮೀನ್‌ತ ಅಟಿಲ್,
ಜಾತ್ರೆದ ಮಲ್ಲ ತೊಟ್ಟಿಲ್
ಉಂದ್ ಎನ್ನ ತುಳುನಾಡ್

ಅರಬ್ಬೀತೋ ಅಬ್ಬರ
ಚೆಂಡೆತಾ ಠೇಂಕಾರ
ಕೊಡಿಯಾಡಿತ ಗಗ್ಗರೋ
ತೊಟೆಗ್ ಬೂರ್ನ ಮಂಡೇಂಜಿ
ಬರ್ಬರೋ...
ಉಂದ್ ಎನ್ನ ತುಳುನಾಡ್

ಲೇಖನೊ

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ನಾಗಸಮಾಧಿ ಜಾಗನೇ ನಾಗಬನ

ಇರ್ವತ್ತೂರು ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ

ಇರ್ವತ್ತೂರು (ಎಡ್ತೂರು) ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಊರು. ಮುಲ್ಪದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಮೂಜೈಡ್ದ್ ಮೂಜಿರೆ ಸಾರ ಆವು. ಮುಲ್ಪ ಇರ್ವೊದುಗುಮಿತ್ತ್ ನಾಗ ಬನ ಉಂಡು. ಒಂಜೊಂಜಿ ಜಮೀನ್‌ಗ್ ಒಂಜೆತಲೆಕ್ಕೊ ನಾಗ ಬನೊ ಉಂಡು. ಮಲ್ಲ ಜಮೀನ್‌ಡ್ ರಡ್ಡೈತ್ತ ಲೆಕೊ ನಾಗಬನೊ ಉಂಡು. ಐಕ್ಕ್ ಆಯರೆದ ಬನ/ಈಯರೆದ ಬನ ಪನ್ಪೆರ್. ಪ್ರತಿ ಒರಿಯನ ಜಮೀನ್‌ಡ್ ನಾಗಬನ ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅವು ಅಕ್ಲೆನ ಆದಿಮೂಲದ ನಾಗಬನ ಆದಿಪ್ಪುಜಿ. ಈ ಬನೊಕ್ಲೆನ್ 'ಜಾಗದ ಬನ' ಅತ್ತ್ಡ 'ಕರೆತ್ತ ಬನ' ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಬನೊಕ್ಲೆನ್ 'ಎಂಕ್ಲೆ ಆದಿ' ಪಂದ್ ಬೇತೆ ಊರುದಕುಲು ಬರ್ಪೆರ್. ಈ ಊರುದಕುಲು ಅಕ್ಲೆನ ಆದಿ ಪಂದ್ ಬೇತೆ ಊರುಗು ಪೋದು ಬರ್ಪೆರ್.

ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿನ ಪೊಣ್ಣು ಬೊಕ್ಕ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ಕಂತಿನ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಸಂಬಂಧೊಲೆಡ್ ಮುಲ್ಪದ ಭೂಮಿ ಒಂಜಿ ಕುಟುಂಬೊಡ್ದು ಕುಡೊಂಜಿ ಕುಟುಂಬೊಗು ಅದಲ್ ಬದಲ್ ಆಪುಂಡು. ಕಂತಿನ ಪೊಣ್ಣನ ಸಂಸಾರ ಮುಲ್ಪ ಬುಲೆಂಡ ಕೊರಿನ ಪೊಣ್ಣನ ಸಂಸಾರ ಅಲ್ಪ ಬುಲೆವುಂಡು. ಆಂಡ ಅಕ್ಲೆಅಕ್ಲೆ ಆದಿ ಮೂಲದ ಇಲ್ಲಗ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪರೆ ವಾ ಊರುಡು ಇತ್ತ್ಂಡಲಾ ಬರೊಡೆ. ಪೋವೊಡೆ.

ಸುರುಕ್ಕಾದ್ ಸೂದ್ರ ಜನಾಂಗದಕುಲು ತುಲುನಾಡ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆರ್ ತುಲು (ಮೆದು) ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೆಲೆ ಆವರೆ ಗುಡ್ಚುಲ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಗರ್ತ್‌ದ್ ಕಂಡ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಮುಲ್ಪ ಮರಿ ಉಚ್ಚು ನಾಗಸರ್ಪೊಲು ಸೈಪೊ. ಭೂಮಿನ್ ಆದಿಶೇಷೆ ಆಯನ ಹೆಡೆಟ್ ದೀವೊಂದು ಇಡೀ ಪ್ರಪಂಚೊನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಗೆ ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತ್ಂಡ್. ನಾಗಸರ್ಪನ್ ಕೆರ್‌ಂಡ

ನಾಗದೋಷ ಬರ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ನಾಗದೋಷ ನಿವಾರಣೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ್ ನಾಗಬನದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಈತೀತ್ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಒಂಜಿ ನಾಗಬನ ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಯೋಜನೆ ಪಾಡುವೆರ್. ಅವ್ವೇಪ್ರಕಾರ ಕಂಡೊಲೆನ ರಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗನೇ ನಾಗಬನತ್ತ ಜಾಗಪಂದ್ ಮೀಸಲ್ ದೀಯೆರ್. ನಾಗ ಬನ ಪಂಡ ಇತ್ತೆ ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುನ ಮರತ್ತಡಿಟ್ಟ್ ನಾಗ ಬಿಂಬ ಪ್ರತಿಷ್ಟೆ ಮಲ್ದಿನ ಜಾಗ ಅತ್ತ್. ಐಕ್ ಎಕ್ರೆಗಟ್ಟಲ ಜಾಗದೀತೆರ್. ಮುಲ್ಪ ನಾಗ ಬನ ಉಂಡು ಪಂದ್ ತೋಜರೆ ಮರ ಬುಲಪಯೆರ್, ನಾಗ ಬನತ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿನ್ ಇತ್ತೆಲಾ ತೂವರೆ ಆಪುಂಡು. ಎಕ್ರೆಗಟ್ಟಲೆ ಜಾಗದ ನಾಲ್‌ಸುತ್ತಲಾ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಅಗರ್ ಉಂಡು. ನಾಗ ಬನತ್ತ ಸುತ್ತಲಾ ಕಂಡೊಲು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ವಿಷಯ ಪಂಡ ಕಂಡೊಲೆನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ಪುನಗನೇ ನಾಗಬನತ್ತಲಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಗ್‌ದ ಅಂಗಲಾಪುಡು ನಾಗ ಬನತ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಜಾಗ್ ಕುಮ್ಕಿ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಆಕ್ರಮಣ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಸರಕಾರದ ಜಾಗ ಪಂದ್ ಪ್ರತಿ ಪಟ್ಟೆದಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಅವೆನ್ ಕುಮ್ಕಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಅಕ್ಲೆ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಒತ್ತುವರಿ ಮಲ್ತೊನುವೆರ್.

ಅಕ್ಲೆ ಅಕ್ಲೆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದ್ ಹತ್ಯೆಯಾಯಿನ ಅತ್ತ್‌ಡ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ್ ಸೈತಿನ ಎಡ್ಡೆ ನಾಗೆ ಮರಿ ಉಚ್ಚುಲೆನ್ ಅಕ್ಲೆ ನಾಗ ಬನತ್ತ ಭೂಮಿದ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಕೌಂತುದು (ದಫನ) ಕಲ್ಲ್‌ಪಾಡ್ದ್ ನಂಬಿಯೆರ್. ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಪೇರ್‌ಮಯಿತದ್, ನೀರ್‌ಮಯಿತ್‌ದ್, ಮಂಜಲ್‌ಪೊಡಿ ಬಿರ್ಕ್‌ದ್ ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೀಯಿ ದೀದ್ ಪೂವು ಬಿರ್ಕ್‌ವೆರ್, ಉಂದೇ ತಂಬಿಲ ಅತ್ತ್‌ಡ 'ತಾಂಬೂಲಂ', ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆದ ತಾಂಬೂಲ, ತಮಿಲ್, ತೆಲುಗು, ಮಲಯಾಲಿ, ಭಾಷೆದ 'ತಾಂಬೂಲಂ' ಉಂದೊಂಜಿ ತೇಟ (ಅಪ್ಪಟ) ತುಳು ಶಬ್ದ ನಾಗದೇವೆರೆಗ್ ಇಷ್ಟದ ಪೂಜೆನೆ ನಾಗತಂಬಿಲ.

ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡು ನರಮಾನಿಲೆನ್ ಸೈತ್‌ಬೊಕ್ಕ ದಫನ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆದ ಲೆಕೊ ಭಸ್ಮ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತಿಜಿ. ಅವೇ ರೀತಿ ಸೈತಿನ ನಾಗ ಸರ್ಪೊಲೆನ್ ಸಮಾಧಿ ಮಲ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಹಳ್ಳಿಲೆಡ್ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಆವಂದಿನ ನಾಗ ಬನಕ್ಲೆನ್ ತೂಂಡ ನಾಗ ಬನತ್ತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಡ್ ನಾಗ ಸಮಾಧಿ ಮಲ್ಪಿನ ಕುರುಹು ಬೋಡಿನಾತ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಉಚ್ಚುಲೆನ್ ಕೌಂತುದು ಹಾಸ್‌ದ್/ನಿದ್ಪ ದೀತಿನ ಕಾಟ್ ಕಲ್ಲುಲು, ಪಾದೆ ಕಲ್ಲುಲು, ಮುರ ಕಲ್ಲುಲು ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಈ ಕಲ್ಲ್‌ಲೆಗ್ ಆಯ, ಅಳತೆ, ರೂಪ ಇಜ್ಜಿ. ದಿಂಜ ಬೆನ್ನಿದಕ್ಲೆನ ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ಮುರಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮಲ್ದಿನ ಎಲ್ಲ ಎಲ್ಯ ಪೊರ್ಲುದ ಗೋರಿಲು ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ನಾಗ ಬನ ಪಂಡ ಒಂಜನೆಗಾದ್ ನಾಗ ದಫನ/ಸಮಾಧಿ ಸ್ಥಳ ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊಡು. ರಡ್ಡನೆಗಾದ್ ಉಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪವಿತ್ರ ನಾಗಾರಾಧನೆದ ಜಾಗ ಪಂದ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ನಾಗ ಬನ ಉಚ್ಚುಲೆನ ವಾಸದ ಜಾಗ ಅತ್ತ್. ಉಚ್ಚುಲೆಗ್ ತಂಪು

ಆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಅಜ್ಞಾನದ ಪಾತೆರೊ. ಒರ ಒರ ಉಚ್ಚುಲು ನಾಗಬನೊಟ್ಟು ತೋಜರೆ ಯಾವು. ಬಂಜಿದ ತಿನರೆಗ್ ಅಯಿಕುಲು ತಿರುಗೊಂದು ಉಪ್ಪುವ. ಅಂಚೆನೆ ಒಂಜಿ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್‌ಲಾ ಬರ್ಪೊ. ಉಂದು ನಾಗ ದೋಷೊಡು ಬರ್ಪುನು ಅತ್ತ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಕೋರಿ ತಿಕ್ಕುನ ಆಸೆಡ್ಲಾ ಉಚ್ಚುಲು ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪ. ನಮೊ ಮಲ್ಪಿನ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಜೀವದ ನಾಗ ಸರ್ಪೊಲೆಗ್ ಅತ್ತ್. ಅವು ಬನೊಟ್ಟು ಸಮಾಧಿ ಮಲ್ದಿನ ಉಚ್ಚುದ ದೈವೊಲೆಗ್. ನಾಗೊಪ್ರೇತಾತ್ಮೊಲೆಗ್.

ತುಲುವೆರ್ ಆನಿ ನಾಗ ಬನತ್ತ ರಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಕೈತೋಡು, ತೋಡು, ಸುದೆತ್ತ ಕೈತಾಲ್ ಮಲ್ತೆರ್. ದಾಯೆಪಂಡ ನಾಗ ಬನತ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಬೂರಿನ ಬರ್ಸದನೀರ್ ವಾ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ನರಮಾನಿನ ಕಾರಡಿಕ್ ಬೂರಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆನೀರ್‌ನ್ ದೊಂಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನ ದಿಂಜ ಭಕ್ತಿ. ಆ ನೀರ್ ಸುದೆಟ್ಟ್ ಪೋದು ಸಮುದ್ರ ಸೇರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬಯಕೆ.

ಒಂತೆ ಕಡೆಟ್ಟ್ ಈ ನಾಗ ಬನೊಕುಲು ಸುದೆತ್ತ ಬರಿಟ್ಟ್ ಇಪ್ಪಂದೆ ಒಂತೆ ದೂರೊಡು ಒಂತೆ ಎತ್ತರದ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ನೀರ್ ಕಾರಡಿಕ್ಕ್ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಗುಡ್ಡೆಡೆ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಸುತ್ತೊಂದು ಮೈಲ್‌ಗಟ್ಟಲೆ ಗುಡ್ಡೆಡೆ ಸುತ್ತುಪಾಡೊಂದು ತೋಡುಸೇರ್‌ದ ಸುದೆ ಸೇರ್‌ದ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಪೋಪುಂಡು. ಅಡೆಮುಟ್ಟ ಬನತ್ತ ಜಾಗ್‌ದ ನೀರ್‌ದ ವಿಷಯೊಡು ಬಾರಿ ಗೇನೊ ದೆತೊಂದೆರ್. ಉಂದೊಂಜಿ ವಿಸ್ಮಯದ ನಂಬ್‌ಂದಿನ ಯೋಜನೆ. ಆಂಡಇತ್ತೆ ಮನುಷ್ಯರೆನ ಆಕ್ರಮಣ ಆದ್ ನಿಕ್ಕ್ ತಡೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ತುಲು ನಾಡ್‌ಡ್ ಆಲಡೆ (ದೇವಾಲಯ) ತಾಪನೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕ ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ನಾಗ ಸರ್ಪೊಲೆನ್ ದಫನ ಮಲ್ಪುನವು ಉಂತುದು ಪೋಪುಂಡು. ತೈತಿ ನರಮಾನಿಲೆನ್ ಪೊತ್ತದ್ ಭಸ್ಮ ಮಲ್ಪುನ ಪದ್ಧತಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ನಾಗ ದೋಸೊಗು ಅಕುಲು ಪಂಡಿನ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ ಪೂಜೆ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲು ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಈ ರೀತಿ ಆಂಡಲಾ ನಾಗ ಪ್ರೇತಾತ್ಮೊಲೆಗ್ ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ಹಾಸ್‌ದ್ನ ಅತ್ತ್‌ಡಸರ್ತ ದೀಯಿನ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಪೇರ್ ಮಯಿತೊಂದು ಪವಿತ್ರವಾಯಿನ ನಾಗ ತಂಬಿಲ ಸೇವೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕದ ವರ್ಸೊಲೆಡ್ ವೈದಿಕೆರೆನ ಗುರಿಕಾರಿಮೆಡ್ ಈ ಬನೊಟ್ಟು ಬಿಂಬದ ನಾಗ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ನಡತೊಂದು ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಪೂಜೆ ಆರಾಧನೆ ಕ್ರಮ ಬದಲಾಪುಂಡು. ನಾಗದೇವೆರ್ ನಾಗಬನತ್ತ ಪೂಜೆ ಆರಾಧನೆದ ಪೂರ್ತಿ ಕೆಲಸ ಸೂದ್ರೆರೆನ ಕೈಡ್ದ್ ವೈದಿಕೆರೆನ ಕೈಕ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ನಾಗದೇವೆರೆಡ ಪ್ರೀತಿದ ಶುದ್ಧ ಭಕ್ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಪೋಡಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಜಾತಿ ಬೇದ, ಲಿಂಗ ಬೇದ ಅರೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪುಟ್ಟಿನ ಬಾಲೆಗ್ ದುಂಬುಡು ಏರೋ ಮಲ್ತಿನ ನಾಗ ಹತ್ಯಾದೋಸ ಖಂಡಿತ ತಟ್ಟುಜಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಏರೆಂಡಲಾ ಬೋಡುಂದೆ ನಾಗ ಹತ್ಯೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಐತ್ತ ಹತ್ಯಾದೋಸ ಅಕ್ಲೆಗ್

ಮಾತ್ರ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ದೋಸ ಬೇತೆಕ್ಲೆಗ್ ಬರಂದ್. ನಾಗ ದೇವರೆನ ಆರಾಧನೆ ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಪ್ರತಿ ಕಡೆಟ್ ಮಲ್ಪೊಡು ನಾಗದೇವೆರ್ ತುಲುವೆರೆನ ಇಲ್ಲದೇವೆರ್. ತುಲು ನಾಡ್‌ದ 'ಬೂತೊಲು' ತುಲುಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂಲ ನಾಗಾರಾಧಕೆರ್.

ನಾಗ ಬನ ತಂಪು ಆದ್ ಇಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ಸರಿಯತ್ತ್ ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ನವೊ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನವು ನಾಗಪ್ರೇತಾತ್ಮೊಲೆಗ್ ಜೀವದ ಉಚ್ಚುಲೆಗ್ ಅತ್ತ್. ನಾಗ ದೋಸೊಡು ಉಚ್ಚುಲು ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪುಜ. ಐತ್ತ ಬಡವುಗ್ ಆಹಾರ ತಿಕ್ಕು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆಡ್ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕೈತಾಲ್ ದೆಂಗುದು ಕುಲ್ಲುವೊ ಕುಲ್ಲ. ಕೋರಿ ಪಕ್ಕಿಲು ಇಲ್ಲಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಅವನ್‌ತಿನರೆ ಬರುವ. ನಾಗದೋಸೊಡು ಗುವೆಲ್‌ದನೀರ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಣ್ಣೊಗು ಬರ್ಪುಜಿ. ಅವು ಸೂರ್ಯದೇವೆರೆನ ದೊಂಬುದ ಕಿರಣದ ವ್ಯತ್ಯಾಸೊಡು ನಂಕ್ ತೋಜುನು ಮಾತ್ರ. ಬೊಲ್ದು ಸೀಕ್ ಈ ದೋಸೊಡು ಬರ್ಪುನು ಅತ್ತ್. ಅವು ಒಂಜಿ ಚರ್ಮದ ಸೀಕ್. ಅವು ಪಿದಾಯಿದ ದೇಸೊಡುಲಾ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಸೀಕ್‌ನ್ ಗುಣ ಆವರೆ ನಾಗ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟೊನೊಲಿ.

ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪುನಗ ಆದಿ ಮೂಲೊಡು ನಂಬುದು ಪಾಡ್ದಿನ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ನಾಶಮಲ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಈ ಕಲ್ಲುಲು ಜೆಪುಡಾದ್ ಇಪ್ಪು. ಅತ್ತ್‌ಡ ನಿದ್ಪದೀದ್ ಉಪ್ಪು. ನಾಶ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ತುಲುನಾಡ್‌ಗೆ ದೋಷ ಉಂಡು. ಆದಿಡ್ ನಂಬುದಿನ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ದಕ್ಕರೆ ನಮೊಏರ್?

ನಾಗ ಬನೊತ್ತ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಕಟ್ಟಿನ ಕಟ್ಟೆ ಎತ್ತರ ಉಪ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ ಭೂಮಿಗ್ ತಾಗ್‌ದೇ ನಾಗಪ್ರತಿಮೆಲೆನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ಗೌಜಿ ಗದ್ದಲ, ಆಡಂಭರ ವೈಭವಸಂಭ್ರಮದ ಪೂಜೆಲು ನಾಗದೇವೆರೆಗ್ ಸಂದುಜಿ. ನಾಗ ತಂಬಿಲನೇ ನಾಗ ದೇವೆರೆನ ಇಷ್ಟದ ಸೇವೆ. ನಾಗ ಬನತ್ತ ನಾಗಕಳೆ ಒಉಲಾ ತಿಕ್ಕಂದ್ ದಾಯೆಪಂಡ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಸುರು ಆಯಿನೇ ಮುಲ್ಪ. ನೀರ್‌ದ ಬರಿಟ್ಟ್ ತುಲುನಾಡ್‌ದ ತುಲುಮಣ್ಣ್‌ಡ್.

ಜಾತಿ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆಂಡಲಾ ನಾಗಬನ ಒಂಜೆ

ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಕೆಲವು ಕಡೆಟ್ಟ್ ಒಂಜಿ ನಾಗ ಬನೊಟ್ಟು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂದು 'ಎಂಕ್ಲೆನ ಆದಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ದಾಯೆ?

ಉಂದು ಕರೆತ್ತ ಬನ. ಆದಿಮೂಲೊಡು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿದಕ್ಲೆನ ಭೂಮಿಡ್ ಹತ್ಯೆ ಆಯಿನ ನಾಗಸರ್ಪೊಲೆನ್ ಈ ಬನೊಟ್ಟು ಸಮಾಧಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಜಾತಿ ಬೇತೆ, ಭೂಮಿ ಬೇತೆ, ಇಲ್ಲ್ ಬೇತೆ ಆಂಡಲಾ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಾತೆರ್ಲ ಒಟ್ಟಾದ್ ಒಂಜೆ ಬನೊಟ್ಟು ಆಚರಣೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದೆಡ್ದ್ ಆತ್ರ ಅಕ್ಲೆನ ಆದಿ ಒಂಜೆ ಆಂಡ್. ಕಾಲಮಗಿರಿಲೆಕೊ ಮೊಕ್ಲೆ ಸಂಸಾರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ನೆಲೆ ಆಪುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಪೋದು ವಾಸ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆದಿಗ್ ಮಾತೊ ಜನಕುಲು ಈ ಬನೊಕ್ಕು ಬರೊಡು. ಒಟ್ಟುಗೆ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೊಡು.

ಲೇಖನೊ

ನಂಬಿಕೆ ರೂಢನಂಬಿಕೆ, ಮೂಢನಂಬಿಕೆ

ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

"ನಂಬಿ ಕೆಟ್ಟವರಿಲ್ಲ ವೋ ರಂಗಯ್ಯನ ನಂಬಲಾರದೆ ಕೆಟ್ಟರು" ಪಂಡ್‌ದ್ ದಾಸೆರ್ ಕೀರ್ತನೆ ಬರೆತೆರ್. ಬಿತ್ತ್ ಒಂಜಿ ನೆಲಕ್ಕ್ ಬೂರ್ದು ಬರ್ಸದ ಪಸೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೊಂತ್‌ದ್ ಮರ ಆದ್ ಅಯಿಟ್ ಪೂ ಆದ್ ಕಾಯಿ ಆದ್ ಕಾಯಿ ಪರ್‌ಂದ್ ಆದ್ ನಂಕ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಆ ಪರ್‌ಂದ್ ತಿನ್ನಗ ನಮ ಮೂಡನಂಬಿಕೆನ್ ನೆನಪು ಮಲ್ಪುಜ. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಸಂಯೋಗ ಆದ್ ಆಣನ ಬಿತ್ತ್ ಪೊಣ್ಣನ ಗರ್ಬೊಗು ಸೇರ್ದ್ ಪೊಣ್ಣನ ನೆತ್ತೆರ್‌ದ ಶಕ್ತಿಡ್ 10 ತಿಂಗೊಲು ಬುಲೆದ್ ಕೈಕಾರ್ ಕಣ್ಣ ಕೆಬಿ ಮಾತ ರೂಪ ಆದ್ ಒಂಜಿದಿನ ಬಂಜಿ ಬುಡ್ದು ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರ್ದು ಭೂಮಿದ ಗಾಳಿ ಸೇವನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬುಳೆವುಂಡು. ಅಪ್ಪೆನ ಜಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ತಿನ್ನಗ ತೋಜುನ ಅಪ್ಪೆನ ಮೋನೆ ತೂದು ಗುರ್ತ ಪತ್ತುನ ಬಾಲೆದ ನಂಬಿಕೆ ಅಪ್ಪೆನ ಕೈತಲೇ ಉಪ್ಪುನ ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಜೀವ ಅಮ್ಮೆ. ಅಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿಲ್ ಅವು ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆಂದ್. ಆಂಡ ಬಾಲೆ ನೇನ್ ಮೂಢ ನಂಬಿಕೆಂದ್ ಪನ್ಪುಜಿ. ಅವು ರೂಢನಂಬಿಕೆ ಇಂದು ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಂಬುದಿನ.

ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮ ಧರ್ಮಕರ್ಮೊಲೆನ್ ತುಲನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ ತಕ್ಕ ಪಡಿ ಕೊರ್ಪಿನ ಶಕ್ತಿ ಒಂಜೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಿಜಿಂಡಲಾ ಆ ಶಕ್ತಿನ್ ನಮ ನಂಬಂದೆ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಂದ್ ಮೂಡೆರಾಯರೆ ಬಲ್ಲಿ.

ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಉದಾರ್ಮೆ ಬೆದ್ರಡ್ದ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಪೋಪಿನ ಬೊಲ್ಪುದ ಸುರುತ್ತ ಬಿ.ಯಂ. ಬಸ್ಸ್. ಅಪಗ ಮಾರ್ಗೊಗು ದಾಮರ್ ಆದ್ ಇತ್ತಿಜಿ, ಎಡಪದವುದ ಬೈದೆರ್ಲೆ ಗರೋಡಿ ಬುರ್ದು ದುಂಬು ಪೋನ ಅಲ್ಪ ಮಾರ್ಗ ಒಂತೆ ಸಪೂರ. ಒವ್ವಾ ಬೇತೆ ವಾಹನೊಗು ಬರಿಟ್ಟ್ ಸಾದಿ ಕೊರ್ನಗ ಬಸ್ಸ್‌ದ ಚಕ್ರಲು ಜಲ್ಲಿದ ಜಾಗ್ ಬುಡ್ದ್ ಬರಿಕ್ಕ್ ಪೋಂಡು. ಬಸ್ಸ್ ಒಂತೆ ಮಾಲ್‌ಂಡ್. ಬಸ್ಸ್ ಮಾಲ್ದಿನ ಅಪಾಯದ ಸೂಚನ ಬಸ್ಸ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತೇ ಇಜ್ಜಿ. ಬಸ್ಸ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಪೋಪಿನ ಕಡಿಟ್ ಒರಿ ಜವನ್ಯೆ ಉಂತುದು ಇತ್ತೆ ಬಸ್ಸ್ ಮಾಲಿನ ಗೊತ್ತಾದ್ ತಾನ್ ಬದುಕುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಸ್ಸ್‌ಡ್ದ್ ಲಾಗಿಯೆ. ಬಸ್ ಮಗ್‌ರ್‌ಂಡ್. ಆಯೆ ಅಲ್ಪನೇ ಪ್ರಾಣ ಬುಡಿಯೆ. ಬಸ್ಸ್‌ದ ಉಲಾಯಿ ಇತ್ತಿನಕ್ಲು ಬಸ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರ್ನಗ ಬಸ್ಸ್‌ದ ಉಲಾಯಿಡೆ ಒರಿಯ ಮೇಲ್‌ಗ್ ಒರಿ ಬೂರ್ದು ಪೊರೆಲ್ಯೆರ್ ಏರೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಕಿನ್ನಿಸಾನ್ ಗಾಯ ಆವಂದೆ ಬದ್ಕಿಯೆರ್.

ಈ ಘಟನೆನ್ ಎನ್ನ್‌ನಗ ತೈತಿನಾಯನ್ ಕೆರ್ನಿ ಏರ್? ಬದ್ಕಿನಕ್ಲೆನ್ ಬದ್ಕಾಯಿನ್ ಏರ್? ಅವು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿನ ಶಕ್ತಿ ಅಂಚಿನ ಶಕ್ತಿನ್ ನಂಬುನ ಮೂಢನಂಬಿಕೆಂದ್ ಪನ್ಪಿನಕುಲೇ ಮೂಡೆರ್.

ನಮ ಬದ್ಕಿಯೆರೆ ಆಹಾರ ಬೊಡು, ಅಯಿನ್ ನಮ್ಮ ಬಾಯಿರುಚಿತ್ತ ಸಲಾದ್ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ತಿಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಪ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾನಕ ಮಲ್ತ್ ಪರ್ಪ. ಆಂಡ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ಒಂಜೇ ರೀತಿದ ಆಹಾರ ಪಾನಕೊಲು ಒರ್ಗುಜ. ಪಂಡ ಅವು ಎಲರ್ಜಿ ಆಪುಂಡು. ಒತ್ತಾಯೊಡು ತಿಂದ್‌ಂಡಲಾ ಮೈ ಕಿಂರ್ಬ್ಯೆರೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಕಕ್ಕದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಅಜೀರ್ಣ ಆದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಪುಂಡು. ಕೆಲವುದಕ್ಲೆನ್ ಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕನೆ ಪೇರ್ ಚಾ, ಕಾಫಿ ಆಪುಂಡು. ಕೆಲವೆರೆಗ್ ಸಿಕೆ ನೀರೇ ಆವೊಡು. ಅರಿತ್ತ ಆಹಾರ ತಿನ್ಪಿನಾಯೆ ಗೋಧಿ, ರಾಗಿ, ತಿನ್ಪಿನಕ್ಲೆನ್ ಮೂಡರ್ ಪನಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ ಗೋಧಿ, ರಾಗಿ ತಿನ್ಪಿನಕ್ಲು ಅರಿತಿನ್ಪಿ ನಾಯನ್ ಮೂಡೆ ಪನಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ. ದೋಸೆ ತಿನ್ಪಿನಾಯೆ ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ಪಿನಾಯನ್ ಇಡ್ಲಿ ತಿನ್ಪಿನಾಯೆ ದೋಸೆ ತಿನ್ಪಿನಾಯನ್ ಮೂಡೆ ಪನ್ಯೆರೆ ಇಜ್ಜಿ.

"ದಾಸೆರ್ ಪಂಡೆರ್" ದೇವನೊಬ್ಬ ನಾಮ ಹಲವು ದಾರಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಇವನ ನಂಬಿ ಜನ ಬಾಳ ನೂಕಿದರೆ ಬೇವು ಬೆಲ್ಲತಾನೇ. ಕೆಲವೆರ್ ನೀರ್, ಕಲ್ಲು, ಮರೊನು ದೇವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಂಬುದು ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕೆಲವೆರ್ ಪುನೊಕ್ಕೆ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಕೆಲವೆರ್ ಸಮಾಧಿಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಅವು ಅಕ್ಲೆಕ್ಲೆನ ವೃತ್ತಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ. ಕೆಲವೆರ್ ಅಪ್ಪೆನೇ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಕೆಲವೆರ್ ಅಮ್ಮನ್ ದೇವೆರ್‌ನ್ಪೆರ್, ಕೆಲವೆರ್ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ ಕೊರಿ ಗುರುನೇ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್, ಕೆಲವೆರ್ ದುಡ್ಡುನೇ ದೇವೆರೆನ್ಪೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಕೆಲವೆರ್ ಕರ್ತವ್ಯನೇ ದೇವರ್‌ಂದ್ ನಂಬುವೆರ್, ಕೆಲವೆರ್ ತಾನೇ ದೇವೆರ್‌ನ್ಪೆರ್. ಇಂದೆಟ್ ಏರ್ನ ಸರಿಲಾ ಅತ್ತ್, ಏರ್ನ ತಪ್ಪುಲಾ ಅತ್ತ್, ಜಗತ್ತ್‌ದ್ ವಾ ಭಾಗೊಡು ಬೂರಿನ ಬರ್ಸದ ನೀರ್‌ಲಾ ಪೋಪಿನಿ ಸಮುದ್ರೊಗೇ. ಅಂಚ ಏರ್ ಒಲ್ಪ ಏರೆನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತಿನಲಾ ಎತ್ತುನು ಒರಿಯಗೆ, ಆಯೆ ಮಾತ್ರ ದೇವರ್. ಏರೆಗ್ ಕೆರ್ಪಿನಲಾ ಒರಿಪ್ಪುನಲಾ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡ್ ಆರೆ ದೇವೆರ್.

ಒಂಜಿ ಊರುಡು ಊರುಗೆ, ಮಾರಿ ಆಯಿನ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ಜನ ಇತ್ತೆ. ಆಯನ ಉಪದ್ರತಡೆಯರೆ ಆಯಿಜಿ. ಊರುಪೂರ ಗುಟ್ಟುಡು ಒಟ್ಟಾಯೆರ್ ಕೈತಲ್ದ್ ಮಲ್ಲ ನರಮನ್ಯೆರ್‌ಡಲಾ ಸಹಾಯ ದೆತೊಂಡೆರ್ ಕುಟುಂಬೊಡು ಒರಿ ಅನ್ಯಾಯಗಾರೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯನ್ ದೆತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ದೋಷ ಇಜ್ಜಿ. ದೇಶೋನೇ ಒರಿ ಹಾಳ್ ಮಲ್ಪುನಾಯನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೇಶ ಉದ್ದಾರ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುರಾಣನೇ ಪನ್ಪುಂಡು. ಮಹಾಭಾರತೊಡು ಕೌರವೆ ಪುಟ್ಟುನ ಪೊರ್ತುಡು ಅನಿಷ್ಠ ಸೂಚನೆಲು ಆಂಡ್‌ಗೆ. ಈ ಬಾಲೆ ಬದ್‌ಕ್‌ದ್ ಒರಿಂಡ ಇಂಬ್ಯೆಂಡ್ದ್ ಏತೋಜನ ನಾಶ ಆಪೆರ್‌ಂದ್ ವಿಧುರೆ ದೃತರಾಷ್ಟಗ್ ಪಂಡೆಗೆ. ಆಯೆ ಪುತ್ರ ವ್ಯಾಮೋಹೊಡು ಕೌರವನ್ ಕಳೆಯೊನೆರೆ ತಯಾರ್ ಆಯಿಜೆ. ಅಂಚಾದ್ ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ಕೌರವ ಪಾಂಡವೆರೆಗ್ ಯುದ್ಧ

[illegible] 1 ಅಕ್ಷೋಹಿಣಿ ಜನ ನಾಶ ಆಯೆರ್. ಅಂಚ ತೆರಿಯೊಂಡಿನ ಊರುದಕ್ಲು ಈ ಅನ್ಯಾಯಗಾರನ್ ಕೆರ್‌ದ್ ಗೋಣಿಗ್ ದಿಂಜಾದ್ ಕಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಸುದೆತ್ತ ಗುಂಡಿಗ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಪುಣ ತಿಕ್ಕಿ ಬೊಕ್ಕ ತನಿಕೆ ಆಂಡ್, ತನಿಕೆ ಆದ್ ಕೆರಿನಾಯಗ್ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಆಂಡ್.

ಆಂಡ ಪೆದ್ದಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮನಸ್ಸ್ ಕೇಣುಜಿ. ತನ್ನ ಪುನೊಕ್ಕು ಸೂಕೊರ್ಪಿ ಮಗ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಯರನೆ ಇಜ್ಜಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಣ್ಣ ನೀರ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಆ ಊರುದ ರಾಜಂದೈವಲೆಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡಲ್ "ಎನ್ನ ಮಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಆದ್ ಎನ್ನ ಪುನೊಕ್ಕು ಕೊಲ್ಲಿ ದೀಪಿಲೆಕ ಆಂಡ ನಿಕ್‌ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಇಲ್ಲಡೆಗ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಭಂಡಾರ ಕಂತ್‌ದ್ ಧರ್ಮನೇಮ ಕೊರ್ಪೆ" ಪಂಡಲ್.

ತಿಂಗೊಲು ಕರಿಯೊಡ್ಡ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ಡ್ದ್ ಆಜನೇ ಜೋರ್ಜ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಭಾರತದ್ ಭೇಟಿಗ್ ಬತ್ತೆ ಅಪಗ ಭಾರತ ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್‌ನ ಸ್ವಾಧೀನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಂಕ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಿಕ್ಕ್‌ದಿಜಿ. ಆ ಭೇಟಿದ ನೆನಪುಗು ಭಾರತದ ಜೀವಾವಧಿ ಶಿಕ್ಷೆ ದಕ್ಲೆನ್ ಪೂರ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಲ್ಪೆರ ಹುಕುಂ ಕೊರ್ಯೆ. ಅಂಚ ಅನ್ಯಾಯಗಾರ ಕೆರಿನ ಪುಣ್ಯದ ಕೆಲಸೊಗು ಫಲ ತಿಕ್ಕಿಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ಅಂಚ 'ಭೂತೊನು ನಂಬೊಡೇ, ಭೂತೊನು ನಂಬಂದಿನಾಯಗ್ ಭವಿಷ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಭೂತೊನು ನಂಬುನ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಪನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಜೀವ ಮಾನೊಡು ಭವಿಷ್ಯನೆ ಇಜ್ಜಿ"

ಈ ಏರ್

ಕೆ.ಎಸ್.ಶೆಟ್ಟಿ ಬಿಜೈ

ದುರ್ಯೋಧನನ ಕಲೆಂ[illegible] ಮನಸ್ಸ್‌ನ್
ಬೊಕ್ಕಲಾತ್ ಕೆಸರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್
ಕುಡಲ ಕುಡಲ ದತ್ತ್‌ದ್
ಇಸೊತ್ತ ಬಿತ್ತ್ ಬಿತ್ತ್‌ದ್
ಅಪಗಪಗ ಗೊಬ್ಬರ ಪಾಡ್ದ್
ಯುದ್ದೊಡು ಕುರುಕುಲ ಅಗಪ್ಯೆರೆ
ತಂತ್ರ ಮಲ್ತಿನ ಈ
ಶಕುನಿಯ?
ಶನಿಯ!

ಕಬಿತೆ

ಪಾರ್ ಬತ್ತಿ ಪಕ್ಕಿಲು

(ವಲಸೆ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಬರೆಯಿನವು)

ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಭರಣ್ಯ

ಸಾರೊ ಸಾರೊ ಪಕ್ಕಿಲು
ರಂಗ್ ರಂಗ್‌ದ ರೆಂಕೆಲು
ತೂಯರೆಗ್ ಅಜ್ಜಬಿರುತ್ತ ಪೊರ್ಲು
ಕಣ್ಣನೋಟೊಗು ಬುಡಂದಿ ಮರ್ಲ್

ಏಳ್ ಕಡಲ್‌ನ್ ದಾಂಟ್‌ದ್
ಮುಗಲ್‌ದುಲಯಿಡೆ ನೂರುದ್
ದೂರೊ ಸೇರುನ ತಂಕೊಡು
ಪಾರ್ ಬತ್ತೊನೆ ಬೀರೊಡು
ರಂಗೋಲಿ ಬರೆಯಿನ ಪೊರ್ಲುಡು

ವಾ ಊರುದ ಜಾತ್ರೆನೊ
ದೇವೆರುಚ್ಚಯೊ ಕೋಲನೊ
ಸಾಲ್ ತಪ್ಪಂದಿ ಮೆರವಣಿಗೆನೊ
ಬೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಕಾವೆಲ್‌ದ ಸೇನೆನೊ
ಸಾರ್‌ದ್ ಪನ್ಪಿ ಬರ್ಮೊನೊ

ಸಾರೊ ಲೆಕ್ಕೊಡೆ ಬತ್ತೊ ತೂಲೆ
ಕೊರೊಡು ದಾಯೆ ಓಲೆ
ನರ್ತನೊಡು ಅಲರ್‌ದಿ ಕಲೆ
ತಮೆಲೊಂದುಂಡು ದುನಿಪುದ ತಿರ್ಲೆ
ಅಲ್ಪ ಮೂಡ್‌ಂಡ್ ಕಬಿತೊದ ಲೀಲೆ

ಪಾರ್ ಬತ್ತೊಯೆ ಈಡೆಗ್
ಸತ್ಯೊ ನಿಲೆ ಉಂತಿ ನಾಡ್‌ಗ್
ದಗೆ ಪಗೆದಾಂತಿನ ಊರುಗ್
ರಾಸಿ ಪುರ್ಪೊದ ಬೂಡುಗ್
ಕೀರ್ತಿ ಉರ್ಕರುನ ತೇರ್‌ಗ್

ಪಚ್ಚೆ ಬೂರುಲು ದಿಂಜ್‌ದುಂತ್ಯೊ
ಕಾಡ್‌ದ್ಯೆಸರೊ ಪೊರ್ಲುಡೆ
ಪರ್ಬೊನೇ ನಿಲೆಯಾದ್ ಊರ್ ಪೂರಾ
ಸೇಸೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ನಲಿತ್ತೊನೆ
ಉಲಯಿ ಲೆತ್ತ್‌ಂಡ್ ಸೊರ್ಗದ ಬಾಕಿಲ್
ಓಲಗ ಕೊರ್‍ಯೊನೆ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿ ಪಕ್ಕಿಲು!!

ನಿನ್ನ ಕಡಪುಡಿ ಬೊಕ್ಕ

ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಮ ಭಟ್

ನಿನ್ನ ಕಡಪುಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಎನ್ನ ಬಂಜನು ಕೇನ್ಲ ।
ಪೊರ್ಲುದ ಓ ಎನ್ನ ಮಗಲೇ ।

ಓಲು ತೂಂಡಲ ಅವುಲು ನಿನ್ನನೇ ಚಿತ್ರೊಲು ।
ಪಾಂಬೊಂದು ಪೋಪುಂಡು ಪೂರ । ಕಣ್ಣ ಎದುರೇ ॥

ಲಕ್ಕಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಒರ । ಪುದರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿನ್ನ ।
ಲೆಪ್ಪೆರಾನಗ ಈ ಓಲುಲ್ಲದೇ?
ಬೊಕ್ಕ ಚಾಯದ ಪೊರ್ತು। ಒನಸ್-ತೆನಸ್‌ದ ಪೊರ್ತು ।
ಸುತ್ತಲಾ ಪದ್ರ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಬಜೀ ಮೌನೊ ॥ ೧ ॥

ಓಡೆ ಪೋಂಡಲ ನಿನ್ನ । ನೆಂಪು ಪಿರವೇ ಉಂಡು
ದಾದ ಪನಡ್ ಯಾನ್ । ಎನ್ನ ಕೊಡಿಯೇ ?
ನಿನ್ನ ತೆಲಿಕೆದ ಮೋನೆ । ಎಡ್ಡೆ ಪಾತೆರದೊಟ್ಟಿಗೆ ।
ಆಲ ಈ ಕಂಡನಿನ । ಅಚ್ಚಿ ಬೆಲ್ಲ ॥ ॥ ೨ ॥

ಪೊಸ ಬಿಸುಲ ಬೇಗ । ಪಾರೊಂದೇ ಬರ್ಪುಂಡು।
ಪೊಸಪೊಸ ಆಸೆಲೆನ್ । ಒಟ್ಟಿಗೇ ತರ್ಕೊಂದು ।
ಪೊಸ ಭಾವ, ಪೊಸ ನೋಟ, ಪೊಸ ರಾಗ-ತಾಳದೊಟ್ಟಿಗೆ ।
ಪೊಸ ಬಿಸುಕ್ ಬಲೆದೇ । ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಾಡೆ ॥ ೩ ॥

ಕಬಿತೆ

ಎಂಕಲ್ಲೂನ್ದರ್ದ ಕಡಲ್

ಜಿ.ಪಿ.ಕುಸುಮ, ಮುಂಬೈ

ಎಂಕಲ್ಲೂನ್ದರ್ದ ಕಡಲ್ ಏತೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಯೆ
ತೂಯೆರೆಂಕ್ ಕಣ್ಣ್ ರಡ್ಡ್ ಇಯಾವುಜಿಯೆ
ತೂಯಿನಾತ್ಲಾ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆನ್ನ ಬಚ್ಚುಜಿಯೆ
ಮುಡೆವೊಂದುಂಡವು ನೆಂಪುಲೆನ ಮಡಲ್‌ಯೆ.

ಕಡಲೇಪಲ ಜೆಯಿದಿನ ಉಂಡೆ?
ಬಚ್ಚೆಲೇಪಲ ದೆಯಿದಿನ ಉಂಡೆ?
ಬೊಡ್ಚಾವಂದಿನೆನ್ ದೀವೊಂದಿನ ಉಂಡೆ?
ಬೋಡಾಪಿನೆನ್ ಕೊರಂದಿನ ಉಂಡೆ?

ಸಿರೆ ತುಂಬುಪಾಡುನ ಬೊಲ್ದು ನುರೆತ ರಾಸಿ
ಗಳಿಗೆದುಲಯಿ ಮಾಯಕ ಆಪಿ ಐತ ಬದ್ಕ್
ಚಂಡಿ ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಕಟ್ಟಿ ಇಲ್ಲ್, ಬರೆಯಿ ಬರವು
ಸಿರೆತ ನೀರ್‌ಗ್ ಉಸುಲು ದೆಪ್ಪಂದೆ ಲಕ್ಕೊಂದು ಪೋಪುಜೆ?

ಕಡಲ್ಗುಪ್ಪುನ ಎರ್ತೆ ಜಪ್ಪೆಲ್
ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಉಂಡುಯೆ
ಸಿರೆತ ಕೈಕ್ ತಕ್ಕಂದೆ
ಕರೆಕ್ ನೀಂದುನವು ಬಿಸ್ರಾದಿಗೆಯೆ

ಅರೆಗಾಲದ ಕಡಲ್
ಅರಬಾಟ್ಟ ಕೊರಂದ್‌ಯೆ
ಮರಿಯಲದ ಕಡಲ್‌ಗ್
ಮರಕಲೆಲಾ ಪೋಡ್ಯುವೆಯೆ

ಮನಸ್ಸ್‌ಡಿತ್ತಿ ಬೇನೆ ಬೆಸರ್ದ ಪೊದಿಕೆನೊರ
ಗಿರ್ತ್‌ತೂಲೆ ಕಡಲ್ದೆದ್‌ರ್ ಕುಲ್ದೊರ
ಪೊದಿಕೆದ್ಯೆತ ಪರೆಲ್‌ಲಾ ಒರಿಯಂದ್‌ಯೆ
ಪಾತೆರಂದನೆ ಕಡಲ್ ದೊರ್ಪುಂಡು
ಉಡಲ್ದುರಿಕ್ ಮರ್ದ್‌ಯೆ

ಮಾಯಕೊದ ಬೆದುರ್ದ ಬಲ್ಲೆ

ಬಿ.ಎಸ್. ಕುರ್ಕಾಲ್

ಗುತ್ತಿನಾರೆನ ಇಲ್ಲ ಬರಿಟ್
ಪಚ್ಚ ಪಜಿರ್‌ದ ಲಚ್ಚಿಲ್
ಊರ್ದ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಮಾತ
ಮೇದ್ ದೆಪ್ಪರೆ ಬಚ್ಚಿಲ್

ಉಲಾಯಿಡೊಂಜಿ ಕೊಳಲು ಓಂಟೆದ
ಬೆದುರ್ದ ಬಲ್ಲೆ ಬುಲೆದ್‌ಂಡ್
ಗೀಜಗ ಪಕ್ಕಿಲೆನ ಗೂಡುಲು
ನಾಲ್ ಸುತ್ತಲ ನೇಲುಂಡು

ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮೆದುಲೆದಂಚೆನೆ
ಪಚ್ಚ ಪಡಿಲ್ ತೋಜುಂಡು
ಅಸರ್ ದೆಪ್ಪರೆ ಬೆಸರ್ ದಾಂತೆನೆ
ತೋಡು ಅಲ್ಪನೆ ಪರಪುಂಡು

ರಾತ್ರೆ ಕರೀದ್ ಪುಲ್ಯ ಆನಗ
ಉದಯರಾಗ ಚಿಲಿಪಿಲಿ
ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸೊರತ ರಾಗೊಲು
ಪಕ್ಕಿ ಪರಣೆಲೆ ಗಿಜಿ ಗಿಜಿ

ಗುತ್ತಿನಾರೆನ ಪರ್ತೆ ಬುದ್ದಿಗ್
ಪೊಸತ್ ಸಂಗತಿ ಉದಿತ್‌ಂಡ್
ಮಲ್ಲ ಗುತ್ತದ ಬದಿಟ್ ಬಲ್ಲೆಲು
ದಾಯೆಗುಪ್ಪೊಡು ಎನ್ನ್‌ಂಡ್

ಚೇಳ್ ಉಚ್ಚುಲು ಕೊಟ್ಟ ಕಟ್ಟರೆ
ಜಾಗ್ ಉಪ್ಪುನ ಬಲ್ಲೆಲು
ಮುಗುರು ಮೂಡುಜಿ ಕಾಯಿ ಕೊಡ್ಯುಜಿ
ಗೊಡ್ಡು ಬೆದುರುದ ಪುಂಡುಲು

ಕೆಲಸದಾಯನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್
'ಉಂದೆನ್ ತೌರ್‌ದ್ ದೆಪ್ಪುಲ
ನೇಲ ಸೈಂದವನಂಚ ಬುಲೆದಿನ
ಬೆದುರು ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ಲ'

'ಆವು ಅಯ್ಯಾ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪಾಡುವೆ'
ಪಂಡೆ ಕುಡಾರಿನ್ ದೆರ್ತ್‌ದ್
ಅದಗ ಆಯಗ್ ಮರ್ಕ ಸಂಕಡ
ಕುಡಾರಿ ಬೂರುಂಡು ಜಾರ್‌ದ್

ಕೆಲಸದಾಯೆ ಮುರೇಡ್ದ್ ಪಂಡೆ
'ಅಯ್ಯಾ ಎನಡ್ದ್ ಆವಂದ್
ಏರಾ ಎನನ್ ತಡೆತೊಂದುಲ್ಲೆರ್
ಪನರೆ ಎಂಕ್ ತೆರಿಯಂದ್'

ಗುತ್ತಿನಾರೆಗ್ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್
ತಾನೆ ಕಡ್ಪರೆ ಪೋಯೆರ್
ಕುಡಾರಿ ದೆರ್ತ್‌ದ ಪತಿನಸಾತ್‌ಗ್
ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಬೂರ್ಯೆರ್

ಮೇಯೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೆತ್ತ ಕಂಜಿಲು
ಅರೆದರೆಗ್ ಸುರು ಮಲ್ಪುವ
ಭೂತಗಾಳಿದ ಸುಯಿಲ್ ಬನ್ನಗ
ಬೀಲ ದೆರ್ತ್‌ದ್ ಬಲ್ಪುವ

ಬೆದುರ್ದ ಬಲ್ಲೆದ ಮೆಯಿಟ್ ಬತ್ತ್‌ದ್
ನಡ್ಗರೆಗ್ ಸುರು ಆಪುಂಡು
ನೂದು ಓಂಟೆದ ಕರ್ಕಸದ ಸೊರ
ಕೇಂಡಿ ಕೆಬಿ ಕೆಪ್ಪಾಪುಂಡು

ಗುತ್ತಿನಾರೆಗ್ ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿ
ಇತ್ತೆ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್
ಬೆದುರ್ದ ಮುದೆಲ್‌ಡ್ ಕಿಸ್ನ ದೇವೆರೆ
ಸಕ್ತಿ ಉಂಡುಂದು ತೆರಿವುಂಡು

ಮಾಯಕದ ಆ ಬೆದುರ್ದ ಬಲ್ಲೆಗ್
ಅಡ್ಡ ಬೂರುದ್ ಬುಲ್ತೆರ್
ಬುಡೆದಿ ಬಾಲ್ಲೆನ ಜೊತೆಟ್ ಬಕ್ತಿಡ್
ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಟಿಯೆರ್

ಊರ್ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್
ಕಿಸ್ನ ಮಂದಿರ ಕಟಿಯೆರ್
ಬೆದುರ್ದ ಬಲ್ಲೆನ್ ಅವುಲೆ ಒರ್ತ್‌ದ್
ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸುಗಿತೆರ್

ಪಲ್ಲ ನಿಗಿಪುಲೆ-ಬಲ್ಲೆ ಕಡುಪುಲೆ

ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್

ಜತ್ ಬಲ್ಲೆ ಜವನೆರೆ ಇಲ್ಲ್ ಒರಿಪುಲೆ
ಮಲ್ಲ ಮನಸ್‌ದ ತುಲುವೆರೆ
ಪಲ್ಲ ನಿಗಿಪುಲೆ ಬಲ್ಲೆ ಕಡುಪುಲೆ
ಓಡ ಜಲ್ಲ ಪತ್ತೊಂದು ಒರಬಲೆ ॥

ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಕಡಲ್ ಲೆಪ್ಪುಂಡು
ತುಲುವ ಅಪ್ಪೆನ ಮಡಿಲ್‌ಗ್
ಕಂಗ್ ಬಾರೆದ ಸಾಲ್ ತಾರೆಲು
ಬರ್ಪಿ ಬಿನ್ನೆರ ಎದ್ಕುಂಡು ॥

ಕುಕ್ಕು ಪೆಲಕಾಯಿ ಗೋಕು ತಾರಾಯಿ
ಸಂಪು ದೋಟದ ಗೆಂದೆ ಬೊಂಡೊಲು
ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟುದು ಬಲ್ಲೆ ಪನ್‌ಪುಂಡು
ಪಡಿಲ್ ಬೂರ್ದಿನ ಕಂಡೊಲು ॥

ಎರ್ಲೆ ಕಂಬುಲ ನೇಮ ತಂಬಿಲ
ಗೌಜಿ ಕೆಡ್ಡಸ ತಮ್ಮನಾ
ಜಾಜಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂತ ಕಮ್ಮೆನ
ಲೆಪ್ಪುಂಡುಯೆ ತುಳು ಪಾಡ್ದನ ॥

ಕುದುಪೆ ಕಲಿತ ತೆಲಿಕೆ
ಎಟ್ಟಿ ತರುತ ನಲಿಕೆ
ಸುಗ್ಗಿ ಕಂಡದ ಸುಗಿಪುಯೇ
ಸಿಲ್ಲೆ ನಲ್ಕೆಡ್ ಬಲ್ಲೆ ಪನ್‌ಪುಂಡು
ಮುಂಡೆವು ಬಲ್ಲೆದ ಪುಂಡದೆ ॥

ಮಡಲ ಚಪ್ಪರ ಮುಲಿತ ಮಾಡ್
ಮುಡಿತ ಉಪ್ಪಡ್ ಗಂಜಿ ಕುಡುತ ಸಾರ್
ಅಂಬಿ ಅಡ್ತಿನ ತುಪ್ಪೆ ಜಾಲ್‌ಯ
ತುಳುವ ಅಪ್ಪೆ ಪಾದೊಗು ಲೆಪ್ಪುವೊ ॥

ತಿಬರ್ ಬಂಡಿಯ ಪುರಲ್ ಚೆಂಡ್‌ಯ
ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಕಂಡೆವು
ಬಲ್ಲೆ ಜವನೆರೆ ಪಂಡ್ದ ಲೆಪ್ಪುಂಡು
ಕೋರಿ ರೊಟ್ಟಿಲ ಪುಂಡಿಯೆ॥

ತಿರ್ಗ್ ತಿನ್‌ಪಿನ ಮುರ್ಗ ಜಾತಿಲು
ಸುಲಿತ್ ನಲಿಪು ಮೋಕೆ ತುದೆಕುಲು
“ನಮನ್ ತಿರ್ಗಾಕೊನೊಪೆರ್
ಒರ ತಿರ್ಗ್ ತೂಲೆಯೆ”
ಮುರಿಯ ಕುಟ್ಟುದು ಬುಲಿಪುವೊ ॥

ಗುತ್ತು ಬರ್ಕೆದ ಸಾಲ್ ಗುಂಡೊಲು
ಊರ್ದ ಜನಕುಲು ನಂಬಿ ದೈವೊಲು
ಬೊಲ್ಪು ಪತ್ತಾಲೆ ಬಲ್ಲೆ ಪಂಡ್‌ದ್
ಜೇಟಿಗೆಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಮೈತ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೊ ॥

ಕಬಿತೆ

ಪೊಸ ಕಾಲೊದ ಪದ

ಲತೀಶ್

ಯಾನ್ ಬೈದೆ,
ಪರಪಿ ಸುದೆದ, ಸೆಲೆತ ಮಿತ್ತ್
ಪರಬೆ ಒಚ್ಚುನೋಡೊಡು;
ಬೆನ್ನಿ ಬೆಗರ್‌ದುಲಯಿ ಸೇರ್ದಿ
ಬಚ್ಚೆಲ್‌ದಡಿ ಬೇನೆಡ್ !

ನೆಲತುಲಯಿದ ಮರತ ಬೇರ್
ಚೇರ್ ಮಲ್ತ್ ಬೈದೆಗೆ
ಮುಗಲ ಮಾಡ್‌ನುಡೆತ್ ತೂದು
ಲಾಗಿದಿಂಚಿ ಜೈದೆಗೆ;

ಯಾನ್ ಬೈದೆ,
ಪುಟ್ಟಿಬಾಲೆ, ತೂಯಿ ಕನೊನು,
ಪೊಣ್ಣ ಕಣ್ಣ ಮೋಕೆ ಬಲೊನು,
ಇನಿತ ಬದ್ಕ್ ಮಲ್ಪೆರೆ;
ಅಜ್ಜೆ ತೂಯಿ ಊರುಗವೆನ್
ಕೊನೊದು ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟೆರೆ !

ಯಾನ್ ಬೈದೆ,
ಬೇದ ಭಾವೊ ಕಡಿ ಕಡತ್ದ್,
ಪೆರ್ಯಾದಿಡ್ ಎರುಗಿಡತ್ದ್,
ಮೋಕೆದುಡಲ್‌ನೊರಿಪೆರೆ !
ಸರಿತಪ್ಪುಲೆ ಗಡುನ್ ಮೀರ್ದ್
ಎಲ್ಲೆ ಕೋಡೆ ಮೊರೆಪೆರೆ !

ಯಾನ್ ಬೈದೆ,
ಊರು ನಿಲಿಕೆ, ಸಾರ ತೆಲಿಕೆ
ಕುಲೆತ ನಲಿಕೆ ನಾಲ್ಯೆರೆ;
ಬಡವುದಿಂಜಿ ಬಂಜಿಗೊಂತೆ,
ತಿನ್ಪಿ ನುಪ್ಪು ನಾಡ್ಯೆರೆ!

ಪೊಸ ಸೂರ್ಯನ, ಬೊಲ್ಪುದಿಪನೊ,
ಯಾನ್ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿಡ್;
ಕತ್ತಲೆಗ್‌ಲಾ ಕೊರುವೆ ನ್ಯಾಯೊ,
ಯಾನ್ ಉಂತಿ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ !

ಪೂವರಿ

ಸುರೇಖಾ ಬಿ., ಸಜಿಪಮುನ್ನೂರು

ಭೂಮಿ ಅಪ್ಪೆನ ನೆತ್ತಿಮಿತ್ತ್‌ಡ್,
ಉದಿತ್‌ಂಡ್ ದ್ಯುವದಾರಗೆ.
ಗಟ್ಟ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬತ್ತ ಸತ್ಯೊಲ್,
ಬೆಳಗ್‌ಂಡ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ಗೆ.

ಇಲ್ಲ್-ಇಲ್ಲ್‌ಗ್, ಊರು ಗ್ರಾಮೊಗು
ಉಂಡು ದೈವೊಲೆ ಕಾಪುಗೆ.
ಸೀಮೆ-ಮಾಗಣೆ, ಗುತ್ತ್-ಬರ್ಕೆಗ್,
ರಾಜ ದೈವೊಲೆ ಪುರುಸಾದೊಗೆ.

ಸಾನ, ಚಾವಡಿ, ಮಾಡ, ಬನದಡಿ,
ಬಂಡಾರ ಕೊಟ್ಯಲ್ ಊರಿಡೀ.
ಅಗೆಲ್-ತಂಬಿಲ, ಕೋಲ-ನೇಮೊಲು,
ತಾಸೆದಬ್ಬರ ಕೇನೊಡಿ.

ಇಲ್ಲ್‌ದೈವೊಲು, ಗ್ರಾಮದೈವೊಲು.
ಮಾನ್ಯ ಕಾಪುನ ಶಕ್ತಿಲು.
ಅರಸು ದೈವೊಲು, ರಾಜದೈವೊಲು,
ಸೀಮೆ ಒರಿಪುನ ಸತ್ಯೊಲು.

ನಾಲ್ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್, ಎನ್ನ ಕೋಡಿಡ್,
ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುದ ಗರೊಡಿಲು.
ಪಂಚ ಶಕ್ತಿಲು ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುನ,
ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಸಿರಿ ಆಲಡೆಲು.

ಕುತ್ತಿ-ಕೋಲ್ತಿರಿ, ಬಲಸಿಪಸರ್ನೆಡ್,
ಭಕ್ತಿದಾ ನಂಬೊಲಿಗೆಡ್.
ಕೋಪು, ಗಗ್ಗರ, ಅರ್ದಾಲ, ಅಬ್ಬರ.
ಜೋಗೊ ಬರ್ಪಿನ ಗಲಿಗೆಡ್.

ಮಾನ್ಯದೆಚ್ಚಿಡ್, ನೇಮದೆಚ್ಚಿಡ್,
ಮಾಯ ಜಪ್ಪುಂಡು ಭೂಮಿಗ್.
ಪಾಡಿ ಪೂವರಿ ಪಂಡಿ ಪಾರಿಗ್,
ಗೋಚರಾಪುಂಡು ಒಸಯೊಡು.

ಏನಿ ಕಾಲೊಡು, ಬೆರಿಯೆ ಬತ್ತನಾ,
ತೆರಿಯಂದಿ ಸಂಸಾರೊನೆ.
ಒಂಜಿ ತೆರಿಂಡ, ಒಂರ್ಬ ತೆರಿಯಂದ್,
ನಿನ್ನ ಬಗಲ್‌ಗ್, ಗೋಚರೊನೆ.

ಆಗ ಬೋಗೊಡು, ಮಲ್ಲ ವೈಭವ,
ಎಂಕ್ ತೆರಿಯಂದ್ ದೈವೊನೆ.
ಪಾಡಿ ಪೂವರಿ ಭಕ್ತಿದಾ ಸಿರಿ,
ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುಲಾ ಸತ್ಯೊನೆ.

ಕತೆ

ದೈವಚಾವಡಿ

ನರೇಶ್ ಕುಮಾರ್, ಸಸಿಹಿತ್ಲು

ಕರಿಯ ಪಂಡಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡಿನ ಬೊಳ್ಳಾಡಿ ಬೂಡುದ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಕೋಪೊಡು ಕೊತ ಕೊತ ಕೊದ್ಯೆರ್. ಬಾಯಿ ನಿಲ್ಕೆ ದಿಂಜಿದಿತ್ತಿನ ಬಚ್ಚಿರೆದ ಕೆಂಪು ರಸೋನು ಪೀಕ್‌ದಾನಿಗ್ ಪಿಚ್ಚ ಉಬ್ಬಿದ್ ಪುಗ್ಗೆಲ್ಡಿತ್ತಿನ ಬೈರಾಸ್‌ಡ್ ಮೋನೆ ಒಚ್ಚಿನಾರ್, ಬಿರೆಲ್‌ನ್ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೈನ್ ಗೋಡೆಗ್ ಗುದ್ದುದು ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಅಡೆಗೆ ಉಂತ್ಯೆರ್. ಕೆಂಪು ಕೆಂಪು ಗೆಂದೊಲೊಂದಿತ್ತಿನ ಧನಿಕುಲೆನ ಮೋನೆನ್ ತೂಯಿನ ಕರಿಯೆ ಪಾತೆರೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗೆತ್ತೆಡಲಾ ಸ್ವರ ಪಿದಾಯಿ ಬರಂದೆ ತರೆತಗ್ಗಾಯೆ.

ಗೋಡೆಗ್ ಕೈಕೊರ್ದ್ದು ಉಂತುದಿತ್ತಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ದಾದನೋ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಸೀದಾ ತನ್ನ ಕೋಣೆಗ್ ಪೋದು, ಬೀಸ ಬೀಸ ಪಿದಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನಾರ್, ತಡ್ಯ ಜಪ್ಪೆರೆ ತಯಾರಾನಗ ಕರಿಯೆ ಬಂಗೊಡು ಬಾಯಿ ಬುಡಿಯೆ "ದನಿಕುಲೆ ಈತ್ ಅಮಸರೊಡು ದೂರ ಪಿದಾಡಿಯರ್?"

"ತನಿಯನಡೆಗ್‌ಯ. ಆಯಗ್ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಜಾಗ ಯಾನ್ ಕೊರೊಡು, ಬೆನಿಯರೆ ಕಂಡ ಯಾನ್ ಕೊರೊಡು. ಪರಿಯರೆ ಎನ್ನ ಕೆದುತ ನೀರ್ ಬೋಡು, ಮದಿಮೆ ಮಸಿರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಣವು ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ಕೈನ್ ದುಂಬು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಎನಡ ನಟ್ಟುವೆ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಖಡ್ಸಲೆ ತಿಕ್ಕ್‌ನಗ ಐತ ಬಗ್ಗೆ ಕೇನೆರೆ ಬಲ್ಮೆದ ಭಟ್ರ್‌ನಡೆ ಬಲ್ತೆತ್ತ ಆಯೆ. ದಾನೆ ಬೊಳ್ಳಾಡಿ ಬೂಡುದ ಗಂಗಾಧರೆ ಸೈದೆ ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನ್‌ದೆನಾ? ಆಯೆ ದೈವ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಯನ್ ನೇಮಕ ಮಲ್ತಿನಿ ಏರ್...? ಯಾನತ್ತ. ಆಂಡ ಆ ಗುರ್ತೊನಾಂಡಲಾ ಆಯೇ ದೀಯೆನಾ? ಇಜ್ಜತ್ತಾ. ಅಂಚಿನಾಯನ್ ಕುಡಾಲ ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಕೇರಿಡ್ ಉಂತಾಯೆಡ ಎಲ್ಲೆ ಎನನೇ ಈ ಏರ್‌ಂಬೆ ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನುವೆ. ಐಕೇ ಇತ್ತೆನೆ ಒಂಜೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡ್ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತ್ ಬುಡ್ಪೆ" ಪಂದ್ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಕಾರ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟು ತಿಕ್ಕಾಯೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಕರಿಯೆ ಧನಿಕುಲೆನ ಬರಿಟ್ ಬತ್ತ್ ಉಂತುದು ಮೆಲ್ಲ ಪಂಡೆ, "ಧನಿಕುಲೆ ಇತ್ತೆ ಈರ್ ಪೋದು ತನಿಯನ್ ಪಿದಾಯಿ ನೂಕಿಯರ್‌ಂಡ ಜನ ಈರ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಎನ್ನುವೆರ್. ತನಿಯಗ್ ತಿಕ್ಕಿನ ಖಡ್ತಲೆನ್ ಉಲಾಯಿ ಪಾಡೊಂಡ್ರೆ ಈರ್ ತನಿಯನ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡಿಯಾರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ತನಿಯಗ್ ಒದಗ್‌ದಿನ ಭಾಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಇಡೀ ಊರುಗೇ ತೆರಿದ್‌ಂಡತ್ತೆ ಈತ್ ನಡುಟು ಈರ್ ದಾಲ ಮಲ್ಪುಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ" ಕರಿಯೆ ಧನಿಕುಲೆನ ಕೆಬಿಕ್ ನಾಟುಲೆಕ ಪಂಡೆ. ಉಂದೇಣ್ ಕೇಂಡಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಪಾಡಿನ ಮುಟ್ಟುನು ಪಿರಗೆತ್ತೆರ್. ತಡ್ಯ ಏರ್ದ್ ಬತ್ತಿನಾರ್ ಚಾವಡಿದ ಬೆತ್ತದ ಕುರ್ಚಿಡ್ ಕುಲ್ದು ಕರಿಯಡ್ ಕೇಂಡೆರ್. 'ಅಪಗಾಂಡ ನಮ ದಾದ ಮಲ್ಪುನು?'

ಕರಿಯೆ ಪಂಡೆ “ಧನಿಕುಲೆ ಉಂದು ಭಾರಿ ಜಾಣ್ಮೆದ್ ಕೆಲಸ. ನೈರ್ದ್ ತರೆ ಕುಜಲ್ ಗೆತ್ತಿಲೆಕ ಆವೊಡು. ಆತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಬೇಲೆ ಮುಗಿಯೊಡು. ಐಕಾದ್ ಯಾನೊಂಜಿ ಉಪಾಯ ಪನ್ಪೆ. ಒಯಿಕ್ಲಾ ಈರ್ ಅಮಸರಡೆ.” “ದಾದ ಮಲ್ಪುವನಾ ಮಾರಯಾ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆ ಸೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಕೈ ಸೇರೊಡು ಆತೆ.” ಈತ್ ಪಂಡಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಬೆತ್ತದ ಕುರ್ಸುಗು ಬೆರಿ ಒರೆಗಾದ್ ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿಯೆರ್. ಕುಲ್ದಿನತ್ತ್ ಲಕ್ಕಿನ ಕರಿಯೆ ದಾದನ ಎನ್ನೊಂದು ತನಿಯನ ಗುಡ್ಸಿಲ್‌ದಂಚಿ ಬೀಸ ಬೀಸದ ಪಜ್ಜೆ ದೀಯೆ.

ಅಂದ್ ಬಟ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂದ್ ಬೂರು ಕನಯೆರೆ ಬಲ್ಲಾಯರೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬೈದಿನ ತನಿಯನ ಮಗಳ್ ಸಂಪಿಗ್ ಪುಂಚದ ಮಿತ್ತ್ ಜಿಡೆಗೆರ್ತ್ ಕುಲ್ದಿನ ನಾಗೆ ಒಂಜಿ ತೂಯರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಪೋಡಿದ್ ಅಜಪ್ಪುಡೆ ಪಿರ ಪಾರಿಯರೆ ತೂಪಲ್ ಸಂಪಿ. ಅಲೆನ್ ತೂಯಿನ ನಾಗೆ ತರೆ ಕಂತ ಪಾಡೊಂದು ಪುಂಚೊಡ್ದು ಜತ್ತ್ ಪೋಪುಂಡು. ಆಂಡ, ಪುಂಚೊಡು ನಾಗೆ ಕುಲ್ದಿನ ಜಾಗೆಡ್ ದಾದನೋ ಮಿನ್ಕೊಂದುಪ್ಪುಂಡು. ದೂರೊಡು ತೂವನಗ ಬಂಗಾರದ ಪಾವೊಲಿದಂಚ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದು ದಾದ ಪನ್ಪಿನ ಸೊದೆ ಬುಡೊಂದು ಪುಂಚದ ಬರೀಕ್ ಬರ್ಪಲ್ ಸಂಪಿ. ಕೋಲುಡು ಪುಂಚದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಸಂದ್‌ಗ್ ರಾಪಾದ್ ತೂನಗ ಗೆಜ್ಜೆತ್ತಿಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಮಲ್ಲವು ಪನೋಲಿ ಪನ್ಪಿನಂಚಿನ ಬಂಗಾರ್ದ ಕಡ್ತಲೆ. ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಒಂಜೇ ದಂಬುಗು ಇಲ್ಲಾಗ್ ಪಾರ್ ಬತ್ತಿನ ಸಂಪಿ ಅಮ್ಮೆರೆಡ ನಡತಿ ಸಂಗತಿ ಪನ್ಪಲ್. ಸಂಪಿ ಪಂಡಿನ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂಡಿನ ತನಿಯೇ ಸೋಜಿಗಡೆ ಸಂಪಿ ಪಂಡಿ ಜಾಗೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಬಂಗಾರ್ ಖಡ್ಸಲೆ ಮೆನ್ಕೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ತನಿಯಗ್ ಚೊದಿಗ ಆಪುಂಡು. ‘ಅಂದ್ ಈ ಖಡ್ಸಲೆ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ನಿಕದವ್ವೆ ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಅವೆನ್ ಈತ್‌ನೆಟ ನಾಗೆ ಕಾತೊಂದು ಬೈದ್‌ಂಡ್, ಇನಿ ಅವ್ವು ದೈವ ಚಾವಡಿ ಸೇರುನ ಕಾಲ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಬಲ್ಮೆದ ಭಟ್ರೆಡ ಕೇಂದ್ ಖಡ್ತಲೆನ್ ದೈವ ಚಾವಡಿಡ್ ದೀವೊಡು.’ ಇಂಚ ಎನ್ನಿನ ತನಿಯೇ ಸಂಪಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಬಲ್ಮೆದ ಭಟ್ರೆನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬರ್ಪೆ.

ಈತಾನಗ ಸುದ್ದಿ ಊರೀಡಿ ಕಲಡುಂಡು ತನಿಯನ ಮಗಳೆಗ್ ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಇಂಚ ಜನಕುಲು ತನಕುಲೆನ ರೀತಿಡೆ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೆ ಕರಿಯನ ಮೂಲಕ ಈ ಸುದ್ದಿ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್‌ಗ್ಲಾ ಮುಟ್ಟುಂಡು. ಪುಂಚೊಡಿತ್ತಿ ಬಂಗಾರ್ ಗೆಪ್ಪೊಡುಡ ನಾಗ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು ಬಲ್ಮೆದ ಭಟ್ರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಎನಡ ನಯಾ ಪೈಸದ ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಿಂಡಲಾ ಭಟ್ರ್‌ನ ಪಾತೆರೊಗು ತನಿಯೆ ಹೂಂ ಕುಟ್ಟುವೆ.

ತನ್ನ ಕೇರಿದ ಪತ್ತ್ ಇಲ್ಲದಕ್‌ಲೆಡ ನಟ್ಟ್‌ದ್ ನಾಗ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪವೊಡು ಪಂದ್ ಎನ್ನಿಯೆ ತನಿಯೆ. ಇಂಚಿಡ್ದ್ ಸಂಪಿಗೆ ತೋಜಿನ ಖಡ್ತಲೆನ್ ತೂವರೆ ಪಂದ್ ಸಾರ ಸಾರ ಜನ ಬಲ್ಲಾಯರೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಪೋಯೆರ್‌ಂಡಲಾ ನಾಗೆ ಪುಂಚೊಡು ಜಿಡೆದೆರ್ತ್ ಕುಲ್ದಿನೆಡ್ಡಾವರ ಬತ್ತಿ ಸಾದಿಗ್ ಸುಂಕ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಜನ ಪಿರಾನೇ ಪೋಯೆರ್. ನನೊಂಜಿ ಕಡೆರ್ದ್ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರೆಗ್ ಜೆತ್ತ್‌ಂಡ ನಿದಿರೆ ಬೂರುಜಿ. ಕುಲ್ಲುಂಡಾ ಸಮಾಧಾನ

ಇಜ್ಜಿ "ಅತ್ತ್ ಯಾನ್ ಈ ಊರುದ ಗುರಿಕಾರೆ, ನಾಗಗ್ ನಾಗತಂಬಿಲ, ತನುಸೇವೆ, ನಾಗಮಂಡಲ ಸೇವೆ ಕೊರೊಂದು ಬೈದಿನಾಯೆ. ದೈವದ ನೇಮ ಅಗೆಲ್‌ನ್ ತಪ್ಪಾದಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಇಂಚ ಉಪ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ ತೋಜಂದಿ ಖಡ್ಸಲೆ ದೈವೊಗು ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತು ಕೇಪುಲ ಪೂ ದೀಪುನಾಯಗ್ ತೋಜಿಂಡತ್ತಾ!" ಪಂದ್ ನಂಜಿಡ್ ಕೈ ಪೊಜೆಂಕೊಂಡೆರ್.

ಭಟ್ರ್ ದಿನಮಾನ ತೂದು ಪಂಡಿ ದಿನತಾನಿಯೇ ತನಿಯೇ ನಾಗ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತೆ. ನೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಧನಿಕುಲೆಡ್ಲಾ ಪನ್ಕ ಪಂದ್ ತನಿಯೇ ಧನಿಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಾ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತೆ. ಕಂಡದ ಪುನಿಟ್ ಮೈ ಪುಡಾದ್ ಬರ್ಪಿನ ಬೆಗರ್‌ದ್ ಪನಿ ಒಟ್ಟೊಂದು ಪಾರ್‌ಪಾರ್ ಬರ್ಪಿನ ತನಿಯನ್ ದೂರೊಡೆ ತೂಯಿ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಚಾವಡಿ ಬುಡ್ದು ತನ್ನ ಕೋಣೆ ಸೇರಿಯೆರ್. ಪೋಡಿ ಪೋಡಿದೆ ಧನಿಕುಲೆ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ತನಿಯೆ ಎರುಕ್ಕು ಬೈ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತಿನ ಕರಿಯನ್ ಲೆತ್ತ್ ಕೇನುವೆ "ಕರಿಯ... ಧನಿಕುಲು ಉಲ್ಲೇರಾ...? "ಉಪ್ಪೊಡು ಲೆತ್ತ್ ಕೇನ್ಲಾ" ಕರಿಯೆ ಪಿಸ್‌ರ್‌ದ ಸ್ವರೋಟು ಪನ್ಪೆ.

ಕರಿಯನ ಪಸೆದಾಂತಿನ ಮುಸುಂಟು ತೂಯಿನ ತನಿಯೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊಂದು ತಾನೇ ಧನಿಕುಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆ "ಧನಿಕುಲೇ... ಧನಿಕುಲೆ..." ನಡು ತಡ್ಯಡ್ ಉಂತುದು ರಡ್ಡ್ ಸರ್ತಿ ಲೆತ್ತಿನ ತನಿಯೆ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಸ್ವರ ದಾಲಾ ಕೇನಂದಿನ ತೂದು ಕುಡ ತಡ್ಯ ಏರಿಯೆ. ಈತಾನಾಗ ಬಾಯಿನಿಲ್ಕೆ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪಾಡೊಂದು ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತೆರ್. ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿಗ್ ಕೈ ಊರ್ದು ಕುಲ್ದಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ತನಿಯನ್ ಮಸೆಲ್ದ್ ತೂಯೆರ್. "ದಾನೆಗೆ ಬತ್ತಿನಿ?" ವಿಷಯ ದಾಲಾ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕ ಕೇಂಡೆರ್ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್. "ಅವ್ವೆ ದನಿ ಎನ್ನ ಮಗಳ್ ಬಲ್ಲಾಯರೆ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬೂರುಗು ಪೋದಿಪ್ಪುನಗ ಪುಂಚಡೊಂಜಿ ದೈವದ ಖಡ್ಸಲೆ ತೂಯಲ್. ಅವೆನ್ ನಾಗೆ ಕಾತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ಐತ ಬಗ್ಗೆ ಬಲ್ಮೆದ ಭಟ್ರೆಡ ಕೇನ್‌ನಗ ಅವ್ವು ದೈವಚಾವಡಿಗ್ ದೀವೊನ್ಲೆ ಪಂತೆರ್. ಅಂಚ ಎಲ್ಲೆ ಪೂಜೆ ಉಂಡು ಈರೊಂಜಿ ಗಳಿಗೆ ಬರೊಡು." ಒವ್ವೆ ಉದ್ವೇಗದಾಂತೆ ವಿಷಯ ಪಂಡೆ.

ತನಿಯೆ ಪಂಡಿನ ವಿಷಯೊನು ಕೇನ್‌ದ್ ಉಮೇದ್‌ದಾಂತಿಲೆಕ್ಕನೆ ಮಲ್ತಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ದಾಲಾ ಪನಂದೆ ಉಲಾಯಿ ಪೋವೆರೆ ತಯಾರಾನಗ ತನಿಯೆ ಲೆತ್ತ್ ಕೇಂಡೆ "ಧನಿಕುಲೆ ಎಲ್ಲೆ ಬರ್ಪರತ್ತೆ" ಗಜಕಂಬದ ಬಾಕಿಲ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ಉಲಾಯಿ ಕಾರ್‌ದೀತಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ತನಿಯನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್ "ಈ ಎರ್ನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ದಾದ ಪೂರ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲನಾ ಅಕುಲು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಇತ್ತೆರ್ಡ್ ಯಾವು. ಯಾನ್ ಬೋಡು ಪಂದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಪುರುಸೋತ್ತು ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಬರ್ಪೆ." ಪಸೆದಾಂತಿ ಮೋನೆಡ್ ಉಡಲ್ದ್ ನಂಜಿನ್ ಕಕ್ಕಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಬೈರಾಸ್ ಕುಡ್ತುದು ಪಾಡೊಂದು ಸೀದಾ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್.

ಗಡುದಾಂತಿ ಉಡಲ್‌ನ್ ತನಿಯೆ ಧನಕುಲೆ ಚಾವಡಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಮಂಚಾವುಗು ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ಇಲ್ಲದ ತಾದಿ ಪತ್ತಿಯೆ. ಭಟ್ರ್ ಪಂತಿನ ಪೊರ್ತುಗು ದುಂಬೆ

ಕರಿಯೆ, ಸಂಪಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಖಡ್ಸಲೆ ತೋಜಿದಿನ ಜಾಗೆಗ್ ಬತ್ತೆ. ಮುಳ್ಳು ಬಲ್ಲೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಭಟ್ರೆಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾಪಿನಾತ್ ಜಾಗೆನ್ ಕತ್ತಿಡ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಸಮತಟ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀಯೆ. ಸೂರ್ಯೆ ಮೂಡುನ ಪೊರ್ತಾನಗ ಬತ್ತಿ ಭಟ್ರ್ ಎಲ್ಯ ಕರಿಪುನ ಸರಿ ಅತ್ತ್ ಪಂದ್ ಪೂಜೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಆತ್‌ನೆಟ್ಟ್ ಪುಂಚದ ಮಿತ್ತ್ ಇತ್ತಿ ನಾಗೆತುಡರ್ ತೂಯಿನೆ ಜತ್ತ್‌ಪೋಯೆ. ಊರುದ ಜನಕುಲು ಒರಿಯೊರಿಯೆ ಆದ್ ಬನತಲ್ಪ ಬತ್ತ್ ಸೇರಿಯೆರ್. ಕರಿಯನ ಒತ್ತಾಯೊಗು ಬೂರಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ಲ ಬನತಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಭಟ್ರ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್ ನಾಗದೇವೆರ್ಡ ಭಾಮಿದ್ ಅರಿಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. “ಅನಾದಿ ಕಾಲೊಡ್ದಿಂಚಿ ನಂಬೊಂದು ಬೈದಿನ ದೈವ ಸಾನಿಧ್ಯ ಮಣ್ಣ್‌ದಡಿಕ್ ಬೂರ್ದು ಚರ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇನಿ ಕುಡ ಅವ್ವು ಗೋಚರ ಆಂಡ್. ಉಂದು ವಾ ಜಾಗೆಗ್ ಅಡೆ ಎತ್ತಾವ. ಈತ್ ನೆಟ್ಟ ಉಂದೆನ್ ಈ ಎಂಚ ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತನಾ ನನ ದುಂಬುಗುಲಾ ಅಂಚೆನೆ ಕಾತೊಂದು ಬಲಾ” ಈತ್ ಪಂಡಿನ ಭಟ್ರ್ ಪುಂಚೊಗು ಪುತ ಎಸಲ್ ರಾಪಾದ್ ಅಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆರ್. ಊರುದ ಜನಮಾನಿಲುಲಾ ಅಡೆಗೆ ಅಡ್ಡ ಬೂರಿಯೆರ್. ಭಟ್ರ್ ಪುಂಚದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಒಂದಾದ್ ಮಿನ್ಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಖಡ್ತಲೆನ್ ಗೆತ್ತೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಗಂಗಾಧರರಾಯೆರ್ ಕಣ್ಣ್ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೂದು ಕರಿಯಗ್ ಮೆಲ್ಲ ಕುಟ್ಟಿಯೆರ್. ಕರಿಯೆ ಧನಿಕುಲೆನ ಮೋನೆನ್ ತೂದು ಮೆಲ್ಲ ಬರಿಕ್ ಪೋಯೆ. ರಾಯೆರ್ ಆಯನೇ ಬೆರಿ ಪತ್ತ್‌ಯೆರ್. “ಅತ್ತ್‌ಂಬೆ ಕರಿಯಾ, ದಾದ ಖಡ್ಸಲೆಯಾ ಅವ್ವು! ಒಂಜಿ ನೂದು ವರ್ಸದ ದುಂಬುದ ಆದುಪ್ಪಂದಾ. ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಬಿಲೆ ಉಪ್ಪಂದಾ ಕರಿಯ ಐಕ್? ಅತ್ತ್‌ಂಬೆ ಕರಿಯ, ಅವು ತತ್ತ್‌ದ್ ಆ ತನಿಯಗ್ ತೋಜಿಂಡ್. ನಂಕ್ ಮಿನಿ ತಿಕ್ಕುಂಡಾ ಅವೆನ್ ಅಡೆಗೆ ದುಬಾಯಿಗ್ ಕಡಪುರ್ದು ಕೊರ್ತೊಲಿ.” ‘ಅಂಚಾದೆ ಅವು ಇರೆನ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಜಿ’ ಕರಿಯೆ ಮುನ್ಕಿಯೆ. “ದಾದಂಬೆ ದಾದನೋ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್” “ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ ದನಿ. ಇತ್ತೆ ಕೈ ತತ್ತ್‌ಂಡ ದಾನೆ. ಅವು ಏಪೊಲಾ ಮಾರಿಗ್ ಬುಡ್ತಿನ ಕೋರಿದ ಲೆಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಕೈಕೆ ತಿಕ್ಕುನವ್ವು” “ಪಂಡ ನಿನ್ನ ಪಾತೆರದ ಅರ್ಥ?” “ಕಾಪುಲೆ ದನಿ ಯಾನ್ ಒವೆನ್ಲಾ ಪನ್ಪುಜಿ. ಮಾತೆನ್ಲಾ ಮಲ್ತ್ ತೋಜಾವೆ ಆತೇ” ಭಟ್ರ್ ಗೋವಿಂದ ಪಾಡುನ ಕೇಂದ್ ಕರಿಯೆಲಾ, ರಾಯೆರ್ಲಾ ಬನತಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಬಂಗಾರ್ದ ಖಡ್ಸಲೆನ್ ಭಟ್ರ್ ದೈವಚಾವಚಡಿಡ್ ದೀವೆರೆ ಕೊನೆಯೆರ್. ಊರುದ ಜನಮಾನಿ ಪೂರ ಅರೆನ ಬೆರಿ ಪತ್ತಿಯೆರ್.

ಊರುನು ಕಾಪುನ ಪಂಜುರ್ಲಿ ದೈವ ಚಾವಡಿಡ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಖಡ್ಸಲೆ ದೀದ್ ಭಟ್ರ್ ಅವೆನ್ ನಿಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಲ್ಪದ ಪೂಜೆ ಕರಿನೇ ಪೂರೆರ್ಲಾ ಅಗತ್ತೆರ್. ದೈವಚಾವಡಿದ ಚಾಕರಿ ಮಲ್ಪುನ ತನಿಯೇ ದೈವಚಾವಡಿಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡ್ದ್ ಇಲ್ಲದ ತಾದಿ ಪತ್ತಿಯೆ.

ಕರಿಯುನ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ತನ್ನ ತೋಟದಂಚಿ ಪೋಪೆ ಪಂದ್ ತೋಟದ ನಡುಟು ಉಪ್ಪುನ ತನ್ನ ಚಾಕಿರಿದಾಳ್ ಆಯಿನ ಗುಲಾಬಿನ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತಿನ ರಾಯೆರ್ ಗುಲಾಬಿನ ಸೆರಂಗ್‌ದ ಬೆಪ್ಪುಡು ತನ್ನ ಮೈತ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಕಳೆಯೆರ್. ಅವ್ವೆ ಕುಸೀಟ್ ತಾದಿ ಪತ್ತಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಸಾರ ಸಾರ ಆಸೆಲು ರೆಕ್ಕೆ ಬಿಚ್ಚಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚಾದೆ ಕಂಡ ಸಾದಿಡ್ ಕಪ್ಪು ಪುಚ್ಚೆ ಅಡ್ಡ ಕಡತ್‌ಂಡಲಾ

ರಾಯೆರ್ನ ಗಮನೊಗು ಬತ್ತೀನೆ ಇಜ್ಜಿ.

ದಿನತ ಮಿತ್ತ್ ದಿನ ಮಗ್‌ರ್ದ್ ಪೋಂಡು. ಊರಿಡೀಪ ಜನಮಾನಿಲೆನ ಕೆಬಿ ಸರ್ತ ಮಲ್ತಿನ ಬಂಗಾರ್ ಖಡ್ಸಲೆದ ಸುದ್ಧಿ ಒಂಜಾತ್ ಪರಾತ್ ಆವೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ರಾಯೆರ್ಲಾ ಕರಿಯೆಲಾ ಏಪಲಾ ಐತ ಇಚಾರನೆ ಮುನ್ಕು ಮುನ್ಕುದು ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂದ್ ದೈವಚಾವಡಿದ ಖಡ್ಸಲೆನ್ ಕಂಡುನ ಯೋಚನೆ ಯೋಜನೆನ್ ಕರಿಯೆ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೇರೆರ್ಗ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆ. ಅಂಚ ಜನ ಒಂತೆ ಆ ಖಡ್ಸಲೆದ ವಿಚಾರ ಮದಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್ಡ್ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೊಂಬಾಯಿದ ಸೇಠ್‌ಗ್ ಖಡ್ಸಲೆ ಮಾರುನ ಪಾತೆರಕತೆಲಾ ನಡತ್‌ದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್. ಖಡ್ಸಲೆನ್ ರಾತ್ರೋ ರಾತ್ರಿ ಕಂಡ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ತನಿಯನ ಮಂಡೆಗ್ ಕಟ್‌ದ್ ಆಯನ್ ಊರು ಬುಡ್ಪಾವುನ ಯೋಚನೆ ಕರಿಯನ ಮಂಡೆಡ್ ತಯಾರಾದ್ ಇತ್ತ್ಂಡ್.

ಅವ್ವು ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ದುಂಬುದ ದಿನತ ರಾತ್ರೆ ಮನದಾನಿ ಸಂಕ್ರಾತಿ ಆಯಿನೆಡ್ಡಾವರ ತನಿಯೆ ಆ ರಾತ್ರೆಡ್ ದೈವಚಾವಡಿದ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಸಾನಾದಿಗೆ, ಹೂಜಿ, ಮುಗ ಮೂರ್ತಿ, ಖಡ್ಸಲೆ ದೆಕ್ಕುನ ಬೇಲೆನ್ ತನಿಯೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ. ಈ ವಿಚಾರ ಸುರುಕೇ ತೆರಿದಿನ ಕರಿಯೆ ತನ್ನ ಯೋಜನೆಗ್ ಇನಿಯೇ ಮೂರ್ತ ರೂಪ ಕೊರಿಯರೆ ಅಂದಾಜಿ ಮಲ್ತಿತ್ತೆ. ರಾತ್ರಿ ಒಂರ್ಬ ಗಂಟೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ದೈವಚಾವಡಿದ ತಾದಿಡ್ ಒಂಜಿ ನರಮಾನಿಲ ನಡಪುಜೆರ್. ದೈವದ ನಿರೆಲ್ ಆವುಂದು ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಪೋಡಿಗೆ ಊರುದಕ್ಲೆಗ್. ಆಂಡ ತನಿಯೆ ಮಾತ್ರ ದೈವ ಸದಾ ಎನ್ನ ಒಟ್ಟುಗೆ ಉಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬುಗೆಡ್ ತನಿಯೆ ಚಿಮಿಣಿದ ಬೊಲ್ಪುಡು ಬೇಲೆ ಮಲ್ಪೊಂದಿಪ್ಪುವೆ. ಇಂಚಿಡ್ ಕರಿಯೆ ಧನಿಕುಲೆಡ ಬೇಗ ಬೇಗ ತಯಾರಾವರೆ ಒತ್ತಡ ಪಾಡುವೆ. ತಾನೊಂಜಿ ಕಂಬಳಿ ಪೊದೆತ್ತೊಂದು ಧನಕುಲುಲಾ ಒಂಜಿ ಕಂಬಳಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪುವೆ. ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಕಾಡ್ ಜನಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಕೇಂದ್ ಕನದಿನ ಉಚ್ಚುದ ವಿಷೋನುಇಂಜೆಕ್ಷನ್‌ಗ್ ದಿಂಜಾದ್ ಸೊಂಟೊಡು ತಿಕ್ಕಾವೊಂದು ಕರಿಯೆ ಕೊರಿನ ಕಂಬಳಿ ಕಂಬಳಿ ಪೊದೆತ್ತೊಂಡೆರ್. ಇರ್ವೆರ್ಲಾ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್ ಜಪ್ಪುನಗ ಸಾದಿ ತೋಜಂದಿನಂಚ ಗರ್ುಗ್ಗಂಡ ಕತ್ತಲೆ. ದೂರೊಡು ನಾಯಿ ಕೊರೆಪುನ ಸ್ವರ ಕೇನೊಂದುಂಡು. ಕುಡೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಗುಮ್ಮೆ ಬುಲಿಪುಂಡು. ವಾ ಬೊಲ್ಪುದ ಸೊತ್ತುನ್ಲಾ ಪತ್ತೊನಂದೆ ಗುರ್ತಥ ಸಾದಿಡ್ ಬೀಸ ಬೀಸ ನಡಪುವೆರ್. ಕರಿಯೆಲಾ, ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ಲಾ ದೈವಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎತ್ತ್‌ನಗ ತನಿಯೆ ತನ್ನ ಕೆಲಸ್ ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆ. ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲ ಪಜ್ಜೆ ದೀವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ರಾಯೆರ್ಲಾ ಕರಿಯೆಲಾ ತನಿಯನ ದತ್ತ ಬೊಕ್ಕ ಬಲತ್ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಉಂತುವೆರ್. ಏರಾ ಉಂತಿಲೆಕಾದ್ ಅಜಪ್ಪುಡು ತೂಪೆ ತನಿಯೆ. ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕಿಜ್ಜಿ. ಕಂಬಳಿ ಪೊದೆತ್ತೊಂದಿನ ರಡ್ಡ್‌ಜನ ಆಯಿಲೆಕ್ಕಾ ಆವೊಂದುಂಡು. ತನಿಯೆ ಪೋಡಿದ್ "ಏರವ್ವು... ಏರ್ ನಿಕುಲು" ಸುರುಕು. ಕಂಬಳಿ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡಿನ ಕರಿಯೆ ಪನ್ಪೆ "ಪೋಡ್ಯಡ ತನಿಯ ಈ ಬಂಗಾರ್ದ ಖಡ್ಸಲೆನ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಕಾಪುವನಾ ಇಜ್ಜಾ ಪಂದ್ ತೂವರೆ ಬತ್ತ" ಪಂಡ್ದ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿಡ್ ತೆಲಿಪುವೆ. ಪೋಡಿದ್ ದೊಂಡೆಡ್ ಪಸೆ ಆಜಿಲೆಕ್ಕಾಂಡಲಾ ತನಿಯೆ ಬಂಗೊಡೆ ಸ್ವರ

ಪಿದಾಯಿ ಕನತ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆ "ದೈವಚಾವಡಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಖಡ್ಸಲೆನ್ ಏರ್ಲಾ ಕಾಪೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಇಜ್ಜಿ. ಅವೆನ್ ದೈವೊಲೆ ಕಾತೊನುವ ನೂದು ವರ್ಷ ಅವೆನ್ ಕಾತಿನ ಶಕ್ತಿಲು ನನದುಂಬುಗು ಬುಡ್ದು ಪಾಡುವ ಪಂದ್ ಎನ್ನ್ಂಡ ಅವು ಮೂರ್ಖತನ. ನಿಕುಲು ಬತ್ತಿ ಸಾದಿಡೆ ಪಿರ ಪೋವೊಲಿ." ತನಿಯನ ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಕೋಪೊಡು ಉರ್ಕರಿನ ರಾಯೆರ್ ಕಂಬಳಿನ್ ದೆತ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್ "ಅಂದಯಾ ಅಂದ್ ದೈವ ಕಾಪುಂಡಾ? ಆನಿಡ್ದ್ ಇನಿ ಮುಟ್ಟ ಅವ್ವು ಮಣ್ಣ್‌ದ ಅಡಿಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಅಂಚ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ. ಇತ್ತೇ ಈ ಊರು ಇಡೀ ಸುದ್ದಿ ಮಲ್ತೊಂದುಲ ಬೈದತ್ತ್... ನನ ಅವೆನ್ ಏರ್ಲಾ ಕೊನಯೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಈ ಎಂಚ ಪನ್ಪಯಾ? ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಾಸುಪ್ಪುನ ದೇವೆರ್ನ ಕಾಣಿಕೆ ಡಬ್ಬಿನೆ ಲಕಾವುನ ಜನಕುಲುಪ್ಪುನ ಈ ಕಾಲೋಡು ಬಂಗಾರ್ದ ಖಡ್ಸಲೆನ್ ಏರಾಂಡಲಾ ಬುಡ್ಪೆರಯಾ" ರಾಯೆರ್ ದಟ್ಟಿದ್ ಪನ್ನಗ ತನಿಯೆ ಒಂತೆ ಪೋಡಿಯೆಂಡಲಾ ಗೊತ್ತು ಮಲ್ಪಂದೆ ರಾಯೆರ್‌ಡ ಪನ್ಪೆ. "ಹೋ ಧನಿಕುಲೆ ಈರ್ಲಾ ಉಲ್ಲಾರ? ಕುಂಬುಡದೊಟ್ಟುಗು ತಾರಾಯಿ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಕಮ್ಮೆನ ಅವಾ ಧನಿಕುಲೆ. ಈ ದೈವಚಾವಡಿದ ದೈವ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ನಿಕದವು. ಅವ್ವು ಇರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತುಂಡು. ತಪ್ಪು ಮಲ್ತಿನಾಯೆ, ಕೇಡ್ ಬಗೆಯಿನಾಯೆ ದೈವಚಾವಡಿಡ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಕಕ್ಕಂದೆ ಇಪ್ಪೆನಾ ಧನಿಕುಲೆ" ತನಿಯೆ ಪನ್ನಗ "ದಾನೆಯ ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟುದು ಪಿಲಿ ಗಿಡಪೆರೆ ತೂಪನ?" ರಾಯೆರ್ ತನಿಯನ ಮೈಕ್ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್ ಕೇಂಡೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಕರಿಯೆ ಪನ್ಪೆ "ತೂಲಾ ತನಿಯ, ನಂಕ್ ಪಾತೆರ ದಾಯೆ ಧನಿಕುಲು ನಿನ್ನ ಎಡ್ಡೆಗ್ ಪನ್ಪಿನಿ. ಬಂಗಾರ್ದ ಖಡ್ಸಲೆನ್ ಮುಲ್ಪ ದೀದ್ ಎಲ್ಲೆ ಅವು ಕಂಡ್‌ದ್ ಪೋಂಡಾ ಪುದರ್ ನಿಕ್ಕತಾ. ಐಕ್ ಅವೆನ್ ನಮ ಧನಿಕುಲೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ದೀಕ. ಅರೆನ ಇಲ್ಲಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಉಲ್ಲೆತ್ತಾ" "ತೂಲ ಕರಿಯ ಈ ಖಡ್ಸಲೆ ಊರುಗು ಸೇರ್ದಿನವು. ಅನಾದಿ ಕಾಲದ್ ನಂಬುಗೆ ಈ ಖಡ್ಸಲೆತಗುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಅವ್ವು ಮೂಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡನೇ ಎಡ್ಡೆ" ತನಿಯೆ ಉದ್ವೇಗದಾಂತೆ ಪಂಡೆ. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ರಾಯೆರ್ ಗರ್ವೊಡು ಪಂಡೆರ್ "ಅತ್ತ್ ನಿಕ್ಕ್ ದಾನೆ ಅವ್ವು ದೈವಚಾವಡಿಡೆ ಉಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಹಠ. ದಾನೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಬಿಲೆ ಬರ್ಪಿನ ಖಡ್ಸಲೆನ್ ಪತೊಂದು ರಾತ್ರೋ ರಾತ್ರಿ ಊರು ಬುಡ್ಪಿನ ಅಂದಾಜಾ ದಾನೆ?" ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ತನಿಯೆ "ರಾಯೆರ್ನಂಚಿ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪಂಡೆ "ಧನಿಕುಲೆ ಯಾನ್ ದಾನೆ ಇರೆಲೆಕಾ ಗಲೇಜಿ ತಿನ್ಪಿನ ಪಂಜಿ ಅತ್ತ್ ಅಪ್ಪೆ ಪೇರ್ ಪರ್ದ್ ಬುಲೆದಿನ ಸತ್ಯದ ಮಗೆ. ಬೆಂದ್‌ದ್ ಆಂಡಲಾ ತಿನುವೆ ಕಂಡ್‌ದ್ ತಿನಯೆ." "ಹೋ ಅಂಚ ಅತಾ... ಕೊಡಿ ಮರಟ್ ಕುಲ್ಲುದು ಗರುಡೆ ಆಪಿನ ಕನ ಕಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲತಾ... ಮಲ್ಲೆತ್ತ್‌ಂಬೆ ಈ ಕೊರ್ಜಂಡ ದಾನೆ, ಎಂಕ್ ದೆತೊನರೆ ತೀರಂದಾ?" ಇಂಚ ಪಂದ್ ರಾಯೆರ್ ದುಂಬು ದುಂಬು ಬನ್ನಗ ತನಿಯನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪೋಡಿಗೆ ದಿಂಜಿಂಡ್. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಕರಿಯೆ, ಕುಂಡೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ರಾಯೆರ್ ನಂಜಿ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತ್ತೊಂದು ದುಂಬು ದುಂಬು ಬನ್ನಗ ತನಿಯೆ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪಜ್ಜೆನ್ ಪಿರ ಪಿರ ದೀವೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಬಲ ಕೆಳವೊಂದಿ ಲೆಕ್ಕಾಯಿನ ತನಿಯೆ ದೈವಚಾವಡಿದ ಜಗಲಿಡ್ ಚಕ್ಕ ಕುಲ್ಲಿಯೆ. ಆಯನ

ಕೆಬಿತ ಕೈತಾಲ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಾಯೆರ್ ಮೆಲ್ಲ ಪನ್ಪೆರ್ "ತನಿಯ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಜೀವ ಕಳೆವೊಸ್‌ಡ ಐವ ಸಾರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊರ್ಪೆ. ಅವೆನ್ ಪತೊಂದು ಏರೆಗ್ಲಾ ಪನಂದೆ ರಾತ್ರೋ ರಾತ್ರಿ ಊರು ಬುಡುಲಾ. ಇಜ್ಜಿಂಡಾ ಇಂದ ಎನಡ ಉಪ್ಪುನ ವಿಷೊನು ನಿಕ್ಕ್ ಕಂತಾದ್ ಕೆರ್ದ್ ಯಾನ್ ಖಡ್ಸಲೆ ಪತೊಂದು ಪೋಪೆ. ಎಲ್ಲೆ ಊರಿಡಿ ಈ ಖಡ್ಸಲೆ ಲಕ್ಕಾಯಿನೆಕ್ಕ್ ಉಚ್ಚು ನಿನನ್ ತುಚ್ಚಿಂಡ್ ಪಂದ್ ಸುದ್ದಿ ಆಪುಂಡು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಬೋಡಾ ಎನ್ನಿಲಗೆ" ರಾಯೆಡ್ ನಂಜಿಡ್ ಪನ್ನಗ "ಇಜ್ಜಿ ಎನ್ ಜೀವ ಪೋಂಡಾಲ ಖಡ್ಸಲೆ ಕೊರಯೆ" ಪಂದ್ ದೈವಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್‌ಗ್ ಅಡ್ಡ ಉಂತುವೆ ತನಿಯೆ. "ಕರಿಯ... ಕರಿಯ..." ನಂಜಿ ತೆಲಿಕೆ ತೆಲಿತೊಂದು ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ದುಂಬು ಬತ್ತಿನ ಕರಿಯೆ ತನಿಯನ ಮೋನೆಗ್ ಕಂಬಳಿ ಮುಸುಕು ಪಾಡ್ದ್ ಒತ್ತುದು ಪತ್ತುವೆ. ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ತನಿಯನ ತೊಡೆಕ್ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಕಂತಾವೆರ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಪುಡೆರಿನ ತನಿಯನ ಉಯಿರ್ ಅಡೆಗೆ ಉಂತುಂಡು. ದೈವಚಾವಡಿ ಮೈಲಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ಕಡೆ ಕರ್ತಿ ಬಾರೆದಂಚ ಮಗ್‌ರಿನ ತನಿಯನ್ ಸೊಂಟೊಡಿತ್ತಿನ ಕೀ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತನಿಯನ್ ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ತುಂಬೊಂದು ಪೋದು ಬಳ್ಳಾಯರೆ ಕಾಡ್‌ದ ಅಂಗರ ಗುಂಡಿಗ್ ತುಂಬುದು ಪಾಡುವೆರ್. ದೈವಚಾವಡಿಗ್ ಪಿರ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಚಾವಡಿದ ಪಿದಾಯಿ ದೀತಿನ ದೊಂದಿನ್ ಕರಿಯೆ ದೈವಚಾವಡಿದ ಬೀಗದ ಬರೀಕ್ ಪತೊನುವೆ. ರಾಯೆರ್ ಬೀಗೊಗು ಕೀ ಪಾಡುವೆರ್ ದೂರೊಡು ನಾಯಿ ಪೋಪೆ ಬರ್ಪೆ ಪಂಡ್ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ದಿವೊಂದುಂಡು. ಗುಮ್ಮೆಲು ರಾದ್ ದೂರ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲ. ಮಣಿಗಂಟೆ ಪಂದುನ ಶಬ್ದ ಕೇನುಂಡು. ಕರಿಯನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪೋಡಿಗೆ ದಿಂಜಿಂಡಲಾ ಧನಿಕುಲೆನ ಧೈರ್ಯೊಡೆ ಗಗ್ಗರ ಪೊರೆಲುನ ಶಬ್ದ ಕೇನುಂಡು. ಕರಿಯೆ ಪೋಡಿದ್ ಪೋಪೆ "ಬೊರ್ಚಿ ಧನಿಕುಲೆ ಉಲಾಯಿ ಪೋವಡೆ" ಪಂದ್ ಕರಿಯೆ ಉಂತಾವೆ. ಆಂಡಾಲಾ ಆಯನ್ ನೂಕಿನ ಗಂಗಾಧರ ರಾಯೆರ್ ಚಾವಡಿದ ಉಲಾಯಿ ಕಾರ್ ದೀಪೆರ್, ಆತೇ.... ಒರಾನೆ ಬೊಬ್ಬೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಅಡೆಗೆ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ರಾಯೆರೆಗ್ ಚಾವಡಿದ ಬಾಕಿಲ್‌ಡೆ ಇತ್ತಿನ ಉಚ್ಚು ಕಾರ್‌ಗೆ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ಕೊಡತ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪೋಪುಂಡು. ಇಸ ಪನೀತ್ ಪೊರ್ತುಡೆ ರಾಯೆರ್ನ ಜೀವೊಗು ಏರ್ದ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ನುರೆತೊಟ್ಟೆಗೆ ರಾಯೆರ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಕಕ್ಕ್‌ದ್ ಅಡೇಗೆ ಬೂರುವೆರ್. ಕರಿಯೆ ದಾದ್ ಮಲ್ಪುನು ಪಂದೇ ತೆರಿಯಂದೆ ಕಂಕನೆ ಬೂರ್ದಿನ ರಾಯೆರೆನ್ ತಿರ್ಗಾವೆ. ಆಂಡ ರಾಯೆರ್ನ ಜೀವ ಪೋದಾಂತ್‌ಂಡ್. ಅಜಪ್ಪುಡು ಕರಿಯೆ ದೈವಚಾವಡಿ ತೂಪೆ. ಬಂಗಾರ್ದ ಖಡ್ಸಲೆ ಇತ್ತಿನ ಜಾಗೆಡ್ ನಾಗೆ ಜೆಡೆದೆರ್ತ್ ಕುಲ್ದಿಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು. ಒಂತೆ ಗಲ್ಗೆಡೇ ಆ ಜಾಗೆಡ್ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಮುಗ ತೋಜುಂಡು. ಕರಿಯನ ಜೀವನದ ಪಸೆನೇ ಆಜಿಂಡ್. ದೀತಿಕಾರ್ ಪಿರಗೆಪ್ಪುನಗ ತನ್ನ ಸುತ್ತ ಗಗ್ಗರದ ಶಬ್ದ ತಿರ್ಗುಲೆಕ್ಕ ಕೇನುಂಡು. ಕರಿಯೆ ದೈವಚಾವಡಿದ ಸುತ್ತ ಬಲಿತೆ. ಮಂಡೆದ ಕುಜಲ್‌ನ್ ಒಯ್ತ್ ಒಯ್ತ್ ಗೆತ್ತೆ. ಅಂಗಿ ಕುಂಟುನು ಪರ್ತೊಂದು ಕರಿಯೆ ಬಲ್ತೆ ಬಲ್ತೆ... ಒಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪಂಡ ಊರುನು ಬುಡ್ದೆ ಬಲ್ತೆ. ಆಯೆ ವಾ ಊರು ಸೇರಿಯೆ ಪಂದ್ ಆಯಗೆ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಆಯೆ ಮರ್ಲೆ ಆದಿತ್ತೆ.

ತಾಮರೆದ ಪೂ

ಶಶಿಲೇಖಾ ಬಿ.

ಮೂಡಯಿ ಸೀಮೆದ ಘಟ್ಟದ ಪುಡೆಟಿತ್ತಿ ಸಾತೂರು ಭಾರಿಮಲ್ಲ ಕಾಡ್‌ದ ಬರಿಟಿತ್ತಿ ಊರು. ಒಂಜಿ ಬರಿಟ್ ಸೂರ್ಯೆ ನಡುನೆತ್ತಿಡಿತ್ತಿಂಡಲ ಬೊಲ್ಪು ಬೂರಂದಿ ಕಾಡ್ ಆಯೆರೆಟ್ ಬಚ್ಚೆಲ್ ಇಜ್ಜಂದೆ. ಏಪಲ ಸೊರದೀಪಿ ಕಡಲ್ ಮದ್ಯೊಡು ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಲ್ಪುದ ತುಂಡುದಲ್ಕ, ಪಚ್ಚೆ ಪಟ್ಟೆಸೀರೆ ಆಜಿಡಿಲೆಕ್ಕ ಪಸರಿನ ತುಲುನಾಡದ ಕಿರೀಟದ ಮಣಿತಲ್ಕ ಪೊರ್ಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆ ಊರು-ಸಾತೂರುದ ಒಂರ್ಬ ಮಾಗಣೆಗ್ ಅರಸೆರಾಯಿನ ಚಂದ್ರಾಮ ಅಜಿಲೆರ ನೇಮಿನಿಷ್ಠೆಗ್, ನ್ಯಾಯಕೊರ್ಪಿದೇಕಿಗ್ ಪುದರಾಯಿನಾರ್. ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯೆ ಆಲೋಂದಿತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯದ ಸಾಮಂತರಾಜೆ. ಸಾತೂರುದ ಪಗೆಲುಲು ಭೂಮಿಡ್ ಪೊಂರ್ಬುನ, ಬೆನ್ನಿ ಬೆನ್ಪಿ ಕಷ್ಟದಾಯನ ಬೆಗರ್‌ಡ್ ಮಿಂಡ ರಾತ್ರೆಲು ಕೋಲ, ಆಯನ ಗಗ್ಗರದ ಡೋಲುದ ದನಿತ ಅಮಲ್‌ಡ್ ನೀಂದೊಂತ. ಅಪಗಪಗ ನಡಪುನ ರಾಜೆರ್ನ ಬೊಂಟೆಲುಲಾ ನಮುನೆ ನಮುನೆದವು. ತನ್ನ ಊರುದ ಬೆನ್ನಿದ ಭೂಮಿನ್ ಕಾಡ್‌ದ ಮುರ್ಗೊಲೆಡ್ದ್ ಕಾಪುನ ರಾಜಧರ್ಮ ಆದಿತ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಈ ಬೊಂಟೆಲೆಗ್ ಭಾರಿ ದುನ್ನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಚಂದ್ರಾಮ ಅಜಿಲೆರೆಗ್ ಕೇದಾಯಿದ ತುಂಡುಲೆನ್ ಮೊಡೆಯಿಲೆಕ್ಕ, ಸಂಪಯಿದ ಪೂಟು ಪುಟ್ಟಿಲೆಕ್ಕ, ಅರ್ಲ್‌ಪೊರ್ಲುದ ಜೋಡಿ8ತಾಮರೆಪೂತಲೆಕ್ಕೊ ರಡ್ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲು ಚೆಲುವಿಲ ರಾಧೆಲ ಪುಟ್ಟುನಗ ಮೆಗ್ದಿಪಲಿ ಆಂಡಲ ಸೊಬಾವೊಡು ಭಾರಿ ದೂರ. ಚೆಲುವಿ ಪುದರ್‌ದಲ್ಕ ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ಪೊಣ್ಣಾಂಡಲ ತೂಕದ ನಡಕೆ ದಾಲ್ ಒರ ದೀಯಿನ ಪಜ್ಜೆ ಪಿರ ದೆಪ್ಪಂದಿ ಗಟ್ಟಿಮನಸ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ರಾಧೆ ಆಂಡಲ ಜಿಂಕೆದ ನಡಕೆದಾಲ್ ಆಲೆನ ಕಪ್ಪುಕಣ್ಣುಲು ಕಪ್ಪುದಕುರುಡಾಯಿದಲ್ಕ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಉಂತಯ ಪೊಸತಾದ್ ಅರಲ್ದಿನ ಪಿಂಗಾರದ ಪೂತ ಲೆಕ್ಕೊ ಈಪೊರ್ಲ ಕಂಟ್ ಪೊಣ್ಣು ತೂಯಿನಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತ್‌ಲ್.

ಚಂದ್ರಾಮ ಅಜಿಲೆರ್ನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊಡು ಈ ಮೆಗ್ದಿ ಪಲಿಕ್ ದಾಲಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ ಪನ್ನೀರ್‌ಡ್ ಮಿಂದ್, ಮಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಪಯಿ ದೀವೊಂದು, ಅರಮನೆತ ಪಿರವೊಡಿತ್ತಿನ ದೇವಪುಷ್ಕರಿಣಿಡ್ ಅರಲ್ದಿನ ತಾಮರೆಲೆನ್ ತೂವೊಂದು, ಅಯ್ಕ್ ಬರ್ಪಿನ ಪಾಂತೆಲೆಡ ಪಾತೆರೊಂದು, ಕುಕ್ಕುದ ಮರತ ಪಾಡಿಡ್ ನಡತೊಂದು, ಮಲ್ಲಿಗೆ ತೋಟದ ಕಲ್ಲ್ ಬೆಂಚಿಡ್ ಕುಲ್ಲುದು ಚೆನ್ನೆಮಣೆ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ಪೊರ್ತುದೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಮೆಗ್ದಿಪಲಿ.

ಅಮಾಸೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮೈ ಜಿಂಜುನ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಲೆಕ್ಕ ಈ ಪೊಣ್ಣುಲು ಪೊರ್ಲಾಡ್ ಬುಲೆವುಂದುಪ್ಪುನಗ ಅಜಿಲೆರೆಗ್ ಜೋಕುಲೆನ ಮದಿಮೆದ ಎತೆ ತರೆಕೇರ್‌ಂಡ್. ತನ್ನ

ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಪೊದುನಾಡ್ಯೆರೆ ನಾಲ್‌ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್‌ಲಾ ಜನ ಕಡಪುಡುವೆರ್ ಪಗೆಲ್‌ಗ್ ನೇಸರ್ ದೇವೆರ್, ರಾತ್ರೆಗ್ ಚಂದ್ರದೇವೆರ್ ತೋಜಾಯಿ ಸಾದಿಡ್ ನಾಲೂರು ನಾಡುವೆರ್ ಕೆಲಸದಕ್ಲು ಬಡ್ಕಯಿ ಸೀಮೆದ ಪಂಜಲಬೂಡ್ದ್ ಬಿರ್ಮಣ ಪೆರ್ಗಡೆನ ಮಗೆ ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲೆ ರಾಧೆಗ್ ತಕ್ಕ ಆನ್‌ಂದ್ ಪಂಡೊನ್ವೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಘಟ್ಟದ ಪುಡೆ ಪತ್ತ್ ಮಾಗಣೆದ ಅರಸೆ ಕೃಷ್ಣ ದೇವೆರ್ ಚೆಲುವಿಗ್ ತಕ್ಕ ಆಣ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಡುವೆರ್. ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಪೊದು ತಿಕ್ಕಿನ ಸಂತೆಸೊಡು ಬೊಡೆದಿ ಪದ್ಮಲೆಡ ಕೇಂದ್ ತನ್ಕುಲು ನಂಬೊಂದು ಬೈದಿ ಉಲ್ಲಾಯಗ್ ಕೋಲದ ತಯಾರಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಹಿರಿಯಕ್ಲೆನ್ ಲೆಪ್ಪಾದ್ ಕೋಲದ ಸನ್ನಾಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪದಿರಾಡ್ ಸೇರ್ ಅರಿ, ಪದಿರಾಡ್ ಕಟ್ಟ್ ಬಚ್ಚಿರೆ, ನಲ್ಪತ್ತೆಣ್ಮ ಬಜ್ಜೆಯಿ, ಪದಿರಾಡ್ ಪಿಂಗಾರ, ನಲ್ಪತ್ತೆಣ್ಮ ಬಗೆತ ಸೊಪ್ಪು, ಪೆಲಕಾಯಿದ ಕೆತ್ತೆ, ಸೊಣ್ಪತ್ತಾಜಿ ಬೊಂಡ, ಸೊಣ್ಪತ್ತಾಜಿ ತಾರಾಯಿ, ಪದಿರಾಡ್ ಕೊಂಡೆ ನೈಯಿ ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ತರ್ಪಾವೆರ್ ಕೋಲಿ ಬಾರಿ ಗಡ್ದ್‌ದ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಚ್ಚಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಉಲ್ಲಾಯೆದೈವ–"ಏಲ್‌ಗಂಗೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಯಾನ್ ಕಂಡೆವುಡು ನೆಲೆ ಆದ/ ಸಾರ ನಾಗೆ ಸಾರ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಆಲ್ತ್‌ದ್ ಅರತ್ತಾನ ಆಲೊಂದು/ ಕಾಲಾದಿಡ್ದ್ ಕಾಲಾದಿ/ ವರ್ಸಾದಿಡ್ದ್ ವರ್ಸಾದಿ/ ಪದಿರಾಡ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ರಾಜ್ಯೊನು ಮಾನೊಂದು ಬತ್ತೆ. ಪಂಡಿಪಾರಿ/ ಏರಿಂಚಿ ಕೊಡಿ/ ಏರಿಂಚಿಗಜಮರ/ ಪೊತ್ತಯಿನ ನಂದಲ/ ಕೊಡತ್ತಿ ಬೊಂಡ/ ಬಲಸಿಂಚಿತ್ತಿ ಪನಿಯಾರೊಡು ಭೋಗೊನು ಗೆತ್ತೊಂದು ಜೋಗುಗು ಬತ್ತೆ–"ಇಂಚಂದ್ ಚಂದ್ರಾಮ ಅರಸೆರೆಗ್ ನುಡಿ ದೀಪುಂಡು ಅಭಯಕೊರ್ಪುಂಡು. ದೈವೊಲೆನ ಅಪ್ಪಣೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಕುಲದೇವರ್ನ ಪೂಜೆ 'ಮಲ್ತಿನ ಅಜಿಲೆರ್ ಬೊಡೆದಿನೊಟ್ಟಿಗೆ ಮದಿಮೆ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಪಿದಡುವೆರ್.

ಮಂಜಲ್ದ ಕೊಂಬುದಲ್ಕ ರೈಸುನ ಮದಿಮಲ್ಲಾಕ್ಲು ಪೇರ್ ಮಂಜೊಲು ಪೂಜಿಮೈಟ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪರೆಲ್‌ನ್‌ಲಾ, ಬೊಳ್ಳಿದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ಲಾ ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿಡ್ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಸುರುಮಲ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚಿಡ್ದ್ ತಾನ್ ಮದ್ಮೆ ಆಪಿನಲೆನ್ ಗುಟ್ಟುಡು ತೂವೊಡುಂದು ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್ ಬರ್ಪೆ–ಘಟ್ಟದ ಕಾಡ್‌ದ ಕೃಷ್ಣದೇವರ್. ಜೋಡಿಪಕ್ಕಿಲೆಕ್ಕ ಬೊಳ್ಳಿದ ಮಣೆಟ್ಟ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಪರೆಲ್‌ಡ್ ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬುನ ಮೆಗ್ದಿ ಪಲಿನ್ ತೂಪೆ ಅಕ್ಕನೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬುನ ರಾಧೆನ್ ತೂಪೆ. ಈ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್ ಪೊಣ್ಣುನ್ ಮದ್ಮೆ ಆವೊಡುನ್ಪಿ ಆಸೆ ತಾಗುಂಡು. ಇಂಚಾನಗ ಕೃಷ್ಣದೇವೆರೆಗ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ನೇಸರ್‌ದೇವೆರ್ನ ಬೊಲ್ಪುಲಾ ಚುಚ್ಚುಂಡು. ರಾತ್ರೆದ ಚಂದ್ರದೇವೆರ್ನ ಬೊಲ್ಪುಲಾ ಉರಿಯುಂಡು. ದಾಲ ಆವಡ್‌ಂದ್ ಚಂದ್ರಾಮ ಅಜಿಲೆರಡೆ ಪೋದು ತನ್ನ ಅಕ್ಕನ ಬದಲ್‌ಗ್ ಮೆಗ್ದಿನ್ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ಪವೊಡುಂದು ಕೇನುವೆ ಆಂಡಸ ಕೊರಿ ಪಾತೆರ ತಪ್ಪಂದಿ ಅಜಿಲೆರ್ "ಉಂದು ಎನ್ನ ಬೂಡುದ ಮರ್ಯಾದೆಗ್ ಪಂತಿ ಕೆಲಸತ್ತ್. ಬಿರ್ಮಣ ಪೆರ್ಗಡೆಗ್ ಕೊರ್ತಿಪಾತೆರ ಉಂಡು. ದರ್ತಿ ತಾರಯಿ ಕೊರ್ತಿ ಪಾತೆರ ರಡ್ಡ್‌ಲ ಒಂಜೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಡ್ಡಿ ತುಂಡು ಮಲ್ತೆರ್. ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಂದಿ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ ತನ್ನ ಬೂಡುಗು ಪಿರ ಬರ್ಪೆರ್ ಆಂಡಲ ರಾಧೆನ್ ಮರಪ್ಪೆರೆ ಆಪುಜಿ.

ಒಂತೆ ಸಮಯೊಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ರಾಧೆ–ಚೆಲುವಿನಕ್ಲೆನ ಮದ್‌ಮೆ ಚಂದಾವರಿಗೋಪಾಲೆ

ಕೃಷ್ಣರ್ದಪ್ಪ ಭಾರೀ ಗೌಜಿಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್ ಬಡ್ಕಯಿ ಸೀಮೆದ ಪಂಜಲ ಬೂಡಸುಗು ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲನೊಟ್ಟಿಗೆ ರಾಧೆ ಪೋಯಲ್ಡ ಘಟ್ಟದ ಪುಡೆತ್ತ ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ನ ಊರುನು ಚೆಲುವಿ ಪಿದಡ್ಯಲ್. ದಿನಕರಿಂಡ್ ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲನ ಮೋಕೆಡ್ ಮುರ್ಕುಪೋಯಿ ರಾಧೆಗ್ ಅಕ್ಕನ ನೆನಪು ಮಸ್‌ಕಾಪುಂಡು. ಇಂಚೆನೆ ಒಂಜಿರಡ್ಡ್ ವರ್ಸಕರಿಯುಂಡು. ಒಂಜಿ ಪುನ್ನಮೆದಾನಿ ಪಿಂಗಾರ ಅರಲ್‌ನಗ, ಜಾಲ್ ನಿಲ್ಕೆ ತುಂಬೆದ ಪೂ ತೆಲಿಪುನಗ ರಾಧೆಗ್ ಒರನೇ ಅಕ್ಕನ ನೆನಪಾಪುಂಡು "ಅವು ಎಂಚ ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಅಕ್ಕನ್ ಈತ್‌ದಿನ ಮರೆತೆ?" ಪಂಡೊನುವಲ್ "ದಾಲ ಆವಡ್ ಬಡ್ಕಯಿ ಬೂಡುಗು ಪೋದು ಅಕ್ಕನ್ ತೂದೇ ಬರ್ಪಿನಿಂದ್ ಲೆಕ್ಕಿದ್ ಕಂಡನಿ ಚಂದಾವರಿಗೋಪಾಲಡ ಪನ್ಪಲ್– "ಕಣ್ಣ್ ತುಲ್ಲುಂಡು ಎಂಕ್ ತೋಳಾರತೊಟ್ಟುಂಡು. ಪಲಿನ್‌ತೂವೊಡು. ಅಲೆಜೋಕ್ಲೆನ್ ತೂವೊಡು" ಆಂಡ ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲಗ್ ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ನ ಅಬತಾರದ ಕತೆ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಆಯಿನೆಡ್ದ್ ರಾಧೆಗ್ ಪನ್ಪೆ–ಬೊಡ್ಚಿ ರಾಧೆ ಈ ಪೋವೊಡ್ಚಿ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಪೋಯೆಡ ಕಾಡ್ದ ಕೊರಗೆ ಆಯೆ ಊರುಗು ಬತ್ತೆಡ ನಿಚ್ಚಮುದ್ಮಾಯೆ ಸಾರಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಪೊಣ್ಣಯಗ್ ಪೋವೊಡ್ಚಿ" ಆಂಡ ರಾಧೆ ಭಾರಿ ಹಟತಾಲ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಆದೇ ತೀರೊಡು. ಕಂಡನಿಯನ ಜಾಗ್ರತೆ ಅಲೆಗ್ ಅರ್ಥಾವಂದ್ ಅಲೆನ ಹಟೊಗು ಬಗ್ಗಿನ ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲೆ ದಂಡಿಗೆ ತರ್ಪಾದ್ ಪನ್ಪೆ–ಇನಿ ಪುಲ್ಯೆಕಾಂಡೆ ಪೋಯಡ ಬಯ್ಯೊಗು ಬರೊಡು ಪೊಣ್ಣೇ. ಬಯ್ಯೆಗ್ ಪಿದಡ್ಯಡ ಎಲ್ಲೆಕಾಂಡೆ ಬರೊಡು. ಈ ತರ್ಕ ಪಾಡ್ದ್ ಒಪ್ಪಿವೆ. ಆಂಡ ಎಲ್ಲೆದೊಂಜಿಕುಲ್ಲೆರಾಂಡ್ ಎಲ್ಲಂಜಿದಾನಿ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ಪಲ್ ಮೋಕೆದ ಬೊಡೆದಿನ ಮೋನೆತೂಯಿನ ಗೋಪಾಲೆ ಕಡೆಕ್ ಮೂಜಿ ದಿನತ್ತ ಉಲಯಿ ಬರೊಡುಂದು ಗಡುದೀಪೆ. ಬೊಡೆದಿನ್ ಕಡಪುಡೆರೆ ಒಪ್ಪಿವೆ. ಆಂಡಲ ಪೋಡಿಗೆ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ರಾಧೆ ಅರಸ್ತಾನೊಡು ಸಿಂಗಾರ ಆವೋಂದುಲ್ಲಲ್ ದಂಡಿಗೆ ಪಿದಯಿ ಸಿಂಗಾರ ಆವೊಂದುಂಡು. ಗೋಪಾಲೆ ದಂಡಿಗೆದಕ್ಲೆನ್ ಅಪ್ಪಣೆಕೊರ್ಪೆ–"ಮೂಲು ಏರ್ನ ದಂಡಿಗೆ ಮಿತ್ತ್ ಮೊದಿಮ ಲೋಕೊಡ್ದು ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ನ ಬೂಡುಪು ಜಾವೊಡು ಸಾದಿ ಸಾದಿ ಜಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ". ಇಂಚ ರಾಧೆ ಅಕ್ಕ ಚೆಲುವಿನ ಬೂಡುಗು ಪಿದಡುವಲ್

ಅವುಲು ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ನ ಬೂಡುಡು ಭಾರಿ ಗಮ್ಮತ್ತ್‌ದ ಚೆಂಡಾಟ ನಡತ್ತೊಂದುಂಡು. ನಾಲೂರುದ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಮರ್ಲ್ ಮಲ್ತಿನ ಕಾಡಕೃಷ್ಣೆ ಅಂಗಣೊಡು ಚೆಂಡಾಟ ಗೊಬ್ಬೊಂತಿನಾಯೆ ರಾಧೆನ ದಂಡಿಗೆ ತೂದು ಆಚೆರಡ್ ಬೂರ್ಯೆ. "ಬತ್ತನಾ ಮೈತಿದಿಯೇ?"– ಪಂಡ್‌ದ್ ದಂಡಿಗೆನ್ ಎದುರ್ಕೊನ್ನಗ ದಂಡಿಗೆದ ಬೋವಿಲು "ದಂಡಿಗೆನ್ ಏರ್ಲ ಮುಟ್ಟೆರೆ ಬಲ್ಲೀಂದ್ ಅರಸೆರೆನ ಅಪ್ಪಣೆ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. "ಊರುಗು ಬತ್ತಿನಾಲ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಬರಯಲಾ" ಮೂಜಿ ದಾಂಟ್‌ದ್ ನಾಲ್ ಪೋಪಿನೆತ್ತ ಉಲಯಿ ಇಂದೆಕೊಂಜಿ ಕಿರಿಯೆ ಆವೊಡು" ಪಂದ್ ಮನಸ್‌ಡೇ ಎನ್ನಿವೆ ಕಾಡಕೃಷ್ಣೆ.

ತನ್ನ ಕಂಡನ್ಯನ ಸೀಂತ್ರಿ ಬುದ್ಧಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನ ಅಕ್ಕ ಚೆಲುವಿ ಎತೆಟ್ ಬೂರುವಲ್ ಆಂಡ ಮಗ್ಗಿನ ಪ್ರೀತಿಡ್ ಎದುರ್ಕೊನುವಲ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗುಂಡಿದ ಬರಿತ್ತ ಅರಸ್ತಾನೊಡು ಮಗ್ಗಿನ್ ಕುಲ್ಲಾದಲ್ ಮಗ್ಗಿಪಲಿ ಪಾತೆರ ಇಡೀ ರಾತ್ರೆ ನಡಪುಂಡು ಕಲ್ಲ ಕಲೆಂಬಿಡ್ದ್

ಬೊಳ್ಳಿದ ಚೆನ್ನಮಣೆ, ಬಂಗಾರ್ದ ಪರೆಲ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬ್ಬೊಂದು ತನ್ಕ್ಲೆನ ಜೋಕುಲಾಟಿಗೆದ ದಿನೊಕ್ಲೆನ್ ನೆನೆತೊನುವೆರ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಪಟೊಂದು ಬುಲೆತಿನ ಮೆಗ್ದಿಪಲಿ.

ಇಂಚಿದ ಮೈಟ್ ಕಾಡಕೃಷ್ಣನ ತರೆಟ್ ಪಿಸಾಬೆ ನಲಿಪುಂಡು ದಾದದೃತ್ರಿಮ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ರಾಧೆನ್ ಪತ್ತೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಮಧ್ಯರಾತ್ರೆದ ಮೂಜನೇ ಜಾವೊಡು ಆಯೆನ ತರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಇಚಾರ ಪೊಗ್ತುಗುಂಡು ಚಾಲಾಕಿ ವಿದ್ಯೆಡ್ ಭಾರೀ ಮಿಂದ್‌ದಿ ಕೃಷ್ಣೆ ಮಧ್ಯರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತಗತ್ತಂದಿ ಪೊರ್ತುಡು ಕೋರಿದ ಕೆಲೆಪಟ ಕನಪೆ. ಅವೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಚೆಲುವಿ ದಡಬಡಾಂದ್ ಲಕ್ಕಿಯಲ್ ಪುಲ್ಲೆ ಆಂಡ್ ಮಗ್ದೀ ಯಾನ್ ಪೋವೊಡು. ಇಜಿಂಡ ಎನ್ನ ಮಾಮಿ ತಮ್ಮಲೆ "ತಮೆರಿ ಮಿರಿ ಪೊಣ್ಣು"ಂದು ದೂರುವೆರ್ ಯಾನ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ. ಏರೆಗ್ಲಾ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪಡ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಜಾಗ್ರತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸಿಜ್ಜಂದಿ ಮನಸ್‌ಡ್ ಪಿದಡುವಲ್.

ಪಲಿ ಪಿದಡ್ನೇ ಸೈ. ದೇವೆರೇ ಮುನಿಯಿಲೆಕ್ಕ ಬಾನೊಡು ಕಪ್ಪು ಮುಗಲ್ ಸೇರುಂಡು. ಜೋರುಡು ಗಾಲಿ ಬೀಜುಂಡು ದೂರದ ಕಾಡ್‌ಡ್ ಕುದುಕೆ ಬಾಂಗ್ ಪೋಪುಂಡು ಅರಸ್ತಾನದ ಎದುರುದ ಮರೊಟ್ಟು ಗುಮ್ಮೆ ಓಂಗೆರುಂಡು. ಅಕ್ಕ ಜಾಗ್ರತೆ ಪಂಡಲತ್ತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮೆಗ್ದಿ ಬಾಕಿಲ್ ಗಟ್ಟಿಡೇ ಪಾಡ್ದಲ್ ಆಂಡಲ ಒಂಜಿ ನಮುನೆದ ಎಕ್ಕಂದೇಲ್ ಅಲೆಗ್ ಈತಾನಗ ಕಾಡಕೃಷ್ಣೆ ಯಿಲ್ಲ ಬೆರ್ತಲಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪಲಿನ ದನಿಟೇ ರಾಧೆನ್ ಲೆಪ್ಪುವೆ. "ರಾಧೇ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪು ನೇಸರ್ ನನಲ ಮೂಡ್ದಿಜಿ ಎನ್ನ ಅರಸ್ತಾನೊಗು ಪೋಯಿ" ರಾಧೆಗ್ ಆಚಿರ ಆಪುಂಡು "ಇತ್ತೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋತಿನ ಪಲಿ ಕುಡದಾಯೆ ಲೆಪ್ಪುವಲ್"ಂದ್ ಮನಸ್‌ಡ್ ಗ್ರೆಹಿತ್‌ದ್ ರಾಧೆ ಪನ್ಪಲ್– "ಏರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪೊಚ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೋಯತ್ತಾ ಅಕ್ಕ? ಇತ್ತೆದಾಯೆಬತ್ತಾ?"

"ಅಂಚತ್ತ್ ರಾಧೆ ಒವ್ವ ಕಾಡ್‌ದ ಪಕ್ಕಿ ಕೆಲೆತಿನಿ ಆದುಪ್ಪೊಡು ನನಲ ಪುಲ್ಲೆ ಆತಿಜಿ. ಈಲ ಒರ್ತಿಯೇ ಉಲ್ಲಾತ್ತಂದ್ ಬತ್ತೆ. ಬೇಗ ಬಾಕಿಲ್ ದೆಪ್ಪು. ಅಕ್ಕನ ಸೊರೊಟೇ ಪಾತೆರ್ನ ಕೃಷ್ಣನ ಪಾತೆರೊಗು ರಾಧೆ ಮೋಸ ಪೋಪಲ್ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತೂಪಿನ ದಾದ? ಬಾಕಿಲ್ದ ಉದ್ದೊಗ್ಲ ಕೃಷ್ಣೆ ಉಂತೊಂದೆ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ರಾಧೆಗ್ ತಿಗಲೆ ಉಂತಿಲೆಕ್ಕಾದ್ ಸೊರನೇ ಬತ್ತಿಜಿ. "ಪಿಂಗಾರ ಮೈ ಪೀಂಟಾವುನ ಪೊರ್ತು ತಾಮರೆದ ಪೂತಲೆಕ್ಕಂತಿ ಓ ಪೊಣ್ಣೆ ನಿನ್ನ ಜಾಗ ಎನ್ನ ಅರಮನೆಟ್ ಅಡೆಬಲ ಏಲ್‌ಮಲ್ಲಿಗೆ ತೂಕದ ಹಾಸಿಗೆಡ್ ನಿನನ್ ಜೆಪುಡಾವೆ. ನಿಕ್ಕ್ ಪಟ್ಟೆಸೀರೆ, ಕೆಬಿಕ್‌ಕೊಪ್ಪು, ಕೈಕ್ ಕೋಪೆಕೋಪೆಕಾಜಿ, ವಾಂಕ್, ಸೊಂಟೊಗು ಒಡ್ಯಾಣ ಮಾತಕೊರ್ಪೆ. ಈ ಎನ್ನ ಅರಸಿಆವೊಡು–"ಕೃಷ್ಣೆ ಪನೊಂದುಲ್ಲೆ ಪೊಣ್ಣು ಮರ್ಲ್ ತರೆಕ್ ಏರ್ನಾಯಗ್ ನಾಚಿಕೆ ಇಜ್ಜಿಗೆ ಕಾಲ ದೇಸ ಒವುಲಾತೆರಿಯಂದ್‌ಗೆ ಅಂಚ ಕೃಷ್ಣೆ ರಾಧೆನ ಕೈ ಪತ್ತೆರೆ ದುಂಬು ಪೋಪೆ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ರಾಧೆ ಪನ್ಪಲ್–"ಮುತ್ತೇಸಿ ಪೊಂಜೆವುನ ಮೈಕ್ ಕೈ ಪಾಡುನ ನೀಚ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪೊಚ್ಚಿ" ಆಂಡಲ ಆಯೆಮುಂದರಿವೆ. ಎಂಚಲ ಆಯನ ಕೈಡ್ದ್ ತಪ್ಪಾಯಿನ ರಾಧೆ ಅರಸ್ತಾನದ ಪಿದಯಿ ಪೋಪಲ್ ಕೃಷ್ಣೆ ಬೆರಿ ಪತ್ತುವೆ ಮುಗಲ್ ಜಿಂಜಿ ಬಾನೊಡು ಚಂದ್ರನೇ ತೋಜುಜಿ. ಓಲು ತೂಂಡಲ ಕಪ್ಪು ಕಪ್ಪು ಕತ್ತಲೆ. ಒವ್ವಾ ಒಂಜಿ

ಗರಟೆ ಪುಚ್ಚೆ ವಿಕಾರ ಸೊರೊಟುಬುಲಿಪುಂಡು ಪಿದಯಿ ಬಲ್ತಿನ ರಾದೆ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿದ ಮುಟ್ಟುತಗುಕಾರ್‌ದೀಪಲ್ ಅಲ್ಪನೇ ಮಾಯಕದ ನೀರ್‌ಗ್ ಸೇರ್‌ದ್ ಪೋಪಲ್

ಮೊನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಮೆಗ್ದಿನ್ ತೂಯರೆ ಬತ್ತಿನ ಪಲಿ ಮೆಗ್ದಿನ ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ ತೂದು ಬೆರ್ಮೆರೆಗುಂಡಿದಡೆ ಪೋನಗವುಲೋಂಜಿ ಪೊಸಪಿಂಗಾರ ನೀಂದುನೆನ್ ತೂಪಲ್. ದಾನೆ ನಡತ್ತುಪ್ಪೊಡಂದು ಅಲೆ ಮನಸ್‌ಗ್ ತೆರಿವುಂಡು ಭಾರೀ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ "ಮೆಗ್ದಿ ಪೋಯಿ ಬೊಕ್ಕ ತಾನ್ ದಾಯೆ ಬದುಕುನು"ಂದು ಮೆಗ್ದಿನ ಸಾದಿಗೇ ಪೋಪಲ್.

ಇಂಚ ಮೂಜಿ ಕಳೆದ್ ನಾಲನೆ ದಿನತಾನಿ ಬೊಡೆದಿ ರಾಧೆ ಪಿರ ಬರಂದಿನ ತೂದು ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲೆ ಎತೆಟ್ ಬೂರ್ವೆ "ಪೊರ್ತುಮೂಡುನಗ ಪೋಂಡ ಪೊರ್ತುಕಂತ್‌ನಗ ಬರೊಡೂಂತೆ ಪೊರ್ತುಕಂತ್‌ನಗ ಪೋಂಡ ಪುಲ್ಲೆಕಾಂಡೆ ಬರೊಡೂಂತೆ ಇನಿಕ್ ಮೂಜಿದಿನ ಮುಗಿಂಡ್. ರಾಧೆ ತೋಜುಜಲ್ ದಾನೆಂಡ್ಲಾ ಆವಡ್ ಒರ ಪೋದೇಸುದ್ದ." ಪಂಡ್‌ದ್ ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲೆ ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ನ ಬೂಡುಗು ಪಿದಡುವೆ. ಆ ಕಾಡಕೃಷ್ಣನ ಸಂಗತಿ ಗೊತ್ತಿತ್ತನೆಟ್ಟ್ ಆಯಗ್ ಭಾರಿ ಎಕ್ಕಂದೇಲ್ ಆಪುಂಡು. ಬೂಡುಡು ಕೃಷ್ಣದೇವೆರ್ ದಾಲ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಗೋಪಾಲನ್ ಎದುರ್ಕೊನುವೆರ್. "ವಾಕೆಲಸದ ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪೊಡಿಯರ್?" ಪಂದ್ ಕೇನುವೆ "ಅಕ್ಕನ್ ತೂಯರೆಂದ್ ಎನ್ನ ಬೊಡೆದಿ ರಾಧೆ ನಿನ್ನ ಬೂಡುಗು ಬತ್ತಿತ್ತಲತ್ತಾ? ಓಲ್ಲಲ್ ಆಲ್? ಪಂದ್ ಕೇನ್ನಗ ಕೃಷ್ಣೆ–ಎನ್ನ ಬೂಡಸುಗು ಏರ್ಲ ಬೈಜೆರ್ ತಮೆರಿ ಮಿರಿ ಪೊಣ್ಣು ಪುನಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಂಡ ಇತ್ತ್ಂಡಲ ಒಂಜೆ. ಇಜ್ಜಾಂಡಲ ಒಂಜೆ." ಪಂಡ್‌ದ್ ಧಿಮಾಕ್‌ದೆ ಪಾತೆರ ಪನ್ಪೆ. ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲಗ್ ಕೋಪ ನೆತ್ತಿ ಗೇರ್‌ಂಡ್. ತನ್ನ ಬೊಡೆದಿನ ಇಸಯೊಡು ಬೊಡ್ಚಂದಿ ಪಾರ್ತೆ ಪಾತೆರ್ನ ಕೃಷ್ಣನ ಮಿತ್ತ್ ಬೂರುವೆ ಗೋಪಾಲೆ "ದಾದ ಮಲ್ತ್‌ದಾ ಎನ್ನ ರಾಧೆನ್? ಅಲೆನ ಒಂಜಿ ಕುಜಲ್ ಅಂಚಿಂಜಾಡಲ ನಿನನ್ ಜೀವೊಡು ಬುಡಯೆ" ಪನ್ನಗ ಇರ್ವೆರೆಗ್ಲಾ ಭಾರಿ ಮಲ್ಲ ಲಡಯಿ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಚಂದಾವರಿ ಗೋಪಾಲೆ ತನ್ನ ಸುರಿಯೊಡು ಕೃಷ್ಣನ ರುಂಡ ತರ್ಪುವೆ. 'ಕೆರ್ತಿಸೂತಕ ಮಿದ್ ಪರಿಹಾರ'ಪಂಡ್ದ್ ಅರಸ್ತಾನದ ಪಿರವುದ ಬೆರ್ಮೆರೆಗುಂಡಿಗ್ ಪೋಪೆ

ಇತ್ತೆ ಜಪ್ಪೊಡು ಪನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಭಾರಿ ಪೊರ್ಲುದ ತಾಮರೆದ ಪೂ ಕೈತಲ್ ಬರ್ಪುನ ತೋಜುಂಡು. ಐತ ಪೊರ್ಲುಗು ಮರ್ಲಾಯಿನ ಗೋಪಾಲೆ ಆ ಮಾಯದ ತಾಮರೆನ್ ಪತ್ತೆರೆಂದ್ ದುಂಬು ಪೋಪೆ ಗೋಪಾಲೆ ಅಂಚ ಪೋಯಿನಾಯೆ ಬೆರ್ಮೆರೆಗುಂಡಿದ ಮಾಯದ ಲೋಕೊಗು ಸಂದುವೆ.

ಇಂಚ ಮೋಕೆದ ರಡ್ಡ್ ಜೋಡು ನಂದಲೊಲು ಮಾಯದಲೋಕೊಗು ಸಂದ್ ಪೋಯ. ಅಕ್ಲೆನ ಅರಸ್ತಾನ ಇನಿಕ್ ಮಣ್ಣ್ ಸೇರ್ದ್ಂಡ್. ಆ ಜಾಗೊಡು ಜೋಡಿ ಪಕ್ಕಿ ಲೆಕ್ಕ ಈ ಜೋಗದ್ ಲೋಕೊಡ್ದು ಮಾಯದ ಲೋಕೊಗು ಸಂದ್‌ದ್ ಪೋಯಿನ ರಾಧೆ ಗೋಪಾಲೆರ್ನ ನೆನೆಪುಗಾದ್ ರಡ್ಡ್ ಪೆಲತ್ತ ಮರೊಕುಲು ಬುಲೆದ್ ಉಂತುದ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿದ ಬರಿಟ್. ಒಂಜಿ ಸೀಪೆ. ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಚಪ್ಪೆ ಒಂಜಿ ತುಲುವೆ–ಬೊಕ್ಕೊಂಜಿ ಬರ್ಕೆ ಇನಿಗ್‌ಲಾ ಚೆಲುವಿನ ದೈಯ್ಯ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿದಲ್ಪ ಸುತ್ತೊಂದುಪ್ಪುಂಡು ಪನ್ಪೆರ್ ಊರುದಕ್ಲು.

ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ
ಕಬಿತೆ
ತುಳುಟು

ಒರಿ ಕಂಡನಿಯನ ಪ[illegible]

(ಮೂಲ: ಯೆರುಬಾ ಬಾಸೆದ ಜನಪದ ಗೀತೆ)

ತುಳುಕ್-ರಇ

ಬೊಡೆದಿ ಪಂಡಲ್ ಎನಡ
'ಸಂತೆಗ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ'
ಯಾನ್ಲಾ ಸಂತೆಗ್ ಪೋಯೆ

ಅಲ್ಪ ತಿಕ್‌ಜಲ್...
ಅಲ್ಪ ತಿಕ್‌ಜಲ್...
ಬೊಡೆದಿ ತಿಕ್‌ಜಲ್ ಎಂಕ್.

ದೋಸ್ತಿ ಪಂಡೆ ಎನಡ
'ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋದು ಬರ್ಪೆ'
ಯಾನ್ಲಾ ಅಂಗಡಿಗ್ ಪೋಯೆ.

ಅಲ್ಪ ತಿಕ್‌ಜೆ...
ಅಲ್ಪ ತಿಕ್‌ಜೆ...
ದೋಸ್ತಿ ತಿಕ್‌ಜೆ ಎಂಕ್.

ಆ ದಿನ ಬಯ್ಯ
ಕಡಲ ಬರಿಕ್ ಪೋಯೆ
ಪೊಯ್ಯೆಡೆ ನಡತೆ.
ಅಲ್ಪ ಜೆತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ ದೋಸ್ತಿ
ಆಯನೊಟ್ಟು ಬೊಡೆದಿ.

ಬಿಸತ್ತಿ ಪಾಡ್ದ್ ಒರೊಟ್ಟೆ ಆಯನ್ಲಾ ಆಲೆನ್ಲಾ
ಕೆರೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಕೆರೊಲಿತ್ತ್‌ಂಡ್
ನಿಜವಾದ್ಲ ಆ ಕ್ಷಣ.
ಆ ಕ್ಷಣೊಟ್ಟೆ ಆ ಕ್ಷಣೊಟ್ಟೆ ಲಕ್ಕ್‌ಯೆ ದೋಸ್ತಿ
ಎಂಕ್ ಕೊರಿಯೆರೆಂದ್, ಎಂಕ್ ಕೊರಿಯೆರ್‌ಂದ್
ನೂದೆತ ನೋಟುದ ಜೊತೆನ್.

ನೂದೆತ ನೋಟುನು ದೆತೊಂಡೆ
ಬೊಡೆದಿನ್ ಒಟ್ಟುಗು ಲೆತೊಂಡೆ
ಇಲ್ಲದ ಸಾದಿನ್ ಪತೊಂಡೆ.

ದಾಯೆಗ್‌ಂದ್ ಕೇನುನಕ್ಲೇ ಕೇನ್ಲೆ:
ನೀರ್ ದೆಕ್ಕುಂಡು ವಾಸನೆನ್
ಕಾಸ್‌ಗ್ ವಾಸನೆ ಇಜ್ಜಿ.
ಕಾಸ್‌ಗ್ ಒವ್ವೇ ವಾಸನೆ ಇಜ್ಜಿ
ಅಯ್ಯೋ...
ಕಾಸ್‌ಗ್ ವಾಸನೆ ಇಜ್ಜಿ. !

ಜೋಕ್ಲೆ ಕತೆ

ಕುದ್ಕನ ಕುಸೇಲ್

ವಿನಮ್ರ

ತುಳುನಾಡ್ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊಡು ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಊರು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಕೋರಿ ಸಾಂಕೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಂಚನೆ ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪೆರೆಂದ್ ಮೂಜಿ ನಾಯಿಲೆನ್ ಸಾಂಕ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ನಾಯಿಲೆಗ್ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಪೊರ್ಲುದ ಕೂಡುನ್ಲಾ ಮಲ್ತ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

ಆ ಇಲ್ಲಡ್ದ್ ಒಂತೆ ದೂರೊಡು ಮಸ್ತ್ ದೈ–ಮರೊಕ್ಲು ಬುಳೆದಿತ್ತಿನ ಗುಡ್ಡೆ ಸುತ್ತಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲ್ಪ ಕಕ್ಕೆ, ಗಿಳಿ, ಕೋಗಿಲೆ, ಮಯಿರ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪಕ್ಕಿಲು ಅಂಚನೆ ಮುಯೆರ್, ಅಳ್‌ಪುಚ್ಚೆ, ಕುದಿಕೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮುರ್ಗೊಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಒಂಜಿ ದಿನ ಆ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಇತ್ತಿ ಒಂಜಿ ಕುದ್ಕಗ್ ಆ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲದ ಕೋರಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತಿನ್ಕಾಂದ್ ಆಂಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಆ ಕುದ್ಕೆ ಮಲ್ಲ ಪಜ್ಜೆ ಪಾಡೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೋರಿ ಪತ್ಯೆರೆಂದ್ ಆ ಇಲ್ಲದ್ ಕೈತಲ್ ಕಬ್ಬುದ್ ಕುಲ್ಲುಂಡು.

ಕಬ್ಬ್‌ದ್ ಕುಲ್ದಿನ ಕುದ್ಕನ್ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಅಚಾನಕ್ಕಾದ್ ತೂಂಡು. ತೂದು ಗಿಡಪೆರೆಂದ್ ಮೂಜಿ ನಾಯಿಲುಲಾ ಕೋಪೊಡು ಲಾಗ್ಯೊಂದು ಕೊರೆತೊಂದು ಬಲಿತೊಂದು ಬತ್ತ್. ಉಂದೆನ್ ತೂಯಿನ ಕುದ್ಕೆ ಒಂಜಿ ಕುಸೇಲ್ ಮಲ್ಪುಗಂದ್ ಇಲ್ಲದ ಸುತ್ತ ಸುತ್ತ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ನಾಯಿಲುಲಾ ಕುದ್ಕನಾ ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಇಲ್ಲ್‌ದ ಸುತ್ತು ಸುತ್ತು ಬಲಿತ.

ಕುದ್ಕೆ ಕುಡ ಕುಸೆಲ್ ಮಲ್ಪುಗಂದ್ ನಾಯಿಲೆ ಕಣ್ಣ್ ತಪ್ಪಾದ್ ನಾಯಿಲೆನ ಕೂಡುಡೇ ಪಾರ್‌ಪೋದು ಕುಲ್ಲ್‌ಂಡ್. ನಾಯಿಲು ಕುದ್ಕೆ ಓಡೆ ಪೋಂಡಪ್ಪ ಒಂಚಿ ಪೋಂಡಪ್ಪಾಂದ್ ಕೊರೆತೊಂದು ಕೊರೆತೊಂದು ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇಡೀಕ ನಾಡ್ಯ. ಕುದ್ಕೆ ನಾಯಿಲೆ ಕೂಡುದ ಉಳಯಿಡ್ದೇ ಮಲ್ಲ ನಿಲ್ಕಾವೊಂದು ಮನಸ್‌ದುಳಯಿಯೇ ತೆಲಿತೊಂದುಂಡು. ನಾಯಿಲು ಬೊಬ್ಬೆ ದೀವೊಂದು ಕುದ್ಕನ್ ಪತ್ತೊಡುಂದು ಬೈಲ್ ದಂಚಿ ನಾಡೊಂದು ಬಲಿತ. ಇಂಚಿ ಕುದ್ಕೆ ಕೊಟ ಕೊಟಂದ್ ಕದೆತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಪೆರಡೆನೊಂಜಿ ಪತೊಂದು ಗುಡ್ಡೆದಂಚಿ ಮಡ್ಜೊ ಬಲಿತ್‌ಂಡ್. ನಾಯಿಲು ಕುದ್ಕನ್ ನಾಡ್ದೇ ಬಾಕಿ. ಇಂಚಿ ಕುದ್ಕೆ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಕೋರಿನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಪೆಟ್ಟ್ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಜೋಕ್ಲೆ ಕಬಿತೆ

ನೀಲಿ ಅಂಗಿದ ನೀಲಯೆ

ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾವೂರು

ನೀಲಿ ಅಂಗಿದ ನೀಲಯೆ
ಓಲು ಉಲ್ಲೆ ತೂಲೆಯೆ
ಪೆತ್ತ ಬುಡೊಂದು ಪೋತೆ
ಕಂಜಿ ದೇರೊಂದು ಪೋತೆ
ಹಾಳಾಂಡ್ ನೇಜಿ
ಮೂಲೇರ್ಲ ತೋಜ್ಜಿ.

ನೀಲಿ ಅಂಗಿದ ನೀಲಯೆ
ಓಲು ಉಲ್ಲೆ ತೂಲೆಯೆ
ನಾಡ್‍ಲೆಪ್ಪ ನಾಡ್‍ಲೆ
ಲೆಪ್ಪುಲೆಪ್ಪ ಲೆಪ್ಪುಲೆ
ಕಾಂಡೆರ್ದಿಂಚಿ ಉಣ್‍ತ್‍ಜೆ
ಕಾಂಡೆರ್ದಿಂಚಿ ತಿನ್‍ತ್‍ಜೆ

ಬೊಟ್ಟು ಕಂಡದ ಪುಡೆಟ್ಟ್
ಬೈತ್ತ ಮುಟ್ಟೆದ ಅಡಿಟ್ಟ್
ಜೈದಿನೇರ್ ತೂಲೆಯೆ
ನೀಲಿ ಅಂಗಿದ ನೀಲಯೆ

ನೀಲಿ ಅಂಗಿದ ನೀಲಯೆ
ನೀಲಿ ಅಂಗಿದ ನೀಲಯೆ
ಪಾರ್ ಪೋದು ಮೆನ್‍ಪುಲೆ
ಏರ್ಲ ಪೋದು ಮೆನ್‍ಪುಲೆ
ಪಾರ್ದ್ ದಾನೆ ಪೋಪುಜರ್
ಏರ್ಲ ದಾನೆ ಮೆನ್‍ಪುಜರ್
ಪಾರ್ದ್ ಎಂಕುಲು ಪೋಯಂಡ
ಏರ್ಲ ಎಂಕುಲು ಮೆನ್‍ತಡ
ನಿದೆರೆಡ್ದಿತ್ತೆ ಲಕ್ಕುವೆ
ದುಃಖಿ ದುಃಖಿದ್ ಬುಲಿಪುವೆ.

ಕುಸೇಲ್ದ ಬರವು

ಸೇನೆರ್

ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ

'ಜಾಗೆ ಅಳತ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆ' ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತಿನ ಸೇನೆರ್ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಮದ್ಯಾನಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕೊ ಒರಿ ಉಗ್ರಾಣಿನೊಟ್ಟುಗು ಬಾಲು ಅಜ್ಜೆರೆ ಇಲ್ಲಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಪುಣ್ಯೊಡು ಮದ್ಯಾನದ ಒನಸ್ ಅದೇ ಬತ್ತ್ನೆರ್ದಾವರ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಪೊಂಜೇವೆ ನಕುಲೆಗ್ ಕೈಕಾರ್ ಹಾಕೊನ್ನ ಕೆಲಸ ಒರಿಂಡ್, ಸೇನೆರ್ ಒಂತೆ ಗಂಗಸರ ಪಾಡ್ನೆರ್ದಾವರ ಆರೆಗ್ ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಜೋರಾದ್ ನಿದ್ರೆ ತೂಂಕ್ಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕಡೆಕ್ ನಾಚಿಗೆ ಬುಡ್ದು 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ ' ಒಂಜಿ ಪಜೆ ಕೊರ್ಲೆ ಪಂಡೆರ್. ಪಜೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕೊರಿ ಸತ್‌ಗ್ ಜೆತ್ತಿನ ಸೇನೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೇನ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಯ್ಯ ಮೂಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಯಜಮಾನಿ ಬಾಲು ಅಜ್ಜೆರ್ "ಸೇನೆರೆ ಲಕ್ಕ್‌ಲೆ ಚಾ ಪರ್ಕೊ" ಪನ್ನಗ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ತಿರ್‌ಗ್ ಜೆತ್ತೆರ್. ಅಂತೂ ಬೈಯದ ಒನಸ್‌ದ ಅಟ್ಟನೆ ಸೇನೆರೆಗಾದೆ ನಡತ್‌ಂಡ್. ತಾಳ ಮದ್ದೊಲಿಗ್ ಪಿದಾಡ್ದುಂತಿನ ಚಂದ್ರುಡ ಬನ್ನಗ ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೊ ಕೋರಿದ ಮಾಸೊ ಪತ್ತೊಂದು ಬಲ ಪಂದ್ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಡೆರ್. ಅವು ಪಂದ್ ತರೆ ಆಡವೊಂದು ಚಂದ್ರು ತಾಳ ಮದ್ದೊಲಿದಡೆ ಪಿದಾಡ್ಯೆ ಇನಿತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಜಾಗೆ ಅಳಪೆರೆ ಆಪುಜಿಂದ್ ತೆರಿನ ಉಗ್ರಾಣಿಲ ಆಯನೊಟ್ಟುಗು ಮೆಲ್ಲ ಪಿದಾಡ್ಯೆ.

ಪಗೆಲ್ ಬಯ್ಯದ ತಾಳಮದ್ದೊಲಿ ಮೂಜರೆ ಗಂಟೆಗ್ ಸುರು ಆದ್ ರಾತ್ರೆ ಏಳರೆ ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಯ ನಡತ್‌ಂಡ್. ತಾಳ ಮದ್ದೊಲಿ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಚಂದ್ರು ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಡೆ ಬಸು ಬಡ್ತ್ ಬತ್ತೆ. ಬಲಚ್ಚಿಲ್ಲ ಪಡಿ ದೆಪ್ಪುನಗನೇ ಇಲ್ಲಲ್ದ ನಾಯಿ ಚಂದ್ರು ಬತ್ತೆ ಪನ್ಪಿ ಸೂಚನೆ ಇಲ್ಲಲ್ದಕುಲೆಗ್ ಕೊರುಂಡು ಚಂದ್ರು ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಾಯಿ ಪೋದು ಅಂಗಿ ಮಾತೆ. ಒಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ಅಜ್ಜೆರ್ ಬುಕ್ಕೊ ಸೇನೆರ್ ಪಾತೆರೊಂದು ದುಂಬುದ ಕಾಲೊದ ನೆಂಪು ಬಿಚ್ಚಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೋರಿಗ್ ಅರೆಪು ಕಡೆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಚಂದ್ರುನ ಅಕ್ಕ ರಜನಿ ಅರೆಪು ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಿಸಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಚಂದ್ರುನು ಕೈ ಬಾಸೆಡೇ ಉಲಾಯಿ ಅಟಿಲ್ಡಡೆ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ "ಕೋರಿ ಓಂಡು?" ಪಂದ್ ಮೆಲ್ಲ ಸೊರೊಟು ಕೇನುವಲ್ ಚಂದ್ರು ಒರೊನೆ ತರೆಕ್ ಕೈ ಹಾಕೊಂದು "ಚೆಃ ಮರತ್‌ಂಡ್ " ಪಂಡೆ. ಅಪಗನೆ ರಾತ್ರೆ ಗಂಟೆ ಒಂರ್ಬ ಕರಿದ್‌ಂಡ್ ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತು ಹಳ್ಳಿದ ಸಾದಿ ದೂರ ಪೇಂಟೆ ಅಂಚಾದ್ ಪೆರಪ ಕೋರಿ ಕೊಂಡ್ರುನ ಅಂಚ ಇಜ್ಜಾಂಡ್

ಅಂತೂ ಇಂತೂ ರಾತ್ರೆ ಪತ್ತೊಂಜಿ ಗಂಟೆಗ್ ಒನಸ್‌ದ ಅಟ್ಟನೆ ಆಂಡ್ ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಸರ್ತಿ ನೀರ್ ಪರ್ದ್ ಬಂಜಿದ ಬಂಜಿಸೂವು ತಗ್ಗಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಸೇನೆರೆನ್

ಒನಸ್‌ಗ್ ನೀರ್ ಕೊರ್ದು ಬಲೆ ಒನಸ್ ಮನ್ಪುಗ ಪನ್ನಗ ಕುಶಿಟ್ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ಕೈ ದೆಕ್ಕರೆ ನೀರ್ ದೆತೊಂಡೆರ್. ಬಾಲು ಅಜ್ಜೆರ್ಲ ಸೇನೆರೆ ಒಟ್ಟುಗೆ ಒಂಜಿ ಕೋಣೆಡ್ ಒನಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ಲುದು ಒನಸ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ಐನ್ ಕೊಂಡೆ ಗೊಂಕುದ ಕಂತ್ರಿ ಗಂಗಸರೊನ್ಲಾ ಬಗ್ಗಾಯೆರ್

ಪನಿತ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತಿನ ಅಜ್ಜೆರ್, ಬೊಲ್ಪುಗು ಏಳ್ ಗಂಟೆಗ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೋರಿಲೆಗ್ ತಿಪ್ಪಿಡ್ ನೀರ್‌ಲ ಬಾರ್‌ಲ ಪತ್ತೊಂದು ರಡ್ಡ್ ಕೋರಿಲೆಗ್ ಭಾರ್ ನೀರ್ ದೀದ್ ಮೂಜನೆ ಕೋರಿ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡು ನಡೆಗ್ ಪೋನಗ ಗೂಂಚೊಡು ಕೋರಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಕುವ್ವೊ...ಕುವ್ವೊ ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್ ಕೋರಿ ತೋಜಿಜಿ. ನಿಜೊ ಸಂಗತಿ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಬಾಕಿದಕುಲು ಮೂಡ್ಯೆ ಮೂಡ್ಯೆ ಪೋದು ಬಾಯಿಗ್ ಕೈ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಗುಸು-ಗುಸು ತೆಲಿತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆ ಕೋರಿದ ಒಂಜೀತ್ ಕಜಿಪು ಎನ್ನ ಬಂಜಿಗ್ಲಾ ಸೇರ್ದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯಂದಿನ ಬಾಲು ಅಜ್ಜೆರ್ ಮಾತ್ರ ಕುದ್ಕಗ್ ಸಾಪೊ ದೀಯೆರ್. ನಾಯಿದ ಕಾರ್ ಪೊಲಿಪುವೆ ಪಂದ್ ತಂದೆಲ್ಡ್ ದಕ್ಯೆರ್ ಆತ್ ಪೊರ್ತಾನಗ ಸೇನೆರ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೈಕಾರ್ ಪಿಂಟಾದ್ ಜಡ ದೆತ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ಸೇನೆರ್ಡ "ಬಲೆ ಮೀಲೆ ಬೆಂದ್ರ್ ಆತ್‌ಂಡ್" ಪನ್ನಗ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ಸೇನೆರ್ ತೋಡುದ ಆಮೆಯಿಕ್ ಪೋಯೆರ್ ಕೆಲವು ಪೊರ್ತುಡ್ದು ಬುಕ್ಕೊ ಬತ್ತಿನ ಸೇನೆರ್ ಮೀದ್ ದೇವೆರೆ ಪಟತಡೆ ಪೋದು ಕೈಮುಗಿದಾನಗ ಇಲ್ಲಲ್ದ ಪೊಂಜೇವು ಬಲೆ ಚಾ ಪರ್ಲೆ ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ಪುಗೆಲ್ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಚಂಡಿ ಬೈರಸ್‌ನ್ ಕುಡ್ತುದು ಮೆಯಿಕ್ ಪಾಡೊಂದು ಚಾ ಪರ್ಯೆರೆ ಕುಲ್ಯೆರ್. ಚಾ ದೊಟ್ಟುಗು ಅರೆಪುಡು ಪಾಡಿನ ರೊಟ್ಟಿಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಕ್ಕರೆ ಕಾಯಿಲೆ ಇತ್ತಿನ ಸೇನೆರ್ ಒಂತೆ ಚಪ್ಪೆ ಕನ್ನೊ ಚಾ ಬಿರದ್, ಚಾ ಪರ್ಯೆರ್.

ಸರೀ ಒಂರ್ಬರೆ ಗಂಟೆ ಆನಗ - ಸೇನೆರ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಅಂಗಿ ಕುಂಟು ಪಾಡೊಂದು, ಜಾಗೆ ಅಳಪುನಡೆ ಪಿದಾಡುಂತ್ಯೆರ್. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದೆತ್ತ್‌ನ ಉಗ್ರಾಣಿ ಸೇನೆರೆಗ್ ನಮಸ್ಕಾರಂದ್ ಪಂಡೆ. ಸೇನೆರ್ ಒರೊ ಆಯನೇ ಮಲೇದ್ ತೂದು. ಬುಕ್ಕೊ ಚಂದ್ರುನು ಲೆತ್ತ್‌ದ್ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ಆರೆನ ಕೈಟತ್ತಿನ ಉದ್ದೊದ ಬೂಕು ಪಾಡ್ಡಿನ ಚೀಲೊನು ಆಯನ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಉಗ್ರಾಣಿನ ಕಡೆಕ್ ತೂದು 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂಡೆರ್ ಆಯೆ ಅರ್ತೊ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ತರೆ ಆಡಾದ್ ಸಂಕೊಲೆ ದಿಂಜಾಯಿನ ಚೀಲೊನು ಪತೊಂದು ಪಿದಾಡ್ಯೆ.

ಸೇನೆರ್ ಜಾಗೆದ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆನ್ ಸರಿಯಾದ್ ತೂಪುನ ಕ್ರಮೊ ಇತ್ತಿನೆರ್ದಾವರ ಮುಳ್ಳು ಬಲ್ಲೆ ದಿಂಜಿನ ಜಾಗೆದ ಕೋಂಟುಕೋಂಟುಗು ಪೋಯೆರ್. ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡೆ ಪೋನಗ ಬರ್‌... ಸಬ್ದೊ ಆಂಡ್ ತೂನಗ ಸೇನೆರ್ ತುತ್ತಿದಿನ ಪತ್ತ್ ಮರಂಗೆದ ಏಸ್ಟಿ ಕುಂಟು ಮುಳ್ಳುಗು ತಿಕ್ಕೊಂದು ನೀಟೊಗು ಪರಿನೆಂದ್ ತೆರಿಂಡ್ ಕೈತಲ್ ಇತ್ತಿನಕುಲೆಡ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ಪುದೆಲ್ದ ಅಡ್ಡೊಗು ಪೋದು ತುತ್ತಿದಿನ ಕುಂಟುನು ಬಿಚ್ಚಾದ್

ರ್ಗದ್ ಮಡಿತ್ದ್ ತುತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಕುಂಟು ಮಡ್ತ್ ಕಟ್ಟೊಂದು ನರ್ನೊಂಜಿ ಕಡೆಟೆ ಪೋನಗ ಒರೊನೆ ಉಂತುನವುಲು ಉಂತುದು ಬಾಕಿ ಆಯೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಆರೆನ ಮೋನೆಗೇ ತೂನಗ ಆರ್ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂಡ್ದ್ ಎಡತ್ತ ಕೈಟ್ ಕಾರ್ ಕಿಂಬರ್ೊಂಡೆರ್. ಇಸೆಯೊ ಎಂಚಿನ ಪಂಡಃ ಆರೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಆಕಿರೆ ತಪ್ಪು ತಾಗ್‌ದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಅಂತೂ ಜಾಗೆದ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಕುಲ್ದಿನ ಸೇನೆರ್ ಆರೆನ ಕಾರ್ದ ಜೋಡುಗು ಕಂತ್‌ದಿತ್ತಿನ ಮುಳ್ಳುಲೆನ್ ಪಿಂಕಾದ್ ದೆತ್ತೊಂದು. ಚಂದ್ರುನಂಚಿ ತೂದು ಕೈ ಬಾಸೆಡೇ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೂಮಿ ಅಳತೆ ಮನ್ಪುನ ಸಂಕೊಲೆದ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿನ್ ಆಯನ ಕೈಕ್ ಕೊರ್ದು 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಉಗ್ರಾಣಿನೊಟ್ಟುಗು ಪೋಲ ಪಂಡೆರ್.

ಉಗ್ರಾಣಿ ಬುಕ್ಕೊ ಚಂದ್ರು ಸಂಕೊಲೆ ಪತ್ತೊಂದು ಅಳತೊಂದು ಪೋದು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಗುರ್ತೊ ಮನ್ತೆರ್ ಬಾಲು ಅಜ್ಜೆರ್ ದೊಂಬುದ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಮರತ ಕಾರ್‌ದ ಕೊಡೆ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಅಕುಲೆ ಪಿರಾವುಡೆ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆತ್ ಪೊರ್ತಾನಗ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕುಜಿಲ್ಡ್ ಬೊಲ್ಪುದ ಚೀಪೆ ಕಲಿ ಪತೊಂದು ಚೀಂಕ್ರ ಬತ್ತೆ ಬಾಲು ಅಜ್ಜೆರೆನ್ ತೂದು ಕೈ ಬಾಸೆಡೇ ಕಲಿ ಕೊನತೆ ಪಂಡೆ. ಬಾಲು ಅಜ್ಜೆರ್ ಕೈ ಬಾಸೆಡೇ ಸೇನೆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ ಆರ್ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ಕಲಿತ ಕುಜಿಲ್‌ದಡೆ ಬತ್ತೆರ್. ಒಟ್ಟುಗು ಉಗ್ರಾಣಿ, ಚಂದ್ರು ಬುಕ್ಕೊ ಕೆಲವು ಜನೊ ಬತ್ತೆರ್. ಅಜ್ಜೆರ್ ಲೋಟೆಡ್ ಒಂಜಿ ನಾಲ್ ತಕ್ಕನದಾತ್ ಕಲಿ ಮೈತ್‌ದ್ ಒಂತೆ ದೂರೊ ಪೋದು ಒಂಜಿ ಮರತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ದಿದ್ ಕೈಮುಗಿದ್ ರಡ್ಡ್ ಬೊಟ್ಟು ಕಲಿನ್ ಬೂಮಿಗ್ ಬುಡಿಯೆರ್ ಬುಕ್ಕೊ ಕುಜಿಲ್ದಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸೇನೆರೆಗ್ ಸುರುಕು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ಲೋಟೆ ದಂಗದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಸೇನೆರ್ ಅಯಿನ್ ಪರ್ದ್ ಆರಿಗೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್, ಮೀಸೆ ಒರೆಸೊಂದು ಬಾರಿ... ಎಡ್ಡೆ ಉಂಡು ಪಂಡೆರ್. "ಸೇನೆರ್ ಕಲಿ ಪರ್ಬುನೆಡ್ ಎಡ್ಡೇನೊ ಅನ್ಮೊಗ ಇತ್ತಿನಾರ್"ಂದ್ ಚೀಂಕ್ರ ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ಮಸ್ಕಿರಿ ಮನ್ತೆ. ಬಾಕಿದಕುಲಾ ಒಂತೆ ಅಜಕ್ಕೆ ಪಾತೆರೊಂದು ಕಲಿಪರ್ದ್ ಮುಗಿತೆರ್.

ಮದ್ಯಾನ ಒಂಜರೆ ಗಂಟೆ ಆನಗ ಜಾಗೆ ಅಳತ್‌ದ್ ಪಾಲ್‌ಪಟ್ಟಿ ಮನ್ತಿನ ಸೇನೆರ್, ಬರವಣಿಗೆದ ಕಾಕಜಿನ್ ಅಜ್ಜೆರ್ನ ಕೈಕ್ ಒಪ್ಪಿಸಾದ್ ಎಂಕ್ಲು ಬರ್ಪ ಪಂಡ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪಜ್ಜೊ ದೀಯೆರ್. ಆತ್ ಪೊರ್ತುಗು ಅಜ್ಜೆರ್ 'ಒಂಜಿ ನಿಮಿಷ' ಪಂದ್ ಸೇನೆರೆನ ಉಂತ್ಯೆರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸೋಗೆದ ರಾಶಿದಡಿಟ್ ಇತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಕುಪ್ಪಿ ಗೊಂಕುದ ಗಂಗಸರೊನು ಕೊನತ್‌ದ್ ಸೇನೆರೆ ಚೀಲೊಗು ಪಾಡ್ದ್ ನಮಸ್ಕಾರೊ ನರ್ನೊರೊ ಪಾತೆರುಗೊ ಪಂದ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರಿಯೆರ್.

ಬೂಕು ಪರಿಚಯ

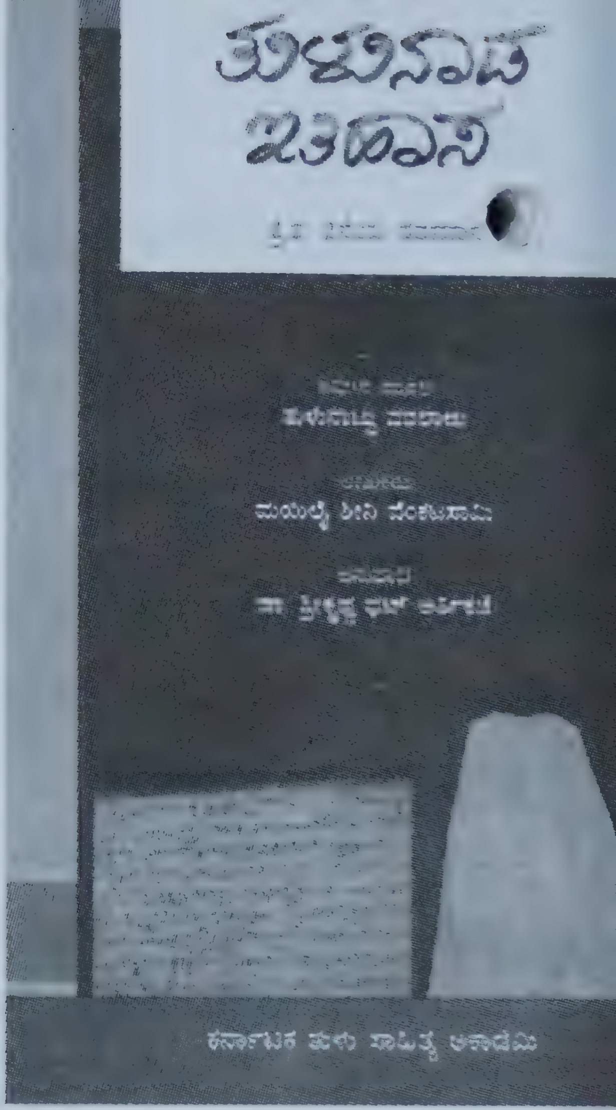

ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸ
(ಕ್ರಿ.ಶ. ರಡ್ಡನೆ ಶತಮಾನ)

ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಇಂಚಿಪೊಗು ಪ್ರಕಟಮಲ್ತಿನ ಬಾರೀ ಮಹತ್ವೊದ ಕೃತಿ "ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸ" (2ನೆಯ ಶತಮಾನ). ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗೆಟ್ ಬತ್ತಿನ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಬೂಕುಲೆಡ್ ಈ ಬೂಕು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ್, ಪೊಸ ಅಲಚನೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನಂಚ ಉಂಡು. ಈ ಬೂಕು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗೆಟ್ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾವುಂಡು, ಪೊಸ ನೋಟ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಕ್ರಿ.ಶ. ರಡ್ಡನೇ ಶತಮಾನೊದ ಸಂದರ್ಬೊದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಯಿನ ದಾಖಲೆಲೆನ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ಪುನ ಈ ಬೂಕು ಹೆಚ್ಚಿ ಕಡಿಮೆ ಕ್ರಿ.ಶ. 100ಡ್ದ್ 150ದ ಕಾಲೊದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಚಾರೊಲೆನ ಈ ಬೂಕು ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ತಮಿಳ್‌ದ ಒರಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊನು ಬರೆತಿನವು ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ವಿಶೇಷ ಬೊಕ್ಕ ಕುತೂಹಲ ಉಂಡು ಮಲ್ಪಿನವು. ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ ಪನ್ಪಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ 1966ಟ್ ಈ ಬೂಕುನು ತಮಿಳ್ ಬಾಸೆಡ್ ಬರೆತೆರ್. ಈ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ತುಳು ಬಾಸೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಿತ್ತ್‌ಪ್ಪಿನ ಮೋಕೆಡ್ದಾದ್ ಈ ಬೂಕು ಬರೆಯೆರಾ? ಅತ್ತ್, ತುಳುನಾಡ್ ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ದ ಭಾಗೊನೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ವಾದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಬರೆಯೆರಾ ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಬೂಕುನು ಓದುನಗ್‌ನೇ ಮೂಡ್ದು ಬರ್ಪ. ಪ್ರಶ್ನೆಲು ಎಂಚಿನನೇ ಮೂಡಡ್, ಅತ್ತಾಂಡ ಲೇಖಕೆರ್ನ ಉದ್ದೇಶ ದಾದನೇ ಉಪ್ಪಡ್, ಉಂದೆಡ್ದಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ – ತುಳುಭಾಷೆಗ್, ತುಳು ಇತಿಹಾಸೊಗು ಪೊಸ ಒಂಜಿ ದೆಸೆ–ದಿಕ್ಕ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಿಲಕ್ಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರೆಗಂತು ಉಂದೆಡ್ದಾದ್ ಬಾರೀ ಪ್ರಯೋಜನ ಆತ್‌ಂಡ್.

ಪ್ರಾಕ್‌ದ ತಮಿಳ್ ಬಾಸೆಡಿತ್ತಿನ "ತುಳುನಾಡು ವರಲಾರು" ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್‌ದ ಈ

ಬೂಕು ಕೆಲವು ವರ್ಸಲೆ ಪಿರಾವು ಅವ್ವೆಂಚನೋ ದಾನ್ನ ಬೋಳಂತಕೋಡಿ ಶಂಕರ ಭಟ್ರೆನ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಿದ್, ಐನ್ ಆರ್ ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸರಾಯಿನ ಪ್ರೊ.ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರರೆಗ್ ಕೊರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಮೃತೆರ್ ಐನ್ ತುಳುನಾಡ್ದಾರೇ ಆಯಿನ, ತಮಿಳ್ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆದಾರೆಗ್ ಕೊರ್ದು ಐನ್ ಕನ್ನಡೊಗು ತರ್ಜುಮೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಂಡೆರ್, ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆದಾರ್ ಮಸ್ತ್ ಶ್ರಮ ದೆತೊಂದು ಕನ್ನಡ ಭಾಸೆಗ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಸ್ತ ಕನ್ನಡ ದಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಬೂಕು ತಿಕ್ಕುನಂಚ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊದ ಪೊಸ ಎಗ್ಗೆಯೊಂಜಿ ತೆರಿಯುನಂಚ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್.

ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಅರ್ತಿಕಜೆದಾರ್. ಕನ್ನಡೊಡು ಎಂ.ಎ. ಪಿಎಚ್.ಡಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತೆಲುಗು ಬೊಕ್ಕ ತಮಿಳ್ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಮಲೆಯಾಳ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೋರ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಹಿಂದಿಡ್ ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷಾ ವಿಶಾರದ ಪದವಿನ್ ಪಡೆಯೊಂದಿನಾರ್. 1975ಟ್ ಮದ್ರಾಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯೊದ ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗೊಗು ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್ ಸೇರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ರೀಡರ್, ವಿಭಾಗೊದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥೆರಾದ್ ಮಸ್ತ್ ಮಸ್ತ್ ಕನ್ನಡೊದ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಚೆನ್ನೈಡ್ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆತೆರ್. ಇಂಚಿನ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ 'ತುಳುನಾಡು ವರಲಾರು' ಪನ್ಪಿ ತಮಿಳ್‌ದ ಬೂಕುನು ತನ್ನ ವಿದ್ವತ್‌ದ ಸಾಮರ್ತಿಕೆಡ್ ಕಟ್ಟ್ ಕೊರ್ತಿನವು ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಸಿರಿಮುಡಿಕೊಂಜಿ ಬಂಗಾರ್ದ ಕಿರೀಟೊ ದೀಲಕ್ಕ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅರ್ತಿಕಜೆದಾರೆಗ್ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರೆನ ಹೃದಯ ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದೊಡೇ ಆಪುಂಡು.

ಈ ಬೂಕುಡ ಒಟ್ಟುಡು ಆಜಿ ಅಧ್ಯಾಯೊಲು ಉಲ್ಲ. 1.ತುಳುನಾಡು. 2. ನನ್ನೆರ್ನ ಇತಿಹಾಸ. 3. ನನ್ನೆರ್ನ ಕಾಲ 4. ನನ್ನರ್ನ ಬಗೆಟಿಪ್ಪಿ ಪದ್ಯೊಲು 5. ತುಳು ಬಾಸೆಲಾ 6. ಅನುಬಂದೊ. ಅನುಬಂದೊಡು ಕುಡ ಐನ್ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ವಿಭಾಗೊಲುಲ್ಲ i ಸತ್ಯಪುತ್ರನಾಡು ii ಪರಶುರಾಮನ ಕಥೆ iii ಮೋಸೂರೂ ಮೌರ್ಯರೂ iv ಚೇರೆರ್ನ ಸೇನಾಪತಿ ಆಯ್ ಎಯಿನನ್ v ಕದಂಬವೂ ಕದಂಬರೂ.

ತುಳುನಾಡ್ ಇನಿ ಕೋಡೆದವತ್ತ್. ಬಾರೀ ದುಂಬುದವು. ತಮಿಳ್‌ದ ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯಡ್ದ್‌ಲ ದುಂಬುದವು. ಪಂಡ, ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೇ ಶತಮಾನೊಡ್ದುಲ ಏತೋ ದುಂಬುದವು. ಆಂಡ ಸುರೂಟು ಉಂದೆಕ್ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರಿಜ್ಜಂಡ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ.275 ಡ್ದ್ 234 ಮುಟ್ಟ ಭಾರತ ದೇಸೊನು ಆಳ್ವಿಕೆ ಮಲ್ತಿನ ದೇವನಾಂಪ್ರಿಯ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿನ ಶಾಸನೊಲೆಡ್ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಪುಡೆಕ್ಕಿಪ್ಪು ತುಳುನಾಡ್, ಆಯನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯೊಗು ಸೇರ್ದಿಜ್ಜಂಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಆಂಡ ಅಶೋಕ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ತನ್ನ ಶಾಸನನೊಲೆಡ್ "ಸತ್ಯಪುತ್ರ ನಾಡು" ಪಂದ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಲ್ತ್‌ದಿನವು ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ಂದೇ ಲೇಖಕೆರ್

ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಅಸ್ಥಿತ್ವ ಅಶೋಕನ ಕಾಲಡ್ದ್‌ಲ ದುಂಬು ಪೋಪುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ತುಳುನಾಡು, ಕೊಂಕಣನಾಡು ಪಂದ್ ತಮಿಳ್ ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯೊಡು ಗುರ್ತಿಸಾವೊಂದಿನ ಈ ನಾಡ್ ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗೊನೇ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಬೊಕ್ಕ ಅವು ತಮಿಳ್‌ನಾಡ್‌ಡ್ದ್ ಬೇತೆನೇ ಆದ್ ಅಸ್ಥಿತ್ವ ಪಡೆಂಡ್‌ಂದ್ ಲೇಖಕೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್.

ಅಗನಾನೂರು, ಪುರನಾನೂರು, ಕುರುಂದೊಗ್ಯೆ, ಶಿಲಪ್ಪದಿಗಾರಂ, ಪದಿರ್ರುಪತ್ತು, ಎಟ್ಟುತ್ತೊಗ್ಯೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಕ್ಲೆಡ್ ಬರ್ಪಿಂಚಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ನಾಡ್‌ದ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಬೂಕುನು ಬರೆತೆರ್. ತುಳು ಬೊಕ್ಕ ತಮಿಳ್‌ದ ಸಂಬಂಧ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಪುದರ್, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿಕುಲು, ಕೊಂಕಣ ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬರಿಯೆರೆ ಕಾರಣ, ಆ ಕಾಲೊದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಇಂಚ ಮಸ್ತ್ ವಿಚಾರೊಲು ಈ ಬೂಕುಡು ಬರ್ಪ. ಅಂಚನೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ಚೆಲ್ಲುರು, ಪಾಳಿ. ಕೊಡುಕೂರು, ವಿಯಲೂರು, ನರವು, ಏಳಿಲ್‌ಮಲೈ ಬೆಟ್ಟ, ಕಡಂಬನ್, ಪೆರುವಾಯಿಲ್, ಕಡಲ್ ತುರುತ್ತಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಕದ್ರಿ ಗಡಾಯಿಕಲ್ಲ್, ಆನೆಕಲ್, ಉಪ್ಪಿನಂಗಡಿ ಇಂಚಿತ್ತಿ ನನಲಾತ್ ಊರುಲೆನ ಉಲ್ಲೇಖ ಬರ್ಪುಂಡು ಈ ಬೂಕುಡು. ಅಪಗದ ಕಾಲೊಡೆ ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬಾರೀ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಮೂಲು ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್, ಜನೊಕ್ಲು ಬೂತೊಲ್ನ ಪುದಾರ್‌ನೇ ಜೋಕುಲು–ಬಾಲೆಲೆಗ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್ (ಬೂತನಾರ್, ಇಳಂಬೂತನಾರ್, ನಬ್ಬೂತನಾರ್, ವೆಣ್‌ಬೂತನಾರ್) ಪನ್ಪಿ ವಿಚಾರೊಲ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣ್ ಅರಳ್ಪಾವುಂಡು. ಅವು ಅತ್ತಾಂದೆ ಇತ್ತೆ ಚಾಲ್ತಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಪರಶುರಾಮನ ಕುಡರಿ ಬೂರುದು ಉಂಡಾಯಿ ತುಳುನಾಡ್ ಪನ್ಪಿನವು ಅವು ಏತೋ ಕಾಲಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಪುಟ್ಟಿನ ಕಟ್ಟ್ ಕಥೆ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರೊನ್ಲ ಉಂದೆಟ್ ಬರೆತೆರ್.

ಇಂಚ 'ತುಳುನಾಡ ಇತಿಹಾಸ' ಪನ್ಪಿ ಬೂಕು ಅವ್ವೇತೋ ತುಳುಕು ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ವಿಚಾರೊಲೆನ್ ಪನೊಂದು ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸಗೊಂಜಿ ಪೊಸ ಒರುನು ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಈ ದಿಟ್ಟಿಡ್ ಉಂದೊಂಜಿ ತುಳುಕು ಮಾಮಲ್ಲ ಕೊಡುಗೆ.

●

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲು

1. ತುಳು ಜ್ಞಾತಿ ಪದ ಕೋಶದ ಕಡೀರ ಗೆಯ್ಮೆದ ಬೂಕು ಬೂಕು ಬಿಡುಗಡೆ ನಿಟ್ಟೆ ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 01-12-2015 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 10ಗಂಟೆ
   ಜಾಗೆ : ಜಸ್ಟಿಸ್.ಕೆ.ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಚಾರಿಟೇಬಲ್ ಆಸ್ಪತ್ರೆ,
   ದೇರಳಕಟ್ಟೆ ಸೆಮಿನಾರ್ ಹಾಲ್

2. ಶಾಲಾ ಪರ್ಯ್ಯೊಡು ಭಾಷೆ-ಭಾವ-ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ
   ಶಿಕ್ಷಣಡ್ ರಂಗಕಲೆ-ಆಟ-ಪಾಠದ ಬಗೆಟ್ ಕಜ್ಜಕೊಟ್ಯ
   ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಲೆನ ಕಛೇರಿ ಬಂಟ್ವಾಳ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯ ನಿರತ ಪತ್ರಕರ್ತರ ಸಂಘ ಬಂಟ್ವಾಳ ಮೆಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 16-12-2015 ಡ್ದ್ 18-12-2015.
   ಜಾಗೆ : ಕ್ಷೇತ್ರ ಶಿಕ್ಷಣಾಧಿಕಾರಿಳೆನ ಕಛೇರಿ, ಸಭಾಂಗಣೊಡು

3. ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆ ಬೊಕ್ಕ ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಯುವಜನತೆ ಕಾರ್ಯಾಗಾರ
   ದಿನೊ : 27-12-2015
   ಜಾಗೆ : ಯುವವಾಹಿನಿ ಭವನ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡು

4. ಕೆಮ್ತೂರು ತುಳು ನಾಟಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಸಮಾರಂಭ
   ತುಳುಕೂಟ ಉಡುಪಿ (ರಿ) ಸೇರಿಗೆಡ್.
   ದಿನೊ : 24-1-2016 ಪೊರ್ತು : ಬಯ್ಯ 5 ಗಂಟೆ

5. ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿ
   ಸದಾಶಿವ ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವಾಸ್ಥಾನ ರೆಂಜಾಳ ಬೊಕ್ಕ
   ಶ್ರೀ ರಾಮ ಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ರಾಮಕುಂಜ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 2-2-2016 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 10 ಗಂಟೆ.

6. ಕೆಡ್ಡಸ ಕೂಟ
   ಜೆ.ಸಿ.ಐ ಜೇಸಿಕೀಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಜೂನಿಯರ್ ಜೇಸಿ ಆಲಂಕಾರು ಬೊಕ್ಕ
   ಶ್ರೀ ರಾಮಕುಂಜೇಶ್ವರ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಪ್ರೌಢ ಶಾಲೆ, ರಾಮಕುಂಜ ಸೇರಿಗೆಡ್
   ದಿನೊ : 10-2-2016 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 9 ಗಂಟೆ.

7. ಕೆಡ್ಡಸ ಆಚರಣೆ.
ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟದ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 13–2–2016 ಪೊರ್ತು : ಮದ್ಯಾಹ್ನ 2:30 ಗ್
ಜಾಗೆ : ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಗಳ ಒಕ್ಕೂಟ ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್

8. ಸುಳ್ಯ ತುಳು ಮಿನದನ
ಕುರಲ್ ಕೂಟ ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ, ಮಿತ್ರ ಯುವಕ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಕೈಯೊಕುಳಿ ಮೆಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್
ದಿನೊ : 14–2–2016 ಪೊರ್ತು : ಮದ್ಯಾಹ್ನ : 2:00 ಗಂಟೆಡ್ದ್
ಜಾಗೆ : ಸರಕಾರಿ ಪ್ರೌಢಶಾಲೆ ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ ವಠಾರ.

9. ತುಳು ಸಾಕ್ಷ ಚಿತ್ರದ ಬುಡುಗಡೆ.
ದಿನೊ : 27–2–2016 ಪೊರ್ತು : ಮದ್ಯಾಹ್ನ 2:30 ಗ್
ಜಾಗೆ : ತುಳು ಭವನದ "ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ"

10. ಪಿಂಗಾರ–ತುಳುಪರ್ಬ
ಶಾರದಾ ಕಾಲೇಜು ಕೊಡಿಯಾಲ ಬೈಲ್ ಸಹಯೋಗೊಡು
ದಿನೊ : 27–2–2016 ಪೊರ್ತು : ಬೊಲ್ಪುಗು 10 ಗಂಟೆ.
ಜಾಗೆ : ಶಾರದಾ ಕಾಲೇಜು ಕೊಡಿಯಾಲ ಬೈಲ್ ಕುಡ್ಲ.

11. ತುಳು ಕಬಿತೆ ಬರೆಪುನ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ
(ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಾಲೇಜಿದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್)
ದಿನೊ : 4–3–2016 ಬೊಕ್ಕ 5–3–216
ಜಾಗೆ : ಗೋವಿಂದ್ ದಾಸ ಕಾಲೇಜು ಸುರತ್ಕಲ್.

12. ತುಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉತ್ಸವ
ಯಶಸ್ವಿನಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಿ (ರಿ) ಉಳ್ಳಾಲ ಸೇರಿಗೆಡ್.
ದಿನೊ : 5–3–2016
ಜಾಗೆ : ಉಳ್ಳಾಲ ಶಾಲೆದ ಮೈದಾನ.

13. ಬಂಟ್ವಾಳ ತುಳು ಮಿನದನ

ತುಳುಕೂಟ ಬಂಟ್ವಾಳ ಉಂದೆತ್ತ ಸಕಾಯೊಡು.
ದಿನೊ : 5–3–2016 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 9:30 ಡ್ದ್ ರಾತ್ರೆ 8:00 ಗಂಟೆ ಮುಟ್ಟ.
ಜಾಗೆ : ಪದ್ಮನಾಭ ನಗರ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್.

14. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು
ದಿನೊ : 9–3–2016 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 10:15ಡ್ದ್ ಬಯ್ಯ 3:30 ಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೆ : ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜು ಮುಡಿಪು.

15. ಪೊಂಜೆವುಲೆನ ತುಡರ ಪರ್ಬ
ಶ್ರೀ ದೇವಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ (ರಿ) ಕಂಬಳ ಬೆಟ್ಟು–ತೋಕೂರು.
ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್ ಕಿನ್ನಿಗೋಳಿ, ಲಯನ್ಸ್ ಮುಲ್ಕಿ ಸೇರಿಗೆಡ್.
ದಿನೊ : 12–3–2016 ಪೊರ್ತು : ಬಯ್ಯ 6.00 ಗಂಟೆಡ್ದ್
ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ದೇವಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲ ಕಂಬಳ ಬೆಟ್ಟು–ತೋಕೂರು

16. ತುಳು ಪರ್ಬ– 2016
ಸೈಂಟ್ ಮೇರಿನ್ ಸಿರಿಯನ್ ಕಾಲೇಜ್ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ತುಳು ಸಂಘ ಸೇರಿಗೆಡ
ದಿನೊ : 16–3–2016 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 9.30ಡ್ದ್ ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೆ : ಸೈಂಟ್ ಮೇರಿಸ್ ಸಿರಿಯನ್ ಕಾಲೇಜಿದ ಚಾವಡಿ.

17. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಪೊಂಜೆಲು
ದಿನೊ : 19–3–2016 ಪೊರ್ತು : ಮದ್ಯಾಹ್ನ 2–30ಗ್
ಜಾಗೆ : ತುಳು ಭವನದ "ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ"

18. ತುಳು ಗೀತ ಗಾಯನ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯ
ದಿನೊ : 22–3–2016 ಡ್ದ್ 24–3–2016
ಜಾಗೆ : ಮಹಿಳಾ ಸಭಾ ಮಂಗಳೂರು.

19. ಬೋಳ್ತೇರ್ (ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ) ತುಳು ಮಿನದನ
ತುಳುವೆರೆ ಚಾವಡಿ ಉಜಿರೆ ಸಕಾಯೊಡು
ದಿನೊ : 25–3–2016 ಪೊರ್ತು : ಕಾಂಡೆ 9:30 ಡ್ದ್ ಬಯ್ಯ ಮುಟ್ಟ
ಜಾಗೆ : ಶ್ರೀ ಶಾರದಾ ಮಂಟಪೊ ಉಜಿರೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995–1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ.ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996–1997	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ ಕು.ಶಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ.ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997–98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ–ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998–99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ.ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999–2000	ಸಂಶೋಧನೆ	15. ಡಾ ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000–2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ದಿ. ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001–2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಛೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002–2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	31. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಮುಂಬೈ
2003–2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ

	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ
2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ ವಾಮನ ನಂದಾವರ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ – ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
2014	ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸಂಶೋಧನೆ	67. ಡಾ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
	ನಾಟಕ	68. ಶ್ರೀ ಎಮ್. ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಕುಲಾಲ್
	ಸಿನಿಮಾ	69. ಶ್ರೀ ರಾಮ ಶೆಟ್ಟಿ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

1994–1995

ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನೆ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಕಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಪುಂಡಿಕಾಯಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997–1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್. ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮ್ಯೆಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ

ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ
1998–1999		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಬಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
1999–2000		
ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯ ನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
2000–2001		
ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ
ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾದನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ(ಅನುವಾದ)	ಎಂ.ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್
2001–2002		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಪುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್ನ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ– ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
2003		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳು ನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ವರಿವುಂ	ಪಿ. ರಾಘವನ್
2004		
ತುಳು ಕಾವ್ಯ	ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ರಡ್ಡ್ ಕುದುರುದ ನಡುಟು	ಕೇಶವ ಸಂಕಮಾರ್
ತುಳು ನಾಟಕ	ಕೋರ್ದಬ್ಬು ತನ್ನಿಮಾನಿಗ	ಯು.ಆರ್. ಚಂದರ್
2005		
ಅನುವಾದ	ಸುರಗಿಯ	ಅ. ಚಂದಯ್ಯ ವಿದ್ವಾನ್
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಕುಡಲ ಮಲ್ಲಿಗೆ	ಡಾ. ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್ ಯಮುನಕ್ಕ	ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
ತುಳು ನಾಟಕ	ಸತ್ಯದ ಸಿರಿ	ಜಗದೀಶ ಶೆಟ್ಟಿ
2006		
ತುಳು ನಾಟಕ	ಮೈಮೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕತ್ತಲಿನಿಂದ	ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ ಮರಿಕೆ
2007		
ತುಳು ಕವಿತೆ	ಪೊಸ ಒಸರ್	ಶಶಿರಾಜ್ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನೊಲು	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
2008		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್–ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ –ನಾಟಕ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಯಮುನಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಲ ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ: ಅನು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ
2009		
ತುಳು ಅನುವಾದ	ಕನ್ನೆಗ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ದೇಸಾಂತರೊ	ಲಲಿತಾ ರೈ
ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಮೌಖಿಕ ಸಂಕಥನ	ಡಾ. ಪೂವಪ್ಪ ಕಣಿಯೂರು
2010		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ

ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ. ಸಾಲೆತ್ತೂರು
2011		
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ.ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು
2012		
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿವುಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
2013		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಳು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ
2014		
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಪಾರ್ದನ	ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/– ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/– ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್ ಪತ್ತೆ ದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿ ಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುದು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
5	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6	ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10	ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ಸ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ.ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
20	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ(ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28	ಮಟ್ಪಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾವುಜಿರೆ
30	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ.ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು

34	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ(2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ.ಕೆ.ಅಭಯ ಕುಮಾರ್
36	ಡಾ. ಬಾಬಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ
37	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41	ಪರತಿ ಮಂಗನೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42	ಪುಳ್ಕೂರು ಬಾಚಿ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ.ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52	ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದುಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತ ರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56	ಮುಡಿಪ್ಪೆಯರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (198, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59	ಬೀರದ ಬೊಳ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
60	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು(1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ (ಸಂ.)
64	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	(ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71	ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ

72	ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ.)
73	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ– –ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು–(2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು– ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77	ಐಸ್‌ಲೆಟ್ ಸ್ಕ್ರೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81	ಕಂಬುರ್ಲದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ.ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜರರ ಭಟ್
88	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಪು. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್
93	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ(2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
94	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್ ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು
96	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	–ಮೇನರ್
97	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ(2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು(2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಪದುಪತಿ ಗೌಡ
106	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ

107	ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108	ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109	ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110	ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ.ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111.	ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112.	ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ (ಸಂ.)
113.	ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115.	ತುಳು ಅನಂತ ವೃತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117.	ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119.	ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120.	ಪೊಸಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121.	ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು–50	
122.	ತುಳು ದರ್ಶನ –36 ಸಂಚಿಕೆ (ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂಪುಟ 9 ಸಂಚಿಕೆ 4)	
123.	ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
124.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ –2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
125.	ಬಂಗ್ಲೆ ಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕ	

2011–12ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

126	ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
127	ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
128	ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
129	ರತ್ನಾಕರ್ ವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
130	ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
131	ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
132	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
133	ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್	ಡಾ.ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
134	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
135	ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್(2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
136	ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
137	ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
138	ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
139	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ.ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
140	ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್

2013–14 ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

141 ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ (2013) — ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
142 ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ — ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
143 ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ — ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್
144 ಲಿಪಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯರ್ — ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
145 ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್ — ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
146 ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ — ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
147 ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ–ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ — ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಲ್ಕಿ

2014–15ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

148. **ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು–ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ**

1. ಗಗ್ಗರ — ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.
2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ — ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
3. ದೋಲು ಕೋಲ — ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ — ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
5. ಗಗ್ಗರ — ಕೆ.ವಿ.ಶೆಟ್ಟಿ

149. **ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್**

1. ಕುಂಕುಮ — ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
2. ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ — ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ — ಉಮಾನಾಥ ಎ ಕೋಟ್ಯಾನ್
4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್ — ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ — ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರು

150. ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ — ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
151. ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ — ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
152. ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ — ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್
153. ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿ — ಡಾ ಎಂ ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್. ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್
154. ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ) — ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
155. ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಭಾರತೊ — ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
156. ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ (ಕ್ರಿ.ಶ. 2ನೆಯ ಶತಮಾನ) — ಅನುವಾದಕೆರ್ : ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ; ಮೂಲ: ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ
157. ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು – 68

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ

‘ವಿದ್ಯಾ’ ಕದ್ರಿ ಕಂಬಳ ರಸ್ತೆ, ಬಿಜೈ, ಮಂಗಳೂರು - 575 004)

ಇರ್ವತ್ತೂರು ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ

‘ದೇವರ್ದಯ’ ಕುಂಟಲ್ಪಾಡಿ’, ಕಾರ್ಕಳ-574104

ಯು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ

ಇರುವೈಲು, ಮಂಗಳೂರು ತಾಲೂಕು - 574 144

ಡಾ. ಶಿವಕುಮಾರ್ ಭರಣ್ಯ

ತುಳುಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ದ್ರಾವಿಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರಂ, ಕುಪ್ಪಂ - 517425

ಜಿ.ಪಿ.ಕುಸುಮ, ಮುಂಬೈ

'AMEYA' CHS Ltd., 'B' Wing, # 105, N S Mankikar Road. Opp: Sion Lake, SION (E), MUMBAI-400 002.

ಬಿ.ಎಸ್. ಕುರ್ಕಾಲ್

E-202, Dharam Palace, Shanthivan, Borivilli (E), Mumbai - 400066

ಕೆ.ಎನ್. ಶಿವರಾಮ ಭಟ್

ಕೊಡಕ್ಕಲ್ಲು ಮನೆ, ಮುಡಿಪು, ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ ಕುರ್ನಾಡು, ಬಂಟ್ವಾಳ-574153

ಸದಾನಂದ ಸುರತ್ಕಲ್

ಬಸ್‌ಶಾಪ್, ಗಣೇಶ ನಗರ ಪಡ್ರೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಗರ ಅಂಚೆ-575 025

ಲತೀಶ್

ಶ್ರೀನಿಲಯ, ೨-೨೮/೪ಎ, ಪಾಲ್ದಾನೆ, ಕುಡುಪು ಅಂಚೆ, ಮಂಗಳೂರು-೫೭೫ ೦೨೮

ಸುರೇಖಾ ಬಿ.

ಬೊಳಿಕಳ, ಕೋಡ್ಲೆ ಮನೆ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು, ಕೈಯೂರು ಗ್ರಾಮ, ಅಂಚೆ: ಮಾಡಾವು.

ನರೇಶ್ ಕುಮಾರ್, ಸಸಿಹಿತ್ಲು

‘ಪಂಚಪುಷ್ಪ’, ಶ್ರೀ ಸಾರಂತಾಯ ಗರಡಿಯ ಬಳಿ, ಸಸಿಹಿತ್ಲು - 574 146

ಶಶಿಲೇಖಾ ಬಿ.

ಬೃಂದಾವನ, ಪಾದುವ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಬಳಿ, ನಂತೂರು, ಮಂಗಳೂರು

ಶಾರದಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾವೂರು

ಅಂಬಾ ಭವನ, ಶಂಕರನಗರ, ಕಾವೂರು-ಮಂಗಳೂರು-575 015

ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ

‘ಸೌಶೀಲ್ಯ’ ಅಂಚೆ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ವಯಾ ಮಾಣಿ-574 253

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (2014)

ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಸಂವಾ 817ಕಸಧ 2013/(11)26-02-2014

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : **ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**
'ಪವನ', ಕಪಿಲಾ ಕಂಪೌಂಡ್, ಹೇರೂರು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ-576213
0820-2561063/8105758930

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್/ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು : **ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.** 9449842183
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಸುಧಾನ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಶಾಲೆ ಎದುರು, ಮಂಜಲ್‌ಪಡ್ಪು ನಗರ, ಪುತ್ತೂರು-3

ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ಡಿ.ವೇದಾವತಿ 2212844/9341370754
ಶ್ರೀಧಾಮ, ವಿದ್ಯಾಂಜನೇಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆ ಎದುರು, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು-15

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್ 9448344633
'ಕಾಮಧೇನು', ದೈಪಲ, ಬಿ ಮೂಡ ವಿಲೇಜ್, ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ 9980038007
ಮಾಲ್ದೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು, ಬಾನಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ವಯಾ-ಮೂಡುಬಿದಿರೆ

ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ. 9480164641
ವಕೀಲರು, ರೈ & ರೈ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್, ಡಿಸೈನರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್ ಪುತ್ತೂರು,

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ 9986449423
ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಸಾದ್, ಡಿ/ಎನ್ 1-81 (ಬಿ), ಜೋಡುಕಟ್ಟೆ, ಮರೋಳಿ, ಅಂಚೆ ಕುಲಶೇಖರ, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ 9343342379
ಕೊಪ್ಪಲ ಮನೆ, ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರು, ಕದ್ರಿ, ಮಂಗಳೂರು-2

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ 09958697823 vasanthshetty1962@gmail.com
B-1226, 2nd Floor, Green Filed, Faridabad-121003

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು 0820-2587241/ 9880070741 kuppoordr@yahoo.com
ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ.502, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ ಪೋಸ್ಟ್, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು-576213

ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 9449510848 raghuidk@yahoo.com
'ಸುಮ', ಮಣಿಪಾಲ ಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳೂರು-575001

ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ 9945396676
701, ಫ್ಯಾಂಟೆಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಸ್, ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ರಸ್ತೆ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು - 3

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ 9448464593
ಕೊಯಿಕೊಲಿ ಮನೆ, ದುಗ್ಗಲಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು-574239

ಶ್ರೀ ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್ 8197091338
ಹೇರಂಬ ನಿಲಯ, ಪಡೀಲ್ ಓವರ್ ಬ್ರಿಜ್‌ನ ಬಳಿ, ಮಂಗಳೂರು-7

ಶ್ರೀ ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ 9902032480
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ

ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್ ಕಬಿತಾ ರಚನಾ ಕಮ್ಮೊಟದ ಮುಗಿತಲೊಡು ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕೆಡ್ಡಸ ಕೂಟ ಮಹಿಳಾ ಒಕ್ಕೂಟ ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್ ಮೆಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್

ಕೆಡ್ಡಸ ಕೂಟೊಡು ಪೊಂಜೊವುಲು

ಕುಡ್ಲ 'ಮಹಿಳಾ ಸಭಾ'ಡ್ ನಡತಿನ ಗೀತಗಾಯನ ಕಜ್ಜ ಕೊಟ್ಯದ ಉದಿಪನ.

ಬಂಟ್ವಾಳ ತುಳು ಮಿನದನ – ಒಡಿಯೂರ್ದ ಸ್ವಾಮಿಜಿಲೆಡ್ದ್ ಉದಿಪನ.

ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಚಾವಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಶಾಸಕಿ ಶಕುಂತಲಾ ಶೆಟ್ಟಿ ಉದಿಪನ.

ರಂಗಭೂಮಿಡ್ ಬೆಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಚಾವಡಿ ಸನ್ಮಾನ

ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತುಳು ಮಿನದನ

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563